

7. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarına Yönelik Kodály Pedagojisi Temelli Ders Planları Önerilerinin Uzman Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi

Almira Koç

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Müzik
Öğretmenliği Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Temmuz 2025
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. S. Çetin Aydar
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Yrd. Doç. Dr. Alev Müezzinoğlu
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Doç. Dr. Başak Gorgoretti

2. Yrd. Doç. Dr. Alev Müezzinoğlu

3. Yrd. Doç. Dr. Neriman Soykunt

ÖZ

Bu çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 7. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımlar dikkate alınarak Kodály pedagojisi temelli ders planlarının hazırlanması amaçlanmıştır. Bu ders planları alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda uygulanabilirliği, etkililiği ve programa uygunluğu değerlendirilmiştir.

Bu çalışmada, tek durumlu gömülü durum çalışması deseni kullanıldığı ve bu çalışma nitel bir çalışmadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak beş sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan ders planları görüşme formu kullanılarak uzman görüşlerine sunulmuş, uzmanların dönütleri doğrultusunda, hazırlanmış olan ders planları içerik analizine tâbi tutulmuş, yeniden düzenlenmiş ve son hâlini almıştır.

Hazırlanan ders planlarında, 7. sınıf müzik ders kitabında yer alan Kıbrıs Türk halk şarkıları ve Türk şarkılarından oluşan toplam dokuz adet şarkı kullanılmıştır. Şarkıların seçiminde, Kodály pedagojisinin temel ilkeleri, araçları ve ders planlama aşamaları göz önünde bulundurulmuştur. Ders planları, Kodály pedagojisi, ilkeleri ve müzik öğretim programı kazanımları ilişkilendirerek dokuz haftalık ders planı hazırlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda, uzman görüşlerine göre Kodály pedagojisine dayalı olarak hazırlanan müzik ders planlarının, hedeflenen kazanımların öğrencilere kazandırılmasında etkili olduğu ifade edilmiştir. Ders etkinliklerinin planlanmasında, ritim, aralık ve ölçü zamanlarının öğretiminde basitten karmaşığa, kolaydan zora ve oyundan teoriye aşamalarına uygun bir yapı izlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin derse olan ilgisini ve dikkatini artırmada kullanılan materyallerin etkili olduğu, ders planlarının Kodály pedagojisinin temel araçlarıyla uyumlu biçimde

hazırlandığı belirtilmiştir. Söz konusu araçların doğru ve işlevsel şekilde kullanılması durumunda, şarkı öğretiminin öğrenciler açısından daha kalıcı hale geldiği ortaya konmuştur. Ders planlarında halk şarkılarına öncelik verildiği ve halk şarkıları öğrencilerin ilgisini çektiği ifade edilmiştir. Doğaçlama ve yaratma etkinliklerinin genellikle uygulama sürecinde yer aldığı, ayrıca basit ve bileşik ölçülerle ilgili öğrenme çıktılarının, Kodály pedagojisinde yer alan ritim öğretim sırasıyla uyum sağladığı belirlenmiştir. Tüm bu bulgular doğrultusunda, uzman görüşlerine dayalı olarak hazırlanan müzik ders planlarının, 7. sınıf öğretim programındaki kazanımların öğrencilere pedagojik ve müziksel beceriler yönünden aktarılmasında etkili bir temel oluşturduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: 7. Sınıf kazanımları, Kodály pedagojisi, Kıbrıs Türk halk ezgileri, örnek ders planları, uzman görüşleri

ABSTRACT

In this study, it was aimed to prepare lesson plans based on Kodály pedagogy by taking into account the acquisitions in the 7th grade music course curriculum of the Turkish Republic of Northern Cyprus. These lesson plans were evaluated for their applicability, effectiveness and suitability to the programme in line with the opinions of field experts.

This study is a qualitative study in which a single-case embedded case study design was used. A semi-structured interview form consisting of five questions was used as a data collection tool. The prepared lesson plans were submitted to expert opinions using the interview form, and in line with the feedback of the experts, the lesson plans were subjected to content analysis, reorganised and finalised.

In the prepared lesson plans, a total of nine songs consisting of Turkish Cypriot folk songs and Turkish songs in the 7th grade music textbook were used. In the selection of the songs, the basic principles, tools and lesson planning stages of Kodály pedagogy were taken into consideration. Nine weekly lesson plans were prepared by associating lesson plans, Kodály pedagogy, principles and music curriculum outcomes.

As a result of the research, according to the expert opinions, it was stated that music lesson plans prepared based on Kodály pedagogy were effective in helping students acquire the targeted outcomes. In the planning of lesson activities, it was emphasised that in teaching rhythm, interval and measure times, a structure appropriate to the stages from simple to complex, from easy to difficult and from play to theory should be followed. It was stated that the materials used were effective in increasing the students' interest and attention to the lesson and that the lesson plans

were prepared in accordance with the basic tools of Kodály pedagogy. It was revealed that if these tools are used correctly and functionally, song teaching becomes more permanent for students. It was stated that folk songs were prioritised in the lesson plans and folk songs attracted the attention of the students. It was determined that improvisation and creation activities were generally included in the application process, and that the learning outcomes related to simple and compound measures were compatible with the rhythm teaching order in Kodály pedagogy. In line with all these findings, it was seen that the music lesson plans prepared based on expert opinions formed an effective basis for transferring the learning outcomes in the 7th grade curriculum to students in terms of pedagogical and musical skills.

Keywords: Grade 7 learning outcomes, Kodály pedagogy, Turkish Cypriot folk melodies, sample lesson plans, expert opinions

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmam süresince bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren, her aşamada desteğini esirgemeyen değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Alev Müezzinoğlu'na en içten teşekkürlerimi sunarım. Kendisinin rehberliği, sabrı ve yapıcı eleştirileri bu çalışmanın şekillenmesinde büyük rol oynamıştır.

Akademik gelişimimde katkıda bulunan ve derslerde bana yol gösteren başta bölüm başkanımız olmak üzere tüm öğretim üyelerine teşekkür ederim.

Tez sürecimde bilimsel katkılarını esirgemeyen, alanında uzman değerli akademisyenlere; yapıcı değerlendirmeleri ve yönlendirici önerileri için teşekkür ederim. Katkıları, çalışmamın akademik niteliğini geliştirmemde önemli rol oynamıştır

Akademik yolculuğum boyunca yanımda olan, beni her koşulda destekleyen ve motive eden sevgili aileme sonsuz teşekkür ederim. Varlıklarıyla bana güç veren anneme, babama ve kardeşime sonsuz sevgilerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vii
KISALTMALAR	xii
TABLO LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xv
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Problem Cümlesi	3
1.2.1 Alt Problemler.....	4
1.3 Sınırlılıklar.....	4
1.4 Araştırmanın Amacı	4
1.5 Araştırmanın Önemi	5
2 KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1 Eğitim ve Müzik Eğitimi	6
2.2 Ortaokul Çocuklarının Gelişim Özellikleri	10
2.3 Ortaokulda Müzik Dersi	12
2.3.1 Ortaokul Öğrencilerinin Müziksel Gelişimi ve Eğitim Hayatı Sürecinde Karşılaştığı Problemler	13
2.4 KKTC’de Müzik Eğitimi.....	16
2.4.1 KKTC 7. Sınıf Müzik Öğretim Programı	17
2.5 Kodály Pedagojisi.....	20
2.5.1 Zoltan Kodály Hayatı.....	20

2.5.2 Zoltan Kodály Pedagoji Felsefesi	22
2.5.3 Kodály Pedagojisinde Kullanılan Materyaller.....	23
2.5.3.1 Curwen Hands Signs (El İşaretleri Sistemi)	23
2.5.3.2 Ritim Hece Sistemi ve Çubuk Notasyon	24
2.5.3.3 Bağlı Solmizasyon (Tonik Sol-Fa Araçlar).....	26
2.6 Kodály Pedagojisi ile Ders Planlarının Hazırlanması	27
2.6.1 Ders Planlama Süreci.....	31
2.7 İlgili Yayın ve Araştırmalar	33
3 YÖNTEM.....	38
3.1 Araştırma Deseni.....	38
3.2 Veri Toplama Araçları.....	40
3.2.1 Görüşme Formunun Hazırlanması.....	41
3.3 Katılımcılar.....	41
3.4 Müzik Dersi Kazanımlarına Yönelik Kodály Pedagojisine Göre Ders Planlarının Hazırlama Süreci	42
3.5 Veri Analizi	43
4 BULGULAR	45
4.1 Görüşme Sorularının Analizi.....	45
4.1.1 Hazırlanan Ders Planlarının Kodály Pedagojisine Uygunluğu ile İlgili Uzman Görüşleri.....	45
4.1.2 Hazırlanan Ders Planlarının Hedeflenen Kazanımların Kazandırılmasında Etkililiği ile İlgili Uzman Görüşleri.....	46
4.1.3 Hazırlanan Ders Planlarında 7. Sınıf Müzik Dersi Öğrenme Çıktıları ile Kodály Pedagojisi Arasındaki Ortak Yönler ile İlgili Uzman Görüşleri.....	48

4.1.4 Hazırlanan Ders Planlarında 7. Sınıf Müzik Dersinde Kodály Pedagojisinin Kullanılmasına İlişkin Uzman Görüşleri	48
4.1.5 Hazırlanan Ders Planlarında Öğrencilerin Müzikal Becerilerini Geliştirmek İçin Uzmanlar Tarafından Kullanılması Önerilen Kodály Araçları	51
4.2 Ders Planları	52
4.2.1 Ders Planı 1 Dillirga	53
4.2.2 Ders Planı 2 Kâtip	59
4.2.3 Ders Planı 3 Kebapçıların Şişi	65
4.2.4 Ders Planı 4 Samanyolu	71
4.2.5 Ders Planı 5 Köprüden Geçemedim	78
4.2.6 Ders Planı 6 Yurda Veda	83
4.2.7 Ders Planı 7 İstiyorum	89
4.2.8 Ders Planı 8 Memleket İsterim	95
4.2.9 Ders Planı 9 “Dolama”	101
5 TARTIŞMA VE SONUÇ	107
5.1 Uzman Görüşlerine Göre, Hazırlanan Ders Planlarının Kodály Pedagojisine Uygunluğu	107
5.2 Uzman Görüşlerine Göre, Hazırlanan Ders Planlarının Hedeflenen Kazanımlarının Kazandırılmasındaki Etkililiği	108
5.3 Uzman Görüşlerine Göre, Ders Planların ’da 7.Sınıf Müzik Dersi Öğrenme Çıktıları ile Kodály Pedagojisi Arasındaki Ortak Yönler	110
5.4 Uzman Görüşlerine Göre, 7.Sınıf Müzik Dersinde Kodály Pedagojisinin Kullanılması	112
5.5 Uzman Görüşlerine Göre, Öğrencilerin Müzikal Becerilerini Geliştirmek İçin Önerilen Kodály Araçları	115

5.6 Öneriler.....	118
KAYNAKLAR	119
EK	129

KISALTMALAR

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

U1: Uzman Görüşü

VB: Ve benzeri

YY.: Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: KKTC 1-8. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı 3 Temel Alan	17
Tablo 2: 7. Sınıf Müzik Dersi Dinleme Alanı	18
Tablo 3: 7. Sınıf Müzik Dersi Müziksel Uygulamalar Alanı	19
Tablo 4: 7. Sınıf Müzik Dersi Yaratma Alanı	20
Tablo 5: Taslak Kodály Ders Planı	32
Tablo 6: Uzman Demografik Yapı	41
Tablo 7: Ders Planlarında Kodály Pedagojisine Uygunluğu ile İlgili Uzman Görüşleri	45
Tablo 8: Ders Planlarının Hedeflenen Kazanımların Kazandırılmasındaki Etkililiği ile İlgili Uzman Görüşleri	47
Tablo 9: Ders Planlarının 7. Sınıf müzik dersi öğrenme çıktıları arasındaki ortak yönler ile İlgili Uzman Görüşleri	48
Tablo 10: Ders Planlarında Kodály pedagojisinin kullanılması hakkında olumlu ve olumsuz Uzman Görüşleri ve Önerileri	49
Tablo 11: Ders Planlarında Öğrencilerin Müzikal Becerilerini Geliştirmek İçin Uzmanlar Tarafından Kullanılması Önerilen Kodály Araçları	51
Tablo 12: 7. Sınıf Ders Etkinlik Sırası	52
Tablo 13: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	55
Tablo 14: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	61
Tablo 15: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	67

Tablo 16: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	73
Tablo 17: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	80
Tablo 18: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	85
Tablo 19: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	91
Tablo 20: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	97
Tablo 21: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar	103

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: El İşaretleri Sistemi.....	24
Şekil 2: Ritim Heceleri.....	25
Şekil 3: Çubuk Notasyon	26
Şekil 4: Araştırma Deseni	39
Şekil 5: Ders Planlama Sürecinin Oluşturulması	40
Şekil 6: Ders Planı 1. Dillirga	53
Şekil 7: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	54
Şekil 8: Eserin Nakarat Kısmı.....	56
Şekil 9: Alıştırma	56
Şekil 10: Dillirga Eserinin Notası	58
Şekil 11: Ders Planı 2 Kâtip.....	59
Şekil 12: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	60
Şekil 13: Oyun	61
Şekil 14: Eserin Nakarat Kısmı.....	62
Şekil 15: Kâtip Eserinin Notası.....	64
Şekil 16: Ders Planı 3 Kebapçıların Şişi	65
Şekil 17: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	66
Şekil 18: Kart Oyunundaki Ritim Kalıpları	67
Şekil 19: Eserin Nakarat Kısmı.....	68
Şekil 20: Eserin Giriş Kısmı	68
Şekil 21: Alıştırma	70
Şekil 22: Kebapçıların Şişi Eserinin Notası	71
Şekil 23: Ders Planı 4 Samanyolu.....	71

Şekil 24: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	72
Şekil 25: Eserin El Fonomimisi	74
Şekil 26: Eserin Çift Sesli Notasyonu	76
Şekil 27: Samanyolu Eserinin Notası	77
Şekil 28: Ders Planı 5 Köprüden Geçemedim	78
Şekil 29: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	79
Şekil 30: Söylenilecek Ritim ve Melodi Kalıbı	80
Şekil 31: Eserin Nakarat Kısımının Melodik Kalıbı	80
Şekil 32: Eserin Birbirine Benzeyen Ritim Kalıbı	81
Şekil 33: Eserin Birbirinden Farklı Ritim Kalıbı	81
Şekil 34: Köprüden Geçemedim Eserinin Notası	82
Şekil 35: Ders Planı 6 Yurda Veda	83
Şekil 36: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	83
Şekil 37: Hareket Doğaçlaması İçin Kullanılacak Melodi Kalıbı	86
Şekil 38: Kanon Uygulaması	87
Şekil 39: Yurda Veda Eserinin Notası	88
Şekil 40: Ders Planı 7 İstiyorum	89
Şekil 41: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	90
Şekil 42: Ses ve Nefes Çalışması Örneği	92
Şekil 43: Çubuk Notasyon	93
Şekil 44: İstiyorum Eserinin Notası	94
Şekil 45: Ders Planı 8 Memleket İsterim	95
Şekil 46: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	96
Şekil 47: Grafik Notasyon	98
Şekil 48: Eserin Çift Ses El Fonomimisi	99

Şekil 49: Memleket İsterim Eserinin Notası	100
Şekil 50: Ders Planı 9 “Dolama”	101
Şekil 51: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları	102
Şekil 52: Grafik Notasyon.....	104
Şekil 53: Ritmik Ostinato.....	104
Şekil 54: Çubuk Notasyon	104
Şekil 55: Dolama Eserinin Notası	106

Bölüm 1

GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Bireyin toplumda var olabilmesi için toplumsal ve kültürel farkındalığı olması gerekmektedir. Bu farkındalığın oluşabilmesi bireylerin kendilerini eğitmesiyle başlar. Bireyin kendisini ve toplumunun duygu, düşünce ile yaşantılarını anlayabilmesinin en önemli sanat dallarından biri müziktir. Uçan'a (2005) müziği, çocukların ve bireylerin duygu, düşünce, yaşadıkları durum, olgu ve olaylara göre bir güzellik anlayışına uyumlu belli bir araç ve yöntemle, işlenmiş seslerle anlatan estetik bir bütün olarak tanımlamıştır.

İnsan içindeki ve çevresindeki müziği henüz doğmadan önce anne karnında hissetmeye, duymaya başlar ve böylece dolaylı bir yoldan müzikle ilişkisi başlamış olur. Doğumundan sonra ise insanın müzik anlayış biçimi, toplumda etrafındaki insanların müzik anlayışına göre dolaysız ve doğrudan bir şekilde biçim almaktadır. Müzik tarihler boyunca dünya üzerinde farklı coğrafyalara, kültürlere göre şekil almış estetik bir anlayış biçimi olmuştur. Her coğrafyanın ve milletin kendine özgü yaşamış oldukları iklim koşulları, gelenek ve görenek anlayışları, paylaşımları, toplum düzeninin işleyişi vb. gibi unsurlara dayalı olarak bir müzik anlayışı gelişmiştir. Bu durumla beraber toplumlar müziği kendi aralarında bir iletişim ve paylaşım aracı olarak görmüş, kültürel özelliklerini taşıyan halk ezgilerini oluşturmuş, kavramış ve aynı zamanda kendi müziklerini nesilden nesille aktarmaya özen göstermişlerdir.

İnsanlar kendi müziklerini anlamaya, etkileşimde bulunmaya ve geliştirmeye başladıkça müziği topluma kazandırmak ve toplumun estetik anlayış biçiminin ilerlemesi için müzikle ilgili temel davranışlar kazanmaya ve geliştirmeye başlamışlardır. Bireyler müziksel davranışları kazandıkça toplumun müziksel çevresi bilinçli, duyarlı ve istekli bir durumun içine girmiştir. En eski çağlardan itibaren insanlar müziğin eğitsel bir nitelik taşıdığını kavramış ve müzik eğitimini usta-çırak yöntemi ile öğretmeye başlayarak eğitimin temel taşlarını oturtmaya başlamışlardır. Aynı zamanda müzik alanında çalışma yapan insanlar kendi müziklerini gelecek nesillere aktarabilmenin yolunu araştırmaya ve yıllar ilerledikçe müzik eğitiminin sistematik hale gelmesi için zemin hazırlıkları yapmaya başlamışlardır.

20.yy.'a kadar müzik eğitimi tarih boyunca birçok kez şekil değiştirmiş, dönemin koşullarına göre entegre edilerek tarihsel, toplumsal ve kültürel etkenlerden etkilenecek şekil almıştır. Çocukların müzik eğitiminde, öğreticiler zamanla müzik eğitimi ve müzik öğretim yöntemlerini oluşturmuş ve geliştirmişlerdir. Müzik öğretim yöntemleri, öğretmenlerin öğrenciler için nitelikli bir bilgi birikimine gelebilmeleri amacıyla hazır bulunuşlukları dikkate alan, bireysel olarak zekâ işlevlerinin farklılığını göz önünde bulunduran, öğrencilerin motive kaynağının kaybolmadan öğrenmelerinin devamlılığı ve kalıcılığını sağlayarak daha ileri seviyede müzik bilgi ve davranış birikimine gelmelerinin sağlanmasına yardımcı olan ders sürecinin kısa ve öz olarak ilerlemesine katkı sağlayacak sistematik bir yapıdır.

20.yy. müzik eğitimine önemli katkısı olan Zoltan Kodály, Kodály pedagojisi sistemini ortaya çıkarmıştır. Çocukların yüksek seviyede bir müzik anlayışına sahip olmalarını ve burjuva kısmın eğitimi ile halkın eğitiminin iç içe olmalarını savunmuş böylelikle müzik eğitiminde bir dengeye sahip olmalarını istemiştir (Kodály, 1974). Kodály felsefesinin temel amaçlarından biri çocukların kendi kültürleriyle ilgili

müzikleri dinleme, evrensel eserlerle tanışma, çalma, söyleme, analiz etme ve deneyimleme yoluyla müziği öğrenmelerini ve sevmelerini sağlamaktadır. Otantik çocuk oyunları, tekerlemeler ve şarkılardan, otantik halk müziklerine ve Mozart, Beethoven gibi büyük besteciler tarafından yapılmış olan müzikler Kodály'ın yönteminin önerdiği materyalleridir (Özeke, 2007; Yıldırım, 2009). Kodály milletlerinin kendi halk ezgilerinin müzik eğitiminde kullanılmasının müzik eğitime olan katkısına vurgu yapmaktadır.

Bu araştırmada KKTC ortaokul 7. Sınıfların müzik ders öğretim programı incelenerek Kodály pedagojisine göre ders planları hazırlanmıştır. Ders planları hazırlanırken 7. Sınıf müzik dersi kazanımları ve müzik eğitiminin boyutları belirlenerek Kodály pedagojisine göre ders planları oluşturulmuştur.

Kodály pedagojisinin felsefesi gereğince, öğrencilerin kendi kültürel müziklerine uyum sağlayabilmeleri esas alınarak, Kuzey Kıbrıs halk müziği ve genel müzik kültürünün eğitim sistemiyle bağdaştırılması fikri ele alınmıştır. Bu fikir doğrultusunda, öğretim programındaki kazanımlar incelenmiş; öğrencilerin hem Kuzey Kıbrıs halk müziğini hem de evrensel müzikleri daha iyi kavrayabilmeleri amacıyla, öğrenci merkezli Kodály temelli ders planları hazırlanmıştır. Hazırlanan bu ders planları uzman görüşlerine sunularak son halleri verilmiştir.

1.2 Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi 'KKTC ortaokul 7. Sınıf müzik dersinde kullanılmak üzere Kodály pedagojisinin ilke ve prensiplerine uygun ders planları nasıl hazırlanır ve hazırlanan ders planlarıyla ilgili olarak uzman görüşleri nelerdir?' olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda: ana problem cümlesine ilişkin olarak aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1.2.1 Alt Problemler

1. Uzman görüşlerine göre, Kodály pedagojisiyle hazırlanan ders planları, bu pedagojinin yaklaşım ve ilkeleriyle uyumlu mudur? Bu planlarda eksik veya tamamlanması gereken yönler nelerdir?
2. Uzman görüşlerine göre, Kodály pedagojisiyle hazırlanan 7. sınıf müzik ders planları, programda belirtilen hedef kazanımların öğrencilere kazandırılmasında etkili midir?
3. Uzman görüşlerine göre, Kodály pedagojisi ile 7. sınıf müzik dersi öğrenme çıktıları arasında ortak noktalar nelerdir?
4. Uzman görüşlerine göre, 7. sınıf müzik dersinde Kodály pedagojisinin uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Uzman görüşlerine göre, 7. sınıf öğrencilerinin müzikal becerilerini geliştirmek için, Kodály pedagojisinde yer alan hangi araç ve yöntemlerin kullanılması önerilmektedir?

1.3 Sınırlılıklar

Bu çalışma;

- KKTC 7. Sınıf müzik dersi müzik kazanımları,
- Sınıf müzik kitabında yer alan Kıbrıs Türk halk şarkıları
- Sınıf müzik kitabında yer alan Türk şarkıları
- Kodály alanında uzman 3 kişi
- 2024-2025 öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, KKTC ortaokul 7. sınıf müzik dersi kapsamında, Kodály pedagojisinin ilke ve prensiplerine uygun ders planları hazırlamak ve bu ders

planlarının etkililiği, uygulanabilirliği ve programla uyumu hakkında alan uzmanlarının görüşlerine dayalı olarak değerlendirmeler yapmaktır.

1.5 Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, Kodály pedagojisinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ortaokul müzik derslerine nasıl uyarlanabileceğini inceleyerek bu alandaki önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Kodály yaklaşımına dayalı olarak hazırlanan ders planları hem öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmeyi hem de öğretmenlere uygulanabilir örnekler sunmayı hedeflemektedir. 7. Sınıf müzik dersi programında yer alan Dinleme, Müziksel Uygulamalar ve Yaratma boyutlarının kazandırılmasına Kodály pedagojisinden yararlanarak ders planları hazırlanmıştır. Ayrıca, uzman görüşlerine yer verilmesi ve içerik analizinin kullanılması çalışmanın güvenilirliğini artırmaktadır.

Bu çalışma, müzik öğretmenleri ve öğretmen adayları için hem teorik hem de pratik açıdan katkı sağlamaktadır. Kodály pedagojisinin yerel eğitim sistemiyle uyumlandırılmasına yönelik bu örnek uygulama, alana yenilikçi bir bakış açısı kazandırmayı amaçlamaktadır. Kıbrıs Türk halk şarkılarının kullanılması hem genel müzik eğitime hem de Kuzey Kıbrıs müzik eğitime katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Bölüm 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Eğitim ve Müzik Eğitimi

Eğitimin tarihinin toplumların kurulmasından günümüze kadar farklı kurumlar, özneler ve yöntemlerle ilerlediği görülür. Tarihin akışında eğitimin, süreç içerisinde farklı yönlerden değişmiş ve gelişmiş olduğu gözle görülmektedir (Gündüz, 2019). Birey, çevresi, yaşadığı toplumun yapısı ve diğer canlılar hakkında bilgi edinir; bu bilgiler doğrultusunda toplum içindeki davranışlarını geliştirir. Eğitim, bireyin bilgi, beceri ve değerler kazanmasını sağlayan sistemli bir süreç olup, hem formal (örgün eğitim) hem de in formal yollarla gerçekleştirilir.

Eğitimin tarihsel sürecine baktığımız zaman eğitim yazının kullanılmaya başlamasıyla ilk olarak Sümerlerde tapınaklara bağlı olarak ortaya çıkmış ve alanında uzman bireyler tarafından eğitim vermeye başlanmıştır. Bireylere okullarda temel olarak yazı ve okuma süreçleri ve mesleki eğitim verilmesi amaçlanmıştır. M.Ö 2000'lerin başlarında artık eğitim verilen kurumlarda derslerin içerikleri, bilimsel eğitimlerin yoğunluk kazanmış bu amaçla alanlarında uzman olan bireyleri yetiştirmeye yönelik eğitime başlandığı anlaşılmıştır (Kramer, 2002). Tarihin ilerlemesiyle birlikte eğitim de tarih içerisinde gelişme göstermiştir. MÖ 4.-5. yüzyıla gelindiğinde ise, 4 yaşından itibaren erkek çocuklarının babalarının sorumluluğunda eğitiminin tamamlanması ve aynı zamanda mesleki becerilerinin babalarının yanında gelişmiş, kız çocuklarının ise isteklerine bağlı olarak anne sorumluluğunda dans, müzik veya güzel sanatlar alanlarında eğitim aldığı yazılı metinlerde görülmüştür

(Williams ,1972). Klasik Çağ'da yazının topluluklar içerisinde yaygınlaşmasıyla beraber ebeveynlerin çocuklarının okuma yazmayı öğrenmesi ve toplumda nitelikli birey olarak var olabilmesi için eğitime önem vermeye başlandığı görülmüştür. Artık eğitimin bir sistem halinde kurumlar tarafından öğretilmesi ve kurumların içerisinde eğitim sisteminde gelişmeler yaşanması Klasik Çağ döneminde ortaya çıkmıştır (Çam, 2016).

Modern çağda toplumdaki değişimlerle eğitim kavramı da değişir. Artık eğitim-öğretimin içerikleri yaşadığımız hayatla paralel olmaya başlar ve bilgiye kolayca erişebilmeyi, hayatımızın akışını rahatlatacak bir yol olarak kullanmayı öğrenecek birey yetiştirmeyi amaçlar. Günümüzde eğitimin görevi sadece kendi toplumumuzda nitelikli bireyler yetiştirmek değil, diğer toplumlara ve coğrafyalara uyum sağlayabilecek nitelikli bireyler yetiştirmektir. Avrupa'da J.J. Rousseau'nun eğitime bakış açısı ise eğitim kavramında bilimsel araştırmalara ön ayak olmuştur. Eğitimde çocuğa göre bir anlayış sağlama, bireyi tanıyabilme ve eğitimin psikolojik açıdan etkisini araştırma çalışmalarına ön ayak oldu. Çalışmalarda öğrenen merkezli bir öğretim kavramının olması gerektiğini, öğretmen merkezli geleneksel öğretme anlayışının olmaması gerektiğini dile getirdi ve bu düşüncenin yaygınlaşmasını sağladı. Öğrenen merkezli bir eğitim, bireyin sorumluluk almasını, seçme hakkına sahip olmasını ve kendisine uygun eğitim-öğretim yöntemleriyle aktif bir öğrenme ortamının sağlanmasını hedefler.

Geçmiş yıllarda bilgi, kazanılması gereken bir kavram olarak algılanmıştır. Bu süreçten dolayı bireyler edilgen ve bilgiyi ve dersi ezberlemeye yönelik bir eğitimde yer aldılar. Modern eğitim anlayışı ise öğrenen merkezli olduğundan dolayı bilginin keşfedilen ve aranan bir kavram olduğu fikri ortaya çıktı. Bireyler artık eğitim ve öğretimde etkin ve nitelikli bir araştırmacıdır ve aynı zamanda çevresindekileri

keşfetme özellikleri göstermektedir. Artık günümüz modern eğitim çağında öğretim öğrenci merkezli ve aktif öğretim yöntemlerinin ele alındığı bir sistem olmuştur (Aydın, 2006).

Eğitimdeki gelişmelerle birlikte müzik eğitiminde de gelişmeler eğitim ile paralel olarak gelişmektedir. Yeni müzik öğretim yöntemlerinde çocukların aktif katılımı, yaratıcılıkları, problem çözme becerileri gibi özellikler müzik eğitiminde kullanılmaya başlamıştır. Bunlardan bazıları, Orff, Kodály Dalcroze gibi müzik öğretim yaklaşımlarıdır. Eğitim sisteminin en başlıca hedefi kendi toplumuna nitelikli insan yetiştirmektir.

Uçan’a (2018), göre müzik belli bir yöntem ve hedef doğrultusunda, belli bir estetik anlayış içerisinde birleştirilmiş ve aynı zamanda bir dizilime sahip seslerden oluşan bir estetik bütündür. Müzik eğitiminde bireyin öğrenme sürecinde kendi müziksel çevresi temel alınır ve belli hedefler içerisinde planlı, sistematik ve yöntemli bir süreç izlenir aynı zamanda belirli hedef davranışlar kazanılması sağlanır. Bireyin müzik eğitiminde ilgili davranışlarında gelişim sağlaması ve aynı zamanda bilişsel, duyuşsal ve devinışsel davranışlarda ilerleme oluşturulması amaçlanır. Müzik öğretmenin temel prensibi; toplumun değerlerini benimseyen, ulusal ve evrensel değerlerini bilen aynı zamanda milli eğitimin müzik ders programlarında kazandırılması gereken hedef davranışlarına yönelik gelecek nesli yetiştirmektir.

Müzik eğitiminde 3 ana tür oluşmaktadır; Bunlar genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere sıralanır.

1. Genel Müzik Eğitimi: Yaş, meslek grubu, okuduğu okul ve eğitim düzeyi fark etmeksizin her seviyedeki bireylerin nitelikli bir yaşam için gerekli olan minimum ortak genel temel müzik kültürünü geliştirmeyi hedefler.

2. Özengen Müzik Eğitimi: Genel müzik eğitimi ile kalmayıp müziğin spesifik olarak bir boyutuna amatörce istekli ve etkin bir müziksel katılım göstererek düzenli bir periyotta eğitimini sürdürerek bireyin kendini geliştirmesi ve müziksel kazanımlarını geliştirmeyi hedefler.
3. Mesleki Müzik Eğitimi: Müzik eğitiminin bütününe ele alıp müziğin bir alt boyutunda ile ilgili meslek sahibi olmak isteyip istediği alanda uzman ve nitelikli bir birey olmayı hedefleyen meslek olarak hayatına devam etmeyi amaçlayan bireylerin müziksel birikim sağlamayı hedefler.

Bu üç ana türde genel müzik eğitimi özengen müzik eğitime, özengen müzik eğitimi ise mesleki müzik eğitime karşı birbirlerine altyapı oluşturur ve destekleyici rol üstlenir (Uçan, 2018).

Nitelikli bir müzik öğretmeni, bireysel, akademik ve mesleki nitelikleri olan öğretmendir. Öğretmenin derslerde kişisel olarak açık fikirli, sabırlı, anlayışlı, destekleyici, hoşgörülü, güvenilir, sorun çözücü olması ve pozitif bir ortam sağlaması verimliliği artırır. Öğretmenin bir diğer niteliklerinde ise mesleki alan bilgisinin olması, pedagojik formasyonu, genel kültürü ve her yaş grubundaki bireyler ile olan iletişim becerileri olması gerekir. Bir eğitimcinin aynı zamanda yeni gelişmelerden, çağın getirmiş olduğu değişimlerden haberdar olması ve bunu müzik ve müzik eğitim ve öğretimi değiştirebileceğinde dikkate alarak bu bilgiyi öğrenciye sunmalıdır (Akbulut, 2006).

Toplumun temel kurumlarından en önemlisi olan eğitim ve öğretimin temel ana ögesi ise öğretmenlerdir. Bir toplumun kalkınmasına yardımcı olan nitelikli insan profili sağlayan, toplumda sosyal kültürün artmasında ve bireylerin hayata ve aynı zamanda yaşadığı toplumun gelenek ve göreneklerini bir sonraki nesillere aktarımının başrolü öğretmenler olarak görülmektedir (Özden, 1999).

2.2 Ortaokul Çocuklarının Gelişim Özellikleri

Ortaokul çağındaki çocukları toplum ve bilim ergenlik dönemi olarak kavramaktadır. Ergenlik çağı ise bireyin artık fiziksel, psikolojik, sosyal, toplumsal ve bireysel bir büyüme ve değişim yaşadığı bir dönemi olarak adlandırılır. Bir ergenlik çağındaki birey ise yaşamında başarması gereken sorumlulukları olduğunun farkına varmıştır (Gander ve Gardiner, 2001).

Kişide gelişim yalnızca kişiyi değerlendirmek değil, kişinin her bir işlevi ve farklı alanlardaki yaptıklarını bütün olarak ele alan bir kavramdır (Yavuzer, 1984). Eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenme yöntemleri çeşitlilik göstermektedir. Çocuklarda hafıza, düşünme, öğrenme, dikkat gibi özelliklerde görülen bireysel farklılıklar çocuğun gelişimde önemli bir rol oynar. Bundan dolayı kurumlarda öğrencinin bireysel farklılıklarına göre öğretim yöntemlerinin yeni ve güncel biçimde olması gerekmektedir (Wood, 1998). Çocukların gelişiminde en büyük rollerden birisi ise akranları ile oyun oynaması, gözlem yapıp sorular sormasıdır. Öğrencilerin okullarda öğrenme durumunun en geliştiğini gösteren uygulamalı derslerde, bilgi alışverişi ve beyin fırtınası yaparak, paylaşım yoluyla kendisinin gelişimine katkı sağlandığı görülmüştür (Doğan, 2007).

Okullar ortaokul çağındaki bireylerin gelişimlerini için önemli bir ölçüde etkilemektedir. Birey artık kendi öz benliğini bulup geliştirir. Okulun pozitif veya negatif yaşantılarında bireyin kendini bulması ve keşfetmesinde etkili olduğu görülmektedir (Kartal, 1999).

Ortaokul çağına gelmiş bireylerin artık bireyselliklerinin ve bireysel farklılıklarının farkında olup, dikkatli olmaları önem taşımaktadır. Çünkü birey artık her alanda gelişim yaşamaktadır ve bu gelişim ve değişim süreçleri hızlı ilerlemekte ve bu alanlardan etkilenmeleri ile de doğal olarak değişim göstermektedir. 12-14 Yaş

grubundaki bireylerin soyut düşünme becerisi gelişiminden kaynaklı, bireyin analitik zekâsı, akademik kariyeri aynı zamanda problem çözme yetisi kazanır. Ancak aynı gelişimi gösteremeyen bireyler ise hayatlarında zorluk yaşamaktadır. Bundan dolayı eğitim- öğretim kurumlarında sınıf mevcudunun az olması, bireylerin farklılıklarını tanıyarak, gelişimlerine uygun bir ortam ve öğretim planı hazırlanması önem taşımaktadır (Doğan, 2007).

Ortaokul çağındaki bireyin kendini tanıması ve hayata karşı güven duygusunun gelişimine yardım edilmesi gerekir. Başarılı olmak, sevilmek, beğenilmek ergenlik dönemindeki bireylerin yeni tecrübeler elde etmesine olanak sağlamaktadır. Bu dönemdeki bireylerin kendi iç dünyasına dönmesi, başarısızlık duygusu, sevilme ve kendini beğenmeme gibi istenmeden ortaya çıkan duygu durumları ise ele alınmalıdır.

Eğitim ve öğretiminde somut veriler ile gerçek bilgiye hedeflemiş olan bireyler, öğretmenlerini dikkate alırlar. 12-14 yaş grubundaki bireyler okuldaki öğretmenlerinin adil davranmasını ister ve aynı zamanda öğretmenin herhangi bir öğrenciye ayrıcalık sağladıklarını gördükleri zaman davranışlarda sert bir tutum ile karşı karşıya kalınabilir. Bu yaş grubundaki çocuklar iş birliği ve aynı zamanda aralarındaki rekabetten hoşlanırlar. Eğitimin bu süreçteki amacı 12-14 yaş grubundaki çocuklarının bireysel farklılıklarını ve gelişim süreçlerini göz önünde bulundurarak bireylere gelişimlerinin her aşamasında katkı sağlamaktır (Gander ve Gardiner, 2001). Eğitim kurumlarının bir başka ana hedefi ise bireylerin sosyal anlamda dengeli ve başarılı olmalarını desteklemektir. Öğretmen bu durumda sınıfının sosyal dengesine dikkat etmeli ve öğrenciler arasındaki grup çalışmalarına önem vermeli, sosyal deneyimlerinde tecrübe kazandırmalıdır (Dean, 2000).

Ortaokul çağındaki bireylerin en öncelikli sorunlarından biri ise stres yönetimidir. Öğretmen öğrencilerinin duyuşsal gelişiminde pozitif bir sınıf ortamına önem gösterirse, birey kendini daha güvenli ve iyi hisseder böylelikle öğrencilerin öğretmen ile arkadaşları arasındaki iletişimi iyi yönde etkilenir. Öğretmenler sevgi merkezli ve eğlenceli bir sınıf ortamında öğrencinin stressiz olmasına ve okulda iyi bir öğrenim görebilmelerine destek olurlar (Kansu, 2005).

2.3 Ortaokulda Müzik Dersi

Orta okuldaki çocukların gelişim özellikleriyle birlikte müzik eğitiminde de değişimler ve gelişimler görülmektedir. Çocukluktan çıkıp gençliğe adım attıkları bu dönemde şarkı dinleme, şarkı söyleme, çalgı çalma gibi özellikler de değişip gelişmektedir. Çevrelerinden duydukları müzikler popüler müzikler, geleneksel Türk müziği gibi pek çok müzik türünden oluşmaktadır.

Müzik derslerinde öğrencilerin bireysel ve toplu olarak performanslarını geliştirmeleri için fırsatlar verilmeli, bireysel ve toplu olarak şarkı söyleme becerileri geliştirilmeli, oyunlar ve etkin katılımı planlar eklenmelidir. Müzik eğitimi öğrencilerin zevk aldıkları, rahatladıkları ve mutlu oldukları şekilde yapılmalıdır. Müzik eğitiminde kullanılan yöntemlerin önemli olduğu kadar müzik derslerinden öğrencilerin dikkatlerini çekebilecek şarkıların kullanılması da son derece önemlidir.

Ortaokul öğrencileriyle ilgili yapılan araştırmalarda öğrencilere müzik dersi ile ilgili düşünceleri sorulmuş ve ortaokul öğrencileri müzik dersini sevdiklerini belirtmişlerdir. Özellikle de müzik dinlemekten hoşlandıklarını, şarkı söyleme ve çalma gibi etkinliklerde yer almaktan mutlu olduklarını ve müzik dinleme konusunda tercihleri olduklarını belirtmiştir (Kılıç 2016). Ayrıca öğrenciler müziğin hissettirdiği duygular konusunda rahat ve mutlu hissetmişlerdir. Başka bir çalışmada öğrenciler müzik dersini mutluluk veren ve eğlendiren bir ders olarak gördüklerini belirtmişler,

müzik dersini öğreten eğiten ve yönlendiren bir ders olarak düşündüklerini belirtmişlerdir (Tez, 2016).

Bu teknolojik çağda öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıkları değişmiştir. Gençler müzik dinleme platformlarında mobil cihazları ve bilgisayarları daha fazla kullanmaktadırlar (Krause ve North, 2016). Bosacki ve arkadaşları ilkökul öğrencilerinin %57'sinin her gün müzik dinlediğini ve bu oranların yaş ilerledikçe arttığını ortaya koymuştur. Altıncı sınıf öğrencileri arasında bu oran %85'e ulaşmaktadır. Bu bağlamda, müzik eğitiminde popüler müziğin yer almasının önemini belirtmek yanlış olmayacaktır. Öğrencilerin okullarda aldıkları müzik eğitimi ile kendi müzik dünyaları arasındaki farkın kapatılması gerekmektedir (Isbell 2007). Campbell, Connell ve Beegle (2007), öğrencilerin ders içeriklerinde ilgilendikleri müzik türlerinin yeterince yer almamasından duydukları hayal kırıklığını ortaya koymuştur. Brittin (2013), müzik türleri konusunda geniş bir beğeni yelpazesi olan yetişkinlerin okul müzik öğretim programının daha kapsamlı olmasını desteklediğini belirlemiştir. Müzik eğitiminin öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıklarıyla daha uyumlu hale gelmesi gerektiği ifade edilmektedir. Çocukların ilgilerini çekebilecek popüler şarkıların da müzik eğitiminde kullanılması müzik eğitimi olumlu yönde etkileyecektir (Williams, Geringer ve Brittin, 2019). Müzik derslerinde popüler şarkıların öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmede güçlü bir olumlu etkisi olduğu kanıtlanmıştır (Adawiyah, 2017).

2.3.1 Ortaokul Öğrencilerinin Müziksel Gelişimi ve Eğitim Hayatı Sürecinde Karşılaştığı Problemler

12-14 yaş grubunda olan ortaokul öğrencilerinin müzik ile ilişkileri çoğunlukla var olabilme kendi benliğini oluşturma ve göstermeyle ilgilidir ve aynı zamanda topluma kendilerini nasıl göstermek istedikleri bağlantısı vardır (Erdem, 2011).

Modern eğitim çağında müzik dersleri artık öğrenci merkezli olmaya başlamıştır. Müzik eğitimi ve öğretiminde ise öğrencilere karşı ilgi duydukları müziğin boyutlarına ilişkin olumlu ve sorulan sorulara gerekli cevap verilen bir müzik eğitimi sunulmaya devam edilir. Öğrencilerin bu tutumları karşısında, genel müzik eğitimi alanında hızlı bir şekilde olumlu sonuçlar elde edilmeye başlanacak ve müzik derslerine yönelik bakış açıları önem kazanacaktır. (Nacakcı, 2006).

Umuzdaş ve Kızıklı (2018) 'in araştırmalarının sonuçlarına göre ortaokul çağındaki öğrencilerin genel olarak müzik derslerine tutumları pozitif yönde olup, müzik eğitimini eğlenceli bir süreç içerisinde rahatlatma alanı yakalama olduklarını düşünerek derse olan ilgi ve tutumun olumlu olduğu görülmüş. Ancak her öğrencinin müzik eğitimi ile ilgili bilgilendirme yapılması gerektiğini ortaya koymuşlar.

Öğrencilerin toplu bir şekilde şarkı söylemesi kendilerini iyi ifade edebildiklerini, özgüvenlerinin olumlu yönde etki edebildiğini, estetik duygularının geliştiği görülmüştür (Coşkun, 2009).

Öğrencilerin genel gelişimi aynı zamanda müziksel gelişim konuları ileri seviyede bilgisini bilerek, öğrencilerin müzik eğitimine önem verilmelidir. 9-12 yaş grubunda bireyin müziksel yeteneğinin en üst noktasında olduğundan dolayı müzik eğitiminde ise birey açısından doğru yol izlenmesi anlam bakımından önem kazanır. Bireylerin 9-12 yaş grubunda artık bireysel farklılıkları öne çıkarak bir müzik eğitimi verilmelidir. Müzik eğitiminin en önemli kavramı ise bireyin bireyin yeteneğini geliştirmekten ziyade birey ile müzik arasındaki tanıma, algılama bağının doğru ve sağlam bir temel üzerine eğitim alması gerekir. Bu aşamada ise nitelikli ve bireylerin farklılıklarını göz önünde bulundurarak iyi bir süreç yönetebilen nitelikli eğitimciler gerekir. Bu süreçte bireyin farklı müzikal yetenekleri 'de ortaya çıkabilir bunlar; müzikal dinleme ve algılama yeteneği, yorumlama, seslendirme, yaratma veya üretme,

eleştirisel müziksel yeteneği ya da eleştirici müzikal yeteneği belki 'de dahi (harika çocuk) olarak adlandırabileceğimiz çeşitli müziksel gelişimler ortaya çıkabilir. Bu süreçte müzik eğitimcisinin yanı sıra ailedeki bireylerinde yetenek olarak değil bireyin müziğin hangi boyutunu daha iyi kavradığına dikkat etmesi gerekir. Bireylerin 9- 12 yaş aralığında sesinde artık ergenlik dönemine girmeye başladığından dolayı değişimler söz konusudur. Bu süreçte birey özgüveninde kırılgan bir dönemden geçer. Müzik eğitiminde ses sağlığının korunması açısından ses eğitimi ileri derecede anlam kazanır (Uçan, 2018).

Ortaokul müzik eğitim-öğretim programında eğitimcinin etkinliklerinin oluşturulmasında çevresel ve öğrencilerin ön koşulları yani bir öğrencinin daha önce öğrenmiş olmasını beklediğimiz müziksel bilgi ve becerileri aynı zamanda öğrenciler arasındaki farklılıkları açısından dikkate alarak eğitim vermesi beklenir (Yeşilyurt, 2020). Ön koşul olarak gördüğümüz öğrencinin hazır bulunuşluk süreçleri yeni öğrenme hedeflerinin uygulanabilirliği açısından dikkate alınması gereken bir süreçtir. Eğer öğrenciler ön koşul olarak daha önce öğrenmesi gereken müziksel kazanımları öğrenememe gibi bir durumda müzik eğitim ve öğretim uygulanabilirliği azalır (Özkan, 2010).

Ortaokul müzik ders programlarının bir diğer dikkate alınması gereken unsuru ise öğrenciye basitten karmaşığa yöntemini ele almaktır. Bu yöntemde öğrencinin yapabilme duygusunu tatması ile derse ilgi ve alakası aynı zamanda kendine olan güvenin de artmasını sağlar (Yeşilyurt,2020).

Yılmaz& Oğul'un (2018) Ortaöğretim Program Çalışmalarının sonucuna göre, ortaöğretim müzik derslerinin öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını, okulların çevresel koşullarının müzik eğitim programının uygulanabilirliğini zorlaştırdığı belirtilmiştir. Aynı zamanda müzik eğitim programlarının içerisinde yoğunluğu,

yüksek oranda teorik bilgiler, aynı zamanda öğrencilerin birlikte yapabilecekleri etkinliklerin artırılması gerektiğini böylelikle öğrencinin aktif bir katılım sağlayabileceği tespit edilmiştir.

2.4 KKTC’de Müzik Eğitimi

Ortaokullarda müzik dersi, haftada bir ve 40 dakika süreyle zorunlu olarak verilmektedir. Müzik eğitimi programının düşüncelerinden biri ileride nitelikli bir bireyin kazanımlarında önemli yer oynayan ilkelere biri olan kültürel ve sanatsal alanlarda ilerleme gösterebilmesidir. Bir bireyin müzik eğitimi almış olması gelecek yaşantısında estetik anlayışı olan, sanata ait yorum ve analiz gücü ve müzikal beğenisi ve bilgisi geliştirir ve böylece toplumsal yaşantısında geliştirmiş olur. Müzik eğitiminin diğer akademik derslerindeki başarı oranına da olumlu bir katkı sağlayacağı fikride uzmanlar tarafından sunulmuştur. Bundan dolayı müzikal bilgisi ve niteliği gelişim göstermiş bireylerin farklı alanlarda da başarı olmalarına yardımcı olacaktır.

Müzik eğitiminin amacı; bireylerin temel müzik bilgilerini kullanma, müziksel etkinliklere katılım veya seyredilme olanağından keyif duyan, müzik ilgi ve becerisine sahip, müziksel yaratıcılık hem kendi müziklerine hem de evrensel müziklerini kavrayan ve müziksel estetik anlayışına sahip bireyler yetiştirmektir (KKTC, Milli Eğitim Bakanlığı, 1999).

KKTC 1-8. sınıf Müzik dersi öğretim programı 3 temel öğrenme alanından oluşmaktadır. Bunlar “Dinleme ve Söyleme”, “Müziksel Uygulamalar” ve “Yaratma” alanlarıdır. Aşağıda Tablo 1’de KKTC 1-8 sınıf müzik dersinde yer alan temel alanlar ve alanların alt başlıkları gösterilmiştir.

Tablo 1: KKTC 1-8. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı 3 Temel Alan

Dinleme	Müziksel Uygulamalar	Yaratma
Sesleri Keşfetme	Şarkı Söyleme	Dönüştürme
Dinleme ve Anlamlandırma	Çalgı Çalma	Doğaçlama
Seslere Karşılık Verme	Müzik Bilgisi	Besteleme

Dinleme alanında belirtilen kazanımlar öğrencilerin sesin özelliklerini tanımasına, müzik dinleme alışkanlığı kazanmasına, müzik beğenisi geliştirmesine, müziğin içerdiği özellikleri tanımasına yönelik olarak hazırlanmıştır. Müziksel uygulamalar alanı şarkı söyleme, nota öğretimi, çalgı eğitimi, müzik kültürü, ritim eğitimi, beden perküsyonu ve milli günler ve bayramları içeren özellikte öğrenme çıktılarından oluşmaktadır. Yaratma alanı beste yapma, çalgı tasarlama, doğaçlama yapma, teknolojiyi kullanma, yaratıcı drama, yaratıcı dans ve görsel, işitsel tasarımı gibi yaratıcılığı geliştirici nitelikte öğrenme çıktıları içermektedir.

2.4.1 KKTC 7. Sınıf Müzik Öğretim Programı

KKTC müzik öğretim programlarında öğrenme alanı temeli esas alınmıştır. 7. Sınıf müzik dersi program çıktıları incelendiğinde, 3 aşamada öğrenme çıktıları incelenmektedir. Bunlar;

- Dinleme
- Müziksel Uygulama
- Yaratma

Dinleme alanında farklı müzik türlerinden örnekler dinleme, klasik müzik farklı dönemlerinden eserler dinleme, Türk Sanat Müziği ile ilgili örnekler dinlenmesi yer almaktadır. Dinleme alanında öğrencilerin müziksel bilgiye ulaşmadan önce dinletilen örneklerdeki değişimleri anlayabilmeleri için fark ettirmek ve hissettirmek kavramları oldukça önemlidir. Müziksel Uygulamalar alanında ses ve nefes çalışmaları, şarkı söyleme, tartım çalışmaları yapma, çalgılarla eşlik, beden

perküyyonu, çok seslilik, şarkıların bölümlerini tanıma başlıkları yer almaktadır.

Yaratma alanında yaratıcı dans ve dramatizasyon, beste yapma, doğaçlama yapma başlıkları yer almaktadır.

Aşağıda Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4’te 7. Sınıf dersi müzik öğretim programında yer alan öğrenme alanları gösterilmiştir.

Tablo 2: 7. Sınıf Müzik Dersi Dinleme Alanı

Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin 7. Sınıf Dinleme					
ÖĞREME ALANI	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
DİNLEME	1. Dünya müziklerinden örnekler dinler.	Dünya müziklerinden farklı kültürlere ait örnekler dinletilir. Örneğin; Hint, Uzakdoğu, Latin Amerikan, Caz vb.		Problem çözme	
	2. Dinlediği müzikteki çok seslilik özelliğini fark eder.	Dinlediği 2 sesli ve 4 sesli eserleri ayırt eder.	Yapı	Problem çözme	
	3. Dinlediği müziklerde basit ve bileşik ölçüleri ayırt eder.	Basit ve bileşik ölçülerde şarkılar dinletilir.	Yapı ve Vuruş	Problem çözme	
	4. Batı ve Türk müziği ezgilerini ayırt eder.	Batı müziğinin tonal özelliği (majör-minör) hatırlatılarak Türk sanat müziğindeki makamsal özellikler hissettirilir.	Yapı	Problem çözme	
	5. Türk Sanat Müziğinden örnekler dinler.	Türk Sanat Müziğinden popüler eserler dinletilir.			
	6. Dinlediği müziklerdeki değişimleri fark eder.	Eserlerin gürlük değişikliklerine dikkat çekilir. Gürlük ifadelerinden crescendonun (gittikçe kuvvetlenme) olduğu hatırlatılır. Dinletilen eserin diminuendo (gittikçe hafifleme) olan bölümlerinin gürlük değişikliklerine vurgu yapılır.	Gürlük	Problem çözme	

Tablo 3: 7. Sınıf Müzik Dersi Müziksel Uygulamalar Alanı

Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin 7. Sınıf Müziksel Uygulamalar					
ÖĞRENME ALANI	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
MÜZİKSEL UYGULAMA	1. Ses ve nefes çalışmaları yapar.	Diyafram nefesi kullanılarak tek ses ve/veya belirli bir müzikal motif üzerinde ses çalışmaları yaptırılır.			
	2. Şarkı söyler.	Edindiği temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söyletilir.	Tempo ve Vuruş	İşbirliği	
	3. Tartım çalışmaları yapar.	5/8'lik ölçü sayısında ritim cümleleri ile tartım çalışmaları yaptırılır.	Tempo, Vuruş ve Tartım	Problem çözme	
	4. Şarkının temposu ve ritmine uygun vurmali çalgılar kullanarak eşlik yapar.	Sınıf gruplara ayrılarak 3 sesli eşlik çeşitlemeleri uygulanır.	Tempo ve Vuruş	Okuryazarlık	
	5. Temel müzik bilgilerini uygular.	Şarkılar anlamına uygun hız ve gürlük özelliklerine dikkat çekilerek söyletilir.	Gürlük ve yapı	Okuryazarlık	
	6. Çoksesli şarkı söyler.	Üç sesli şarkı çalışmaları yaptırılır.	Yapı		
	7. İnsan sesi topluluklarını tanıır.	Oluşumlarına göre yaş ve tür bakımından farklı korolar tanıtır. Örneğin; Çocuk/ Gençlik/Yetişkin koroları, THM/TSM vb. korolar.	Yapı	Problem çözme	
	8. Çalgı ve çalgı topluluklarını ayırt eder.	THM ve TSM çalgı topluluklarında kullanılan çalgı türlerini tanıması istenir. Çalgılar ait olduğu topluluğun özelliğine uygun olarak ayırt ettirilir	Yapı	Problem çözme	
	9. Müzik ve toplum ilişkisini açıklar.	Türk toplumunda Cumhuriyet öncesi müziği ve Atatürk'ün katkılarıyla Cumhuriyet dönemi sonrasında gelişen kurum, kuruluş ve sanatçılar üzerinde durulur.			
	10. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma kurallarını uygular.	Evde, okulda ve açık havada müzik dinleme ve yapmanın çevreyi rahatsız etmeyecek şekilde olması gerektiği etkinliklerle kavratılır.		Duyarlılık	
	11. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinlikleri yapar.	Yapılan etkinliklerde millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımıza yer verilmelidir. Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler.			Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık
	12. İstiklal Marşını doğru söyler.	İstiklâl Marşı uygun ton ve vurguyla nefes yerlerine dikkat edilerek söylenmesi sağlanır.			Duyarlı ve Etkin vatandaşlık

Tablo 4: 7. Sınıf Müzik Dersi Yaratma Alanı

Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin 7. Sınıf Yaratma					
ÖĞRENME ALANI	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
YARATMA	1. Kendi çalgısını yaratır.	Basit vurmali, üflemeli, telli çalgılardan birkaç farklı örnek yaptırılır. Yaratıldığı çalgıların teknik özelliklerini karşılaştırması ve geliştirmesi istenir.	Tını	Eleştirel ve Yaratıcı düşünme	
	2. Doğaçlamalar yapar.	Yaratıldığı çalgı, kendi çalgısı ve sesiyle doğaçlamalar yapmaya yönlendirilir. Ses kaynağı oluşturma ve tını çalışmaları yaptırılır.	Tını	Eleştirel ve Yaratıcı düşünme	
	3. Yaratıcı dans ve dramatizasyon yapar.	Kıbrıs kültür mirasında yer etmiş destanlardan örnekler araştırılıp rol/görev paylaşımı yaptırılarak sınıf ortamında canlandırılması sağlanır. Örneğin; Arap Ali vb.			
	4. Atatürk'ün hayatında müziğin yerini fark eder.	Atatürk'ün sanata verdiği önem ve dinlemekten hoşlandığı sanatçı ve şarkılardan oluşan bir çalma listesinin hazırlanması istenir. Araştırmanın sunumu yapılırken çalma listesinden örnekler dinletilir.			

2.5 Kodály Pedagojisi

2.5.1 Zoltan Kodály Hayatı

Zoltan Kodály 16 Aralık 1882 Macar ovasının, Kecskemet şehrinde dünyaya gelmiştir. Babasının istasyonda görevli olmasından dolayı hayatı şehirden şehire taşınmakla geçmekte ve bunun yanı sıra babası keman, annesi ise piyano çalmaktadır. Kodály lise öğretimini bitirmeden birçok enstrümanı çalabilecek seviyeye gelmiştir. Hayatı boyunca köy köy gezmesi ve oraları tanımasıyla ülkesine ve kendi müzik kültürüne ve eğitimine ileriki dönemlerde önemli derecede müzik eğitime katkı sağlayacaktır. Hayatının ilerleyen sürecinde akademik olarak Kodály Macar Dilbilimi aynı süreçte ise müzik eğitimi gerçekleştirecektir.

Kodály, akademik çalışmalarına başladığı dönemde etnomüzikolog ve müzik bilimcisi arkadaşı Béla Bartók ile birlikte, Macar halk müziğini yeni bir müzik estetik anlayışıyla birleştirerek Macar müziğine yeni bir boyut kazandırmayı hedeflemiştir. 1906 yılında Kodály Budapeşte Ferenc Liszt Müzik Akademisinde öğrencilere müzik teorisi eğitimi vermeye başlayan ve Kodály'ın tez çalışmalarında halk müziğine önem verdiği ortaya çıkmış ve bununla beraber Macar halk şarkılarını derlemeye, halk

şarkılarını bestelemeye ve bu sürece dahil olarak makaleler yazma çalışmaları da yapmaya başlamıştır.

Literatür taramalarının bazılarında Kodály halk şarkıları arşivinde yaklaşık olarak üç bin eser olduğu bilgisi ile eserlerin içerisinde koro, piyano ve oda müziği parçaları da yer almaktadır. 1910 yıllarında Kodály halk müziğinde farklı armoniler kullanması sonucunda çeşitli eleştiri ile karşı karşıya kalmıştır. 10 yıl içerisinde eleştiriler değişim göstermeye başlamıştır. Zoltan Kodály'ın en verimli çalıştığı dönem 1930'lu yıllardır ve bu süre zarfında hem besteci aynı zamanda bir yazar olarak literatüre önemli katkılar sağlamıştır. Bu sürecin devamında Kodály Budapeşte'nin 50. yıldönümü için koro ve orkestra eseri olan Psalmsu Hungaricus'u bestelemiş ve bu beste onu Macaristan'ın ileri gelen besteci yapmıştır. Aynı zamanda dönemin Macar halk müziğinin yapısını destekleyen çeşitli akademik yayınlar yapmış ve Macar halk müziğini operalara taşımıştır. Tarihsel çalışmalara katkı sağlayan Kodály devamında kendi çalışması olan Folk Music Hungarian eserini yayınlamıştır (Houlahan& Tacka, 2008).

Kodály müzik eğitime olan akalesını 1925 yılında 'The Role of Music in the Education of the Nation' isimli çalışmasıyla daha da tanınmaya başlamıştır. Bu araştırmanın temeli halkın müzik eğitiminin bir lüks olarak görmemeleri aksini ulusal bir zorunluluk olması gerektiğini savunmuştur. Kodály çalışmalarında çocukların şarkı söyleme becerilerinin gelişmediğini fark etmiş ve bunun doğrultusunda çalışmalarını çocuk müzik eğitime yönlendirmiştir (Kodály, 1954).

Müzik dersinin okullarda düzenli bir şekilde işlenmesi, Kodály tarafından en önemli bir unsur haline gelmiştir. Ama süreç zarfında okullardaki ders materyallerinin eksikliği ile bu eksikliklerin giderilmesi gerekmiştir. Okullardaki eksikliklerinin bir an önce giderilmesi o dönem için bir zorunluluk olmuştur (Yıldırım,1995). Kodály'ın

müzik eğitimi ile ilgili ilk çalışması birçok kaynağa göre 1929 yılında Çocuk Korosu için Küçük Parçalar eseri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kodály 1929 yılında müzik eğitimin metot olması gerektiğini, öğretim programını sadece en yüksek kalitede müzik materyallerinin dahil edilmesi ve bununla birlikte ülkedeki her bir çocuğun ulaşabileceği tek bir müzik eğitiminin şarkı söylemeye dayalı olduğunu düşünerek bu düşünce doğrultusunda müzik çalışmalarına önem vermiştir. Kodály müziğin sadece seçkin bir müzisyene değil herkese ait olması gerektiğini savunmuştur. (Houlahan& Tacka, 2008).

2.5.2 Zoltan Kodály Pedagoji Felsefesi

Kodály pedagojisinin felsefesi, temel olarak şu şekilde ifade edilmektedir. Okuma yazma becerisi olan bireylerin, müziksel okuma yazma becerisine de sahip olabilen bireyler olması ve Kodály pedagojisinin temel etken müzik eğitiminde şarkı söyleme olarak görülmektedir. Müzik herkes içindir cümlesinden yola çıkarak müzik eğitiminde ileri seviyeye ulaşabilmesi için bireyin erken yaştan itibaren müzik eğitimi alması gerektiği ifade etmektedir. Kodály pedagojisinin başka bir felsefesine göre öğrencilerin kendi dili ve kültürünün mirası olan halk müziklerinin ana dili olduğu ve erken müzik eğitimi yöntemlerinde ise bu ilkeye göre ilerlemesi gerektiği fikrini savunmuşlardır. Kodály müziğin, eğitim sisteminin temeli olduğunu ve bu nedenle okul programlarında temel bir unsur olarak ele alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Kodály bir ülkede bireylerin hayatında müziğin var olabilme koşulunun, çocuklara okullarda müzik ve şarkı dersleri vermekten geçtiğini düşünüyordu. Şarkı söylemenin müzik eğitiminde en temel yol olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle müzik eğitiminde öğrencinin şarkı söylemesi, müziği okumayı ve yazmayı, Macar okul sisteminde genel eğitimin bir parçası haline getirerek Macar müzik kültürünü yeniden canlandırmak olduğu görülmektedir. Eğitim sürecinde öğretmenin veya koro

şeflerinin piyanoya veya bir enstrümana bağlı olmaması ve müzik eğitiminde tonlama geliştirebilmek için şarkı söylemeyi ve solfej kullanımını incelemiş, müzikal çalışmalar sunmuş ve analiz etmiştir (Houlahan&Tacka, 2008).

Kodály müziğin matematik ve okuma yazma gibi insanlar üzerinde temel bir unsur olması gerektiğini savunmuştur. Bununla beraber bireylerin müzik kapasitesini üst seviyeye getirmek ve aynı zamanda eğitim programlarında ise müzik dilini de öğretmek onları müzikal okuryazar hale getirmek gerekmektedir. Çocuklara kendi kültürel mirasını öğrenmeleri ve aynı zamanda evrensel olarak sanat eserleriyle tanışma fırsatı sağlamak ve bu müzikleri dinleme, çalışma, analiz etme yoluyla müziği içselleştirmelerini ve sevmelerini amaçlamaktır (Yıldırım, 1995).

Kodály pedagojisinin amacı tüm bireylere ulaşabilen, nitelikli, sistemli ve devamlılığı olan bir müzik eğitimi sunmaktır. Kodály pedagojisine göre müzik okuryazarlığı öğretilir ve geliştirilebilir bir beceridir (Çoban & Özdemir, 2020).

2.5.3 Kodály Pedagojisinde Kullanılan Materyaller

Kodály pedagojisine göre müzik dilini okuyan, anlayan ve uygulayan bireyler yetiştirmede kullanılan materyaller ise;

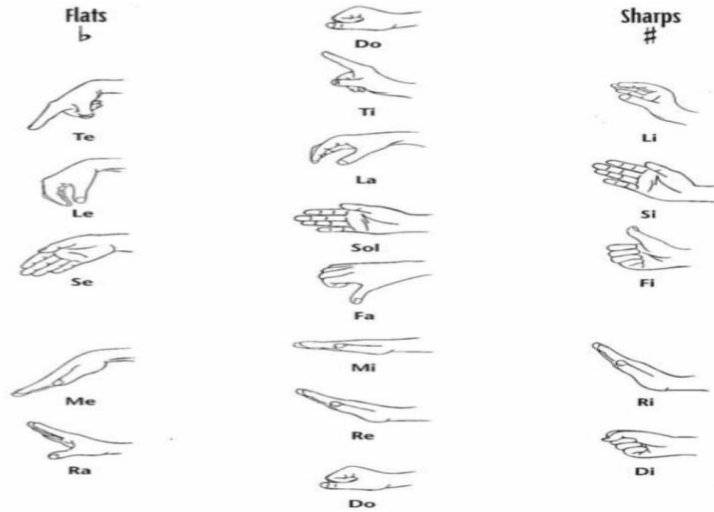
Nota ve ses yüksekliklerinin somutlaştırılması ve görsel olarak algılanmasını sağlayan el işaretleri sistemi (Curwen Hands Signs) kullanılması. Ritim öğretiminde nota sürelerini daha kolay kavramalarını sağlamasını ve nota okumayı ilerlemesini sağlayan çubuk notasyon ve nota değerlerine verilen ritim hecelerinin isimleridir. Müzik eğitiminde nota aralıklarının kolay öğrenilmesini sağlayan ve notalarla tonal bağlantı kurmaya yardımcı olan tonik sol-fa sistemi (Mete, 2022).

2.5.3.1 Curwen Hands Signs (El İşaretleri Sistemi)

El işaretleri sistemi 1870 yılında İngiltere’ de John Curwen tarafından kullanılmış olup, ardından 1923 tarihinde Fransız Maurice Chewes tarafından

geliştirilmiş ve J. Dalcrose tarafından kullanılmış olan el işaretleri sistemindeki amaç, görsel ve kinestetik olarak tonal hafızayı daha hızlı, daha güvenli ve öğrenmeyi güçlendirmek için ortaya çıkarmıştır (Rainbow,1979). El işaretleri sisteminin amaçlarından bir tanesi işitsel olarak zor olabilecek kavramları el işaretleri ile somutlaştırmaktır, Curwen el işaretleri sisteminde notaların kendine has bir şekilde karakteristik bir ifade vardır. Yukarı doğru sesler giderek mi ve sol sesinin kararlılığı temsil ettiğini ifade etmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre Curwen Hands Signs işaretli ortaokul grubundaki öğrencilere şarkı öğretiminde birçok okulda çoğunlukla kullanıldığını tespit etmişlerdir. Şarkı öğrenme durumundaki eğitimciler arasında el işaretlerinin kullanım çeşitlilikleri gözlenmiştir. Bu sistem Macar okullarında müzik eğitiminde kullanılmak için ufak değişikliklerle Kodály pedagojisinin araçları arasında olmuştur (Frey ve Clark, 2017).

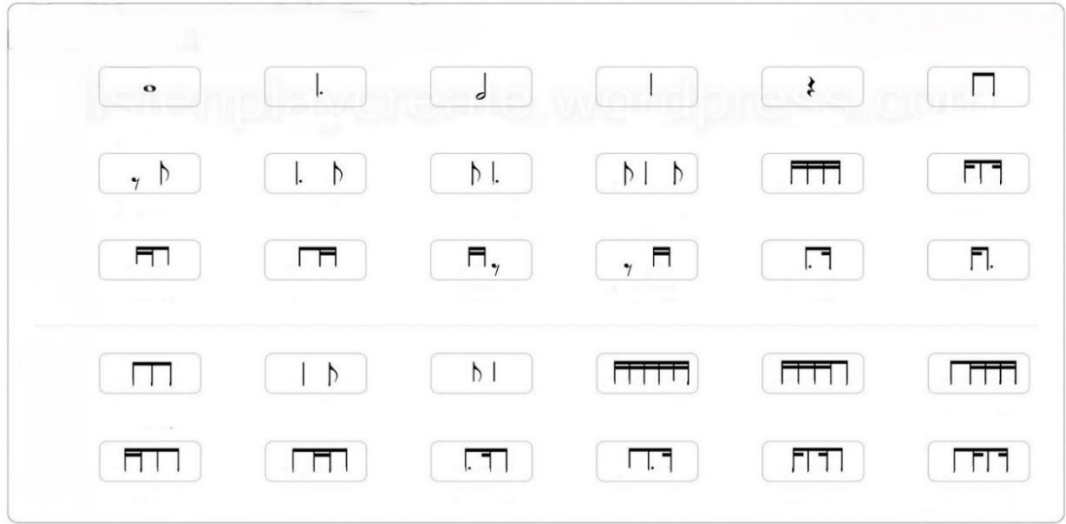
Şekil 1: El İşaretleri Sistemi

2.5.3.2 Ritim Hece Sistemi ve Çubuk Notasyon

Kodály pedagojisinde ritim heceler sistemi 1800 yıllarında Fransız Chewe tarafından geliştirilip, Fransız konservatuarlarında müziksel işitme ve okuma derslerinde öğretilmiştir. Ritim heceler sistemi notaların vuruşlarının belli hecelerle

Bu yöntemdeki amaç öğrencinin ritimsel olarak farkındalığını geliştirmek, ritim kalıplarını kavramalarını, soyut olan ritim ve nota kavramlarını içselleştirebilmelerini ve işitsel olan hafıza ve işitmeyi geliştirmelerini sağlamaktır (Choksy, 1999).

Şekil 3: Çubuk Notasyon

2.5.3.3 Bağlı Solmizasyon (Tonik Sol-Fa Araçlar)

Bağlı solmizasyon sabit bir nota adıyla değil ana sese göre adlandırılan sistemdir. Bu sistemde anahtar ne olursa olsun tonal merkez majör dizide do, minör dizide la olarak alınır (Peşinci, 2014). Bu sistemde amaç öğrencinin tonal işlevlerini ayırt edebilmesi, aynı zamanda duyduğu eserin içsel olarak transpoze edip belli bir perdeye bağlı kalmadan şarkı söylemeye çalışmasını sağlamaktır.

İlk olarak solfejleme sistemini Guido d'Arezzo eserleri daha kolay ve hızlı bir şekilde öğretmek için üretmiş ve hemen hemen 6 yy. boyunca sistem kullanılmaya devam etmiştir. Notaların 7 harfli dizilimi 3 bölgeli bir ses alanının içerisinde yapılmıştır. Devam eden yılların ardından kilisede eserlerini daha iyi bir seviyede okuyabilmeleri için İngiliz kırsalında Norwich'te yaşayan Sarah Ann Glover tonik sol fa araçları icat etti. Buradaki amaç ton merdivenini ve alternatif olarak başka bir notasyon kullanabilmesiydi İlerleyen zamanlarda Guido 'un yapmış olduğu sistem okunacak eserlerin ihtiyaçlarına göre sistem tekrardan güncelleniyordu (Cardany, 2015).

Müzik eğitiminde ise ilk olarak İngiliz müzik eğitimcisi Sarah Glover tarafından sunulmuştur. Rakamlı müzik yöntemini mantığından ele alınarak notaların baş harflerinden yararlanmıştır. Daha sonra İngiliz rahip olan John Curwen tarafından yöntem geliştirilip yaygınlaşmaya başlamıştır. Ortak do başlangıç sesi olarak ele alınmış olarak notalar (Do-Re-Mi-Fa-Sol-La-Ti) sesleri üzerinde yazılmıştır. Dizilimin içerisinde sol ve si notalarının baş harfi “s” harfi ile başladığı için “si” sesi yerine “ti” kullanılmıştır. Böylelikle yöntem d, r, m, f, s, l, t şeklinde sıralanmıştır. Tonik sol-fa sisteminde eğer bir notanın önünde diyez işareti varsa nota isminin yanına -i hecesi, eğer bemol işareti varsa ise nota isimlerinin yanına -a hecesini almaktadır. Hecelerin yanına hangi oktavda olduklarını göstermek için ise eğer nota ortak do sesinin ise nota hecesinin altına virgöl, ortak oktavda ise hece düz bir şekilde eğer ince do sesinin üzerinde ise nota, nota hecesinin üstünde virgöl olacak şekilde yazılır.

2.6 Kodály Pedagojisi ile Ders Planlarının Hazırlanması

Kodály pedagojisine göre müzik eğitimindeki temel felsefe müziğin tüm bireylere ait olduğu ve herkesin göstereceği çaba ile müziği kavrayabileceği ve çocuklar için ise hayatlarının temel ihtiyaçları olmasının üzerinde durulmasıdır. Kodály müzik eğitiminin öğrencilerin kendi kültürünün halk müzikleri ile eğitimine başlaması gerektiğini savunur (Boshkoff, 1991).

Müzik eğitimi bireylerin müziği anlama, icra etme, yorumlama ve yaratma yeteneklerini geliştirmeye yönelik sistemli bir süreçtir. Bu süreçte müzik öğretmenleri bilgi, beceri ve öğretim tekniklerini kullanarak müzik eğitimi gerçekleştirirler. Müzik öğretmenleri müzik öğretim programına göre derslerini işlemektedirler. Müzik öğretmenleri müzik eğitiminin sadece aktivitelerden oluşmaması gerektiğini ve gelişimsel beceri kazandırmaya yönelik daha bütüncül bir yaklaşıma ihtiyaç duymakta olduklarını belirtmektedirler. Öğretmenler daha sistematik ve düzenlenmiş bir öğretim

programı oluşturma konusunda daha fazla rehberlik arayışındadır. Ayrıca müzik materyallerini seçme, bilişsel ve gelişimsel açıdan uygun olan şarkı söyleme ve hareket becerilerini geliştirme, müzik okuryazarlığı becerilerinin temellerini oluşturma, yaratıcılığı teşvik etme, doğaçlama becerileri geliştirme, değerlendirme ve lme araçlarını uygulama konularında daha çok yönlendirmeye ihtiyaç duymaktadırlar (Houlahan ve Tacka, 2015).

Ders planları hazırlarken öğretmenler bölgesel ve yerel ğretim standartlarını dikkate almalı ve harmanlamalıdır. Müzik ğretmenleri müzik becerilerini öğretmek için kendi şarkı repertuarlarını, programın gerekliliğini süreçlerini oluşturmalıdır. Müzik dersinin haftalık saati, müzik öğretiminin sıklığı, sınıfın büyüklüğü, ders süresi ve öğrencilerin mevcut müzik yeterlilikleri gibi faktörlerin göz önünde bulundurulması gerekmeden konulardır. Müziksel kavramları öğretirken öğrencilerin müziksel performanslarını ve yaratıcı fikirlerini geliştirmek ana amaç olmalıdır.

Houlahan ve Tacka 2015 Ortaöğretim için (5. Grade) Kodly pedagojisine dayalı bir ğretim programı için bazı müziksel kavramlar önermiştir. Melodik şekilde şarkı söyleme başlığı altında bir yıl boyunca çocukların öğrenecekleri bilgiler ve derste yapılacaklar hakkında bilgi vermiştir.

1. Melodik Bir şekilde şarkı Söyleme

- a) ğrenciler bağımsız ve melodik bir şekilde şarkılar söyleyecekler.
- b) Soru-cevap, kıta ve nakarat ve oyun şarkıları şeklinde bireysel olarak ve grup şeklinde şarkı söyleyecekler.
- c) Farklı kültürel kökenlere ait yirmi ila yirmi beş yeni şarkı, kanon ve iki ve üç sesli şarkı düzenlemeleri öğrenecekler.
- d) Tiz si notası, sekizlik nota ardından noktalı onaltılık nota kalıbı, doğal minör gam, armonik minör gamlar (si), bileşik ölçü ve Dorian (fi) ile

Mixolydian (ta) dizilerini içeren on ila on beş şarkıyı solfej ve ritmik isimlerle söyleyecekler.

- e) Tiz si notası, sekizlik nota ardından noktalı onaltılık nota kalıbı, doğal minör gam, armonik minör gamlar, bileşik ölçü ve Dorian ile Mixolydian dizilerini içeren on ila on beş şarkıyı nota okuyarak öğrenecekler.
- f) Farklı kültürel kökenlere ait beş ila yedi iki veya üç sesli şarkı düzenlemeleri öğrenecekler.
- g) Dinletilen müzikal sesleri seslendirmek ve açıklamak için bilinen müzik sembollerini ve ritim, melodi, tını, form, tempo (accelerando ve ritardando dahil), dinamikler, artikülasyon ve ölçü (basit ve bileşik dahil) ile ilgili terminolojiyi kullanacaklar.

2. Hareket

- a) Çift çember oyunları oynar.
- b) Çift sıra oyunları oynarlar.
- c) Temel kare oyunları oynarlar.
- d) Temel kare dansı yaparlar.
- e) Farklı kültürlerden oyunlar ve danslar sergilerler.
- f) Bireysel veya ortak alanda oyunları, etkinlikleri ve hareketleri keşfederler.
- g) Çeşitli müzik repertuarları eşliğinde, büyük kas hareketleri, ince kas hareketleri, lokomotor ve lokomotor olmayan becerileri kullanarak ve eller ile ayakları birleştirerek bireysel veya grup halinde hareket ederler.

3. Çalgılar

- a) Öğrenciler, beşinci sınıf düzeyinde tiz si, doğal minör, armonik minör, Dorian ve Mixolydian dizilerini, bileşik ölçüyü ve noktalı sekizlik ardından çeyrek nota içeren melodik ve ritmik kavramları seslendirirler.

- b) Ksilofonlar, glockenspieller, ritim algıları ve blok flüt gibi sınıf algılarında çalarlar.
- c) Tiz si notası, doğal minör, armonik minör, Doryan ve Miksodilyan dizilerini, bileşik ölçüyü ve noktalı sekizlik nota ardından onaltılık nota içeren kalıpları kullanarak sınıf şarkılarına eşlik ederler.

4. Bölüm Çalışması

- a) Öğrenciler ritmik eşlik ile soru cevap şeklinde şarkı söylerler.
- b) El işaretleri sistemi ile şarkı söylerler.
- c) Aynı anda el işaretleriyle aralıklar üzerinde çalışırlar.
- d) Şarkılara ritmik ve melodik ostinato ile eşlik ederler.
- e) Do-pentatonik, la-pentatonik, do-pentakord, la-pentakord, majör, minör, armonik minör ve Dorian ile Mixolydian makamlarını kanon şeklinde seslendirirler.
- f) Eşlikli şarkılar söylerler.
- g) İşitsel ritmik kanonlar icra ederler.
- h) Görsel ritmik kanonlar icra ederler.
- i) Pentatonik ezgileri kanon şeklinde söylerler.
- j) Basit melodik kanonlar söylerler.
- k) Üç bölümlü pentatonik halk şarkıları söylerler.
- l) İki ve üç bölümlü halk şarkısı düzenlemeleri söylerler.

5. Şeflik

- a) Öğrenciler iki vuruşlu basit ölçü, üç vuruşlu ölçü, iki vuruşlu bileşik ölçü ve dört vuruşlu ölçüde şarkıları yönetirler.

2.6.1 Ders Planlama Süreci

Kodály pedagojisinde ders planları Hazırlık, Sunum ve Uygulama olmak üzere 3 temel kısımdan oluşmaktadır. Kodály pedagojisine göre temel müzik öğelerin öğretilmesinde 8 adım ayrıntılı bir şekilde aşağıda gösterilmiştir. Öğrencilerin ritmik ve melodik sesleri tanımlamadan önce çeşitli deneyimsel aktivitelerle yönlendirilmesi Kodály pedagojisinin temel taşlarından biridir.

Hazırlık

1. Kinestetik aktivitelerle öğrenmeye hazırlık yapma.
2. İşitsel aktivitelerle öğrenmeye hazırlık yapma.
3. Görsel aktivitelerle öğrenmeye hazırlık yapma.

Sunum

4. Yeni ses için solfej hecesi veya ritim kalıplarını sunma.
5. Yeni sesin nota gösterimini sunma.

Uygulama

6. Yeni öğeyi, okuma uygulamalarına dahil etme.
7. Yeni öğeyi, yazma uygulamalarına dahil etme.
8. Yeni öğeyi doğaçlama ve besteleme uygulamalarına dahil etme.

Müzik öğretmenlerinin temel görevlerinden biri, öğrencilerine temel ritmik öğeleri öğretmektir. Bunu başarıyla gerçekleştirmek için öğrenciler, sesleri tanımlamadan ve onları ritmik veya melodik hecelerle etiketlemeden önce çeşitli deneyimsel aktivitelerle yönlendirilmelidir (hazırlık aktiviteleri). Bu seslerin nota gösterimini öğrenmek de uygulama aşamasının bir parçasıdır. Öğrenciler bu bilgiyi edindikten sonra, müziksel becerilerini okuma, yazma ve doğaçlama yoluyla genişletebilirler.

Bu süreç, müzik okuryazarlığı ve öğretim araçları ile yakından ilişkilidir. Öğrencilerin ritmik anlayışlarını güçlendirmek için hareket, dinleme ve görsel algı gibi farklı duyuşal yaklaşımların kullanılması önemlidir.

Bu sıralama ders boyunca uygulanır. Bu adımları uygulamak için iki temel ders planı tasarımı vardır. Bunlar hazırlık/uygulama dersleri ve sunum dersleridir. Hazırlık/Uygulama dersinde bir müzikal öğeye hazırlık yapılır ve başka bir öge uygulanır. Örneğin, yeni bir öge olan B'yi hazırlarken (1, 2 ve 3. adımlar), aynı zamanda tanıdık bir öge olan A uygulanır (6, 7 ve 8. adımlar)). Hazırlık uygulama dersinde B ögesi için 1, 2 ve 3. adımları öğrettikten sonra, sunum derslerinde B ögesi için 4. ve 5. adımları ele alınır.

Derslerde üç ana bölüme ayrılan bir ders planı kullanılır. Bunlar Giriş, Temel Etkinlikler ve Kapanış bölümleridir.

Aşağıdaki Tablo 5'te Taslak Kodály Ders Planı gösterilmiştir.

Tablo 5: Taslak Kodály Ders Planı

GİRİŞ	
Bilinen müzik kavramlarının ve unsurlarının performansı ve gösterimi	
TEMEL ETKİNLİKLER	
Repertuarın edinilmesi:	
Ritmik veya melodik bir unsurun hazırlanması	Dersin bu bölümü yeni bir unsurun hazırlanmasının 1-3. Adımları
Yaratıcı hareket	
Müzikal becerilerin pratiği ve performansı	Dersin bu bölümü 6-8. adımlar için kullanılır
KAPANIŞ	
Gözden geçirme ve özetleme	

Giriş bölümünde öğrenciler vokal ısınma egzersizleri yapar, bilinen şarkıları söyler ve müzikal unsurları ritmik veya melodik hecelerle öğrenirler. Kültürel miras ve performans konularına odaklanılır.

Temel etkinlikler bölümünde yeni şarkılar öğretilerek öğrencilerin repertuarı genişletilir. Yeni şarkılar, ritmik veya melodik unsurların keşfedilmesine olanak tanır. Öğrenciler, işitsel, görsel ve fiziksel aktiviteler aracılığıyla müzik okuryazarlığını geliştirir.

Kapanış bölümünde öğrenciler şarkıları ve dersin içeriğini gözden geçirir, müzik oyunları oynar ve öğretmen gelecekte öğretilmesi planlanan şarkıları tanıtabilir. Kodály müzik eğitim konseptine dayalı bu yaklaşım, öğrencilerin müzikal becerilerini sistematik olarak geliştirmeyi hedeflemektedir.

Kodály pedagojisinde müzik eğitiminde öğretmenlerin de iyi bir eğitimcinin yanında ileri seviyede müzisyen olması gerekmektedir. Müzik eğitimcisinin kendi kültürüne bilen ve halk müziği eserlerine hâkim olmalıdır ki öğretmen öğrencilere pedagojiye ve öğrencilerin seviyelerine göre müzik eğitimi verebilmelidir.

Müzik öğretmeni ise sınıfı heyecanlandıran, ilgisini çekebilen ve mutlu bir sınıf ortamı yaratmaya özen göstermelidir. Ders işleniş sürecinde öğretmenin öğrenci merkezli olmasıdır. (Mete& Çoban, 2022).

2.7 İlgili Yayın ve Araştırmalar

İlgili yayın ve araştırmalar incelendiğinde Kodály pedagojisi ile ilgili pek çok araştırmaya rastlanmıştır. Çalgı öğretimi, genel müzik eğitiminde Kodály'ın kullanılması, Kodály pedagojisi hakkında öğretmen görüşleri, yöntemin işleyişi gibi konular çalışılan konular arasındadır. Literatür taramasında eğitim ve ortaokul eğitimi hakkında ilgili yayın taraması, çağdaş dönem müzik öğretim yöntemleri araştırması, Kodály pedagojisi ile ilgili 16 tez, ortaokul müzik dersi ile ilgili 4 tez ve makaleler,

Kodály pedagojisinin felsefesi, tanımı, ders planlama süreci, yöntem ve teknikleri ile ilgili makaleler incelenmiştir.

Yıldırım (1995), “Kodály yöntemi ile müzik eğitimi” isimli tezinde Kodály’ın hayatı, Kodály pedagojisinin ortaya çıkma süreci, makaleleri, kitaplarından alıntılar, yöntem ve teknikleri hakkında bilgiler ve ardından yöntemlerin uygulanış biçimleri üzerinde durulmuştur. Araştırmanın amacı Kodály pedagojisiyle müzik eğitiminde öğrencilere müzik işitme, okuma ve armoni olarak müziğin teorik bilgi kısmından nasıl yararlanılacağı ile ilgili örnekler verilmiştir.

Yiğit (2000), “Müzik eğitiminde Kodály Metodunun rolü” adlı tezinin amacı Türk eğitim sistemi ile Türk kültürüyle tanıştırmaktır. Çalışmada 1-11.sınıfa kadar örnek ders planı oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucunda Türkiye’deki müzik eğitim sisteminde Kodály pedagojisinin tümünün örnek alınabileceği sonucuna varılmıştır.

Tufan (2011), “Müzik öğretmeni adaylarının Dalcroze, Kodály ve Orff yaklaşımlarıyla ilgili görüşleri ile bu yaklaşımların adayların öğretmenlik uygulamasına ilişkin tutumlarına olan etkisi” incelemiştir. Araştırmaya lisans 4. sınıfta öğrenim gören 102 müzik öğretmeni adayı katılmıştır. Analizler, adayların bu yaklaşımlar hakkındaki bilgi düzeyleri ile öğretmenlik uygulamasına yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur

Kale (2018), yüksek lisans tezinde, 5-8. sınıf müzik öğretim programındaki Orff, Kodály ve Dalcroze yöntemlerinin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini incelemiştir. 17 öğretmenin gözlem ve görüşlerine dayalı olarak yapılan çalışmada, bazı öğretmenlerin yöntemleri bilmedikleri hâlde derslerinde kullandıkları, bazılarının ise yöntemleri ön yargıyla karşıladıklarını fakat sonradan benimsedikleri belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, fiziki yetersizlikler, araç-gereç eksikliği, kalabalık

sınıflar ve ders süresinin kısıtlı olması, uygulamayı zorlaştıran durum olarak saptanmıştır.

Aycan (2018), “Dalcroze, Orff Schulwerk ve Kodály yöntemlerinin müzik eğitiminde kullanımına ilişkin bir inceleme” adlı tezinde yöntemlerinin müzik derslerinde hangi düzeyde uygulandığını incelemiştir. Doğu Anadolu Bölgesi'nden 72 öğretmene anket uygulanmıştır. Araştırma, ilköğretim ikinci kademe müzik öğretmenlerinin bu yaklaşımları kullanma durumunu belirlemeyi amaçlamıştır. Sonuçlara göre, ders saatlerinin yetersizliği, müzik sınıflarının eksikliği, kalabalık sınıflar ve çalgı yetersizliği uygulamayı zorlaştırmaktadır. Ancak beden hareketi ve ritme dayalı derslerin, öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve akademik gelişimlerinin yanı sıra özgüvenlerini de olumlu etkilediği görülmüştür.

Küçük (2019), “Kodály ve Dalcroze yaklaşımlarıyla oluşturulmuş etkinliklerin 5E modeline göre tasarlanan ilkokul 3. sınıf müzik derslerinde kullanımı” adlı tezinde Kodály ve Dalcroze yaklaşımlarıyla oluşturulmuş etkinliklerin, ilkokul 3. sınıf müzik dersinde öğrencilere “Müzikte Tempo”, “Müzikte Gürlük” ve “Müzikte Form” ünitelerindeki bilgi ve becerilerinin gelişimine yönelik olarak kullanımının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; Kodály ve Dalcroze yaklaşımlarıyla desteklenmiş, 5E modeline göre tasarlanan müzik ders başarısına olumlu etkisi olduğu saptanmıştır.

Bakkalbaşı (2019), “Okul müzik eğitiminde kullanılan Türk halk ezgilerinin Kodály yöntemi doğrultusunda incelenmesi ve örnek öğretim planı” adlı doktora tezinde, 1–8. sınıflar için Kodály pedagojisine uygun Türk halk ezgilerinden oluşan öğretim ve dağıtık örnekleri oluşturmayı amaçlamıştır. Veriler doküman analizi ve uzman görüşleriyle toplanmıştır. Çalışmada 46 halk ezgisi, melodik ve ritmik yapılarına göre sıralanarak öğretim planı hazırlanmıştır. Sonuç olarak, Kodály

pedagojisinin Türk halk ezgileri repertuarı için uygun bir yaklaşım olabileceği belirtilmiştir.

Mete (2019), Kodály yönteminin sınıf öğretmeni adaylarının müziksel bilgi ve becerilerine etkisi incelemiştir. Deney ve kontrol grubu karşılaştırmasında, ses seviyesi, ritim becerileri ve temel müzik bilgisi kazanımlarında gelişme gözlemlenmiştir. Temel müzik bilgisi testiyle adayların ritim, nota ve müzik kültürüne dair yeterliklerinin artırılması hedeflenmiş; müziksel işitme ve ritim alanlarında olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

Soykunt (2021), "Sınıf Müzik Eğitiminde Kodály Yaklaşımı Uygulamalarının Değerlendirilmesi" doktora çalışmasında, Kodály yaklaşımı temelinde hazırlanmış müzik derslerinin öğrencilerin müziksel bilgi, işitme, ritmik ve melodik becerilerine etkisi incelenmiştir. Çalışmanın amacı, Kıbrıs Türk halk şarkılarının öğretim materyali olarak kullanıldığı Kodály temelli derslerin, öğrenci gelişimine katkı sağlayıp sağlamadığını belirlemektir. Kodály yaklaşımın öğrencilerin müziksel becerilerini anlamlı düzeyde geliştirdiğini ve dersleri daha eğlenceli, öğretici ve kalıcı hale getirdiğini ortaya koymuştur.

Beylik (2022), "İlköğretim 5. Sınıf müzik dersinin Kodály yöntemine göre yeniden yapılandırma çalışması" aldı tezinde Kodály pedagojisinin amaçları, yöntem ve teknikleri, hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Öğrencilerin müzik okuma yazma, doğaçlama, dinleme ve ritmik- melodik becerilerinin geliştirilmesi aynı zamanda kendi kültürlerindeki müzikleri tanımaları amaçlandırılmıştır. Çalışmada toplam 22 adet ders plan örneği vardır ve ders kazanımlarına göre yapılandırma oluşturulmuştur. Kodály pedagojisinin ilke ve hedefleri 5. sınıf müzik eğitim programıyla benzerlik taşımış, yöntem ve tekniklerin adapte edilebileceği anlaşılmıştır.

Kaya (2023), “Okul öncesi müzik eğitiminde Kodály yaklaşımı temelli bir müzik öğretim program tasarısı” adlı tezinde çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplama ve çözümlenmesi süreçleri ile elde edilen analizlere göre Türkiye’de yapılan müzik eğitim çalışmalarının çeşitli pedagojiler ile çocukların gelişim özelliklerine, becerilerine ve müziksel gelişimlerine etkilerinin analiz edilmesi amaçlanmıştır. Müzik eğitiminde şarkı söyleme becerisinde yedi, ritmik becerilerde altı, içsel duyuş becerisi dört, müziksel kavramları tanıma becerisinde on üç kazanım olmak üzere toplamda otuz kazanım sonucuna varılmıştır.

Soykunt (2023), Mesleki müzik eğitimi veren öğretim elemanlarının Kodály yaklaşımı ve uygulamaları ile ilgili görüşlerinin incelenmesi makalesinde öğretim elemanlarının yöntemi ileri düzeyde bildiği, derslerinde uyguladığı ve öğretmen adaylarına aktarabildiği belirlenmiştir. Lisans eğitiminde yeterli pedagojik bilgi almadıklarını ifade eden katılımcılar, yurtiçi ve yurtdışı eğitimlerle bu eksikliğini gidermeye çalışmışlardır. Pedagoji derslerinin teoriden uygulamaya geçişli şekilde, video ve etkinliklerle desteklenerek işlendiği; kaynak yetersizliği nedeniyle yabancı kaynaklardan faydalandığı görülmüştür. Kodály pedagojisinin yerel ezgilerle uyumlu olması, eğitim sistemimiz için uygun bir yaklaşım olduğunu göstermektedir. Bu yöntemin etkili biçimde uygulanabilmesi için öğretim elemanlarının hem teorik hem de uygulamalı donanıma sahip olarak mezun vermesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bölüm 3

YÖNTEM

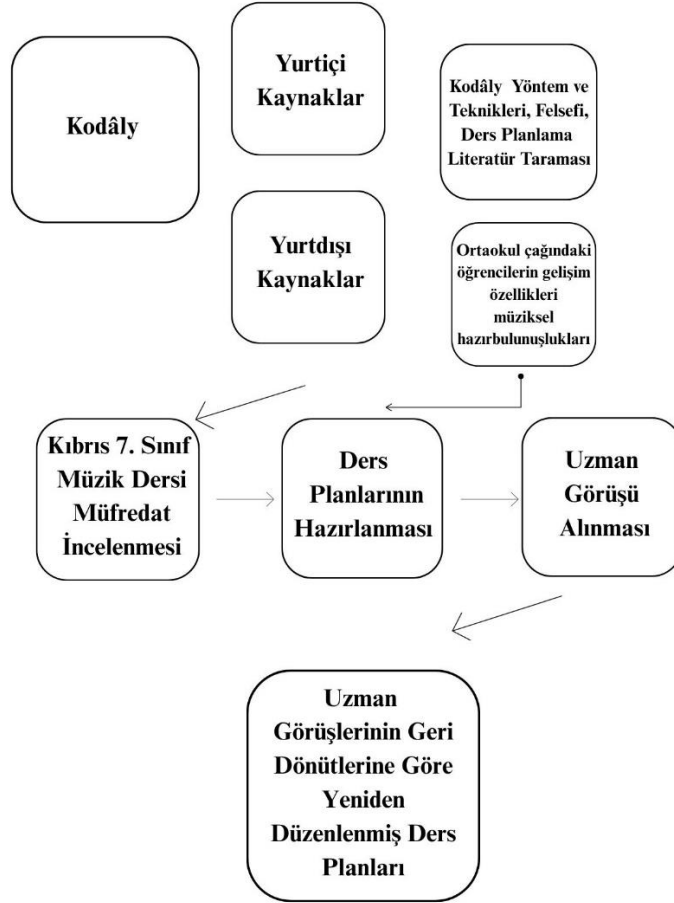
Bu bölümde araştırmanın deseni, veri toplama aracı, veri toplama süreci, veri analizi, içerik analizi ve ders planlarının hazırlanma süreci ile ilgili bilgi verilmektedir.

3.1 Araştırma Deseni

7. Sınıf müzik dersinin kazanımlarına yönelik oluşturulan Kodály pedagojisi temelli örnek ders planları, ayrıca hazırlanan ders planlarının uzmanlar doğrultusunda incelenmesini değerlendirebilmek amacıyla çalışmamda nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma “nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve kapsamlı bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlanmaktadır. Görüşme gözlem ve doküman analizi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, olgu ve olayların gerçek ve bir bütün olarak ortaya konulması için izlenilen süreç olarak geçmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan tek durumlu gömülü durum çalışması deseni kullanılmıştır. Bu süreçte 7. Sınıf müzik ders kazanımlarını Kodály pedagojisine göre hazırlanan ders planlarının kapsamlı ve derinlemesine incelemesini amaçlar. Durum çalışması, sınırlı bir sistemin yapısını, süreçlerini, işleyişini detaylı bir şekilde incelemek amacıyla çoklu veri toplama yararlanılarak yürütülen derinlemesine bir inceleme süreci olarak tanımlanmaktadır. (Chimiliar,2010). Bu çalışmada tek durum olan KKTC 7. sınıf müzik dersi ele alınmıştır. Bu durum 'un içinde yer alan gömülü birimler Kodály pedagojisine göre

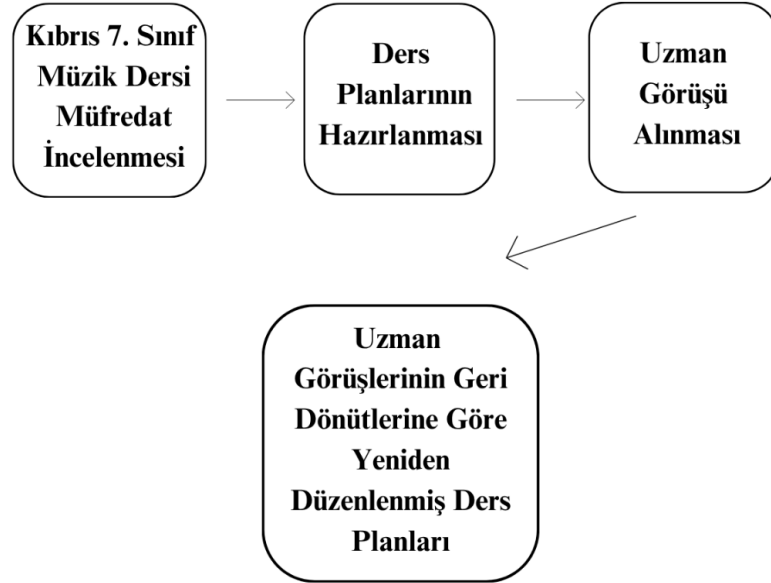
hazırlanan ders planları ve bu planlara ilişkin uzman görüşleri ayrı ayrı analiz edilmiştir.

Şekil 4: Araştırma Deseni

Şekil 4’te araştırmanın deseninin süreci gösterilmiştir. İlk aşamada yurt içi ve yurt dışı literatür taraması yapılmıştır. Yapılan literatür taramasının sonucunda Kodály pedagojisinin felsefesi, yöntem ve teknikleri ve Kodály pedagojisine uygun ders planlama süreci nasıl olmalıdır konuları araştırılmıştır. Kodály pedagojisi hakkında yapılan araştırma sürecinin sonunda çalışmamda yer alan ortaokul çağındaki öğrencilerin gelişimsel süreci ve müzik eğitimi ile ilgili hazır bulunuşlukları ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Bu süreçte yapılmış olan örnek ders planlarının materyal

olarak hangi sınırlılıklar içerisinde olduğu ve ortaokul çağındaki öğrencilerin gelişimsel özellikleri hakkında bilgi edinilmiştir.

Şekil 5: Ders Planlama Sürecinin Oluşturulması

Şekil 5 'te ders planlama sürecinin aşamaları gösterilmiştir. Sürecin devamında literatür taraması yapıp Kodály pedagojisine göre ve ortaokul çağındaki öğrencilerin gelişimsel özellikleri netlik kazandırıldıktan sonra ilk olarak Kuzey Kıbrıs 7. Sınıf öğretim programında olan yer alan müzik dersi kazanımlar incelenmiştir. Öğretim programındaki çıktılar incelendikten sonra 7. Sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkıların içerisinde öğrencilerin, kendi kültürlerini benimseyecekleri, gelişimsel ve hazır bulunuşluk seviyelerine uygun 9 adet eser seçilmiştir. Seçilen eserlere uygun kazanımlarla ders planları hazırlanmıştır. Hazırlanan ders planlarını uzman görüşlerine sunulmuş dönüt ve önerilere dikkate alınarak ders planlarının son hali ve uzman görüş önerileri bulgular kısmında yer verilmiştir.

3.2 Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır.

Araştırmada, Zoltan Kodály'ın yaşamı, pedagojisi, felsefesi, yöntem ve teknikleri, ders hazırlama süreci ile ortaokul öğrencilerinin gelişim özelliklerine ilişkin veriler doküman analizi yoluyla toplanmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında yarı yapılandırılmış görüşme formu ile hazırlanan ders planlarını, alanında 3 uzman ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşme soruları, içerik ve sıralama açısından 1 öğretim görevlisi ile yeniden ele alınmış ve gerekli düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler hem yazılı notlar alınarak hem de ses kaydı aracılığıyla kayıt altına alınmış; görüşme sonrasında ses kayıtları yazılı metne dönüştürülerek analize uygun hale getirilmiştir.

3.2.1 Görüşme Formunun Hazırlanması

Görüşme formu, müzik eğitimi alanında üç uzmanın görüşlerini almak amacıyla yapılandırılmıştır. Görüşme içeriği dersin işleniş aşamaları, kullanılan Kodály öğretim araçlarının ve kullanılan araçların uygunluğu, hedeflerin kazandırılması, eksiklikler, olumlu ve olumsuz görüşler ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. Görüşme formlarından elde edilen veriler doğrultusunda ders planları tekrar düzenlenerek uzmanlara tekrar gönderilmiş ve ders planlarına son halleri verilmiştir.

3.3 Katılımcılar

- Kodály pedagojisi konusunda bilgi sahibi olan uzmanlar

Tablo 6: Uzman Demografik Yapı

Uzmanlar	Cinsiyet	Unvan	Yurtiçi
U1	Kadın	Uzman	X
U2	Kadın	Doç. Dr.	X
U3	Kadın	Yrd. Doç. Dr.	X

3.4 Müzik Dersi Kazanımlarına Yönelik Kodály Pedagojisine Göre Ders Planlarının Hazırlama Süreci

Bu araştırmada 7. Sınıf müzik dersi öğretim programında, Müziksel Uygulamalar, Yaratma ve Dinleme alanlarından oluşan kazanımlar kullanılmıştır. Öğrenciye kendi halk müziği ezgilerini kullanarak, şarkı söyleme, müzik beğenisi geliştirme, müziksel yaratıcılığı, müzik teorisi gibi öğrenme boyutlarının kazandırılabilceği ders planları hazırlanmıştır. Şarkılar 7. Sınıf müzik ders kitabında yer alan Kuzey Kıbrıs Türk halk şarkıları ve Türkiye'ye ait olan şarkılar kullanılmıştır.

Bu ifadeye göre toplamda 9 adet 5 tanesi Kıbrıs, 4 tanesi Türk şarkılarından seçilmiştir. Ders planlanmasında öncelikle öğrenme çıktıları ve öğrencilerin hazır bulunuşlukları dikkate alınıp basitten karmaşığa, tümnden özele ve ardından öğrencilerin yaratıcılıklarını da geliştirebileceği bir ders planlaması yapılmıştır. Kodály pedagojisinde öğrencinin müzik eğitiminin temeli olarak şarkı söyleyebilme becerilerinin gelişmesine öncelik verdiği için ders planlamaları yapılırken 7. Sınıf müzik dersi öğretim programından şarkı söyleme etkinliklerine ağırlık verilmiş ve şarkı söyleme kazanımı dikkate alınmıştır. Ders planları oluşturulurken basit ve birleşik ölçü kavramı, ezgilerdeki değişimlerinin fark edilmesi, ses ve nefes çalışmalarının uygulanması, şarkı söyleme becerilerinin geliştirilmesi ve aynı zamanda şarkıda tempo, ton kavramını pekiştirebilmesi öğrencinin yaratıcılığını geliştirebilmesi konularına dikkat edilmiştir.

Hazırlanan ders planları Kodály pedagojisine göre hazırlanırken Kodály pedagojisinde kullanılan öğretim araçları kullanılmıştır. Kodály pedagojisindeki müziği kullanan, uygulayan öğrencilerin müzik okur yazarlılığının geliştirilmesi ve yetiştirilmesi için ders planlarında kullanılan araçlar aşağıda gösterilmiştir;

1. Solfej heceleri

2. Notaların harf isimleri
3. El işaretleri
4. Dizек üstünde nota gösterimi
5. Ritim heceleri
6. Geleneksel ritim ve çubuk notasyon

Hazırlanan ders planları Hazırlık, Sunum ve Uygulama bölümlerinden oluşmaktadır.

Bu araştırmada hazırlanan ders planlarında Kodály pedagojisinin öğretim araçlarından 7. Sınıf müzik ders kitabındaki eserlerin içerisinde yer alan kazanımları göz önünde bulundurularak ritim heceleri, çubuk notasyon, el işaretleri, dizек üstünde nota gösterimi, solmizasyon, dinleme haritası, grafik notasyon araçları kullanılmıştır.

3.5 Veri Analizi

Bu çalışmada veriler, doküman analizi ve içerik analizi olmak üzere iki farklı nitel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırmanın ilk aşamasında, Kodály pedagojisinin temel ilkeleri, öğretim yaklaşımları ve ortaokul düzeyinde uygulanabilirliğiyle ilgili 16 yabancı ve 40 yerli kaynak taranmıştır. Araştırmalarda 7. sınıf müzik dersine uygun Kodály temelli örnek ders planlarına rastlanmamıştır. Yurtiçi ve yurt dışı literatür taraması sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda Kodály pedagojisine uygun ders planlamaları hakkında çalışmalara ulaşılmış ve bu çalışmalara sonucunda KKTC 7.sınıf öğrenme çıktılarına uygun ders planları hazırlanmasına bir temel oluşturmuştur.

Araştırmanın ikinci aşamasında elde edilen nitel veriler, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Kodály pedagojisinin temel ilkeleri doğrultusunda, 7. sınıf düzeyine uygun olarak hazırlanan ders planlarının etkililiğini değerlendirmek amacıyla açık uçlu sorular geliştirilmiştir. Uzmanlardan alınan geri bildirimler

doğrultusunda ders planlarının geçerliğı sağlanmış ve gerekli düzenlemeler yapılarak son h line ulaştırılmıştır. Bu süreçte, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilen veriler betimsel bir yaklaşımla incelenmiş; katılımcı görüşleri doğrultusunda beş alt sorun ve bu alt sorunlara bağlı olarak toplam 21 tema belirlenmiştir. Uzman  ğretmenlerin yazılı dokümanları ve ses kayıtları yazılı metne dönüştürülmüş; veriler defalarca okunarak anlamlı ifadeler oluşturulmuştur. Ayrıca, ders planları doküman analizi yoluyla içerik açısından değerlendirilmiş; uygulanabilirlikleri, yeterlilikleri ve Kod ly pedagojisine uygunlukları uzman görüşlerine dayalı olarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler, benzerlik ve farklılıklarına göre gruplandırılarak temalar ortaya çıkarılmış; katılımcı ifadelerine doğrudan alıntılarla yer verilerek bulguların geçerliliği desteklenmiştir. Uygulamada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu, ekler bölümünde sunulmuştur (Bkz: Ek 1)

Bölüm 4

BULGULAR

Bu bölümde çalışma boyunca araştırma kapsamında toplanan veriler ve bu veriler hakkında bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Kodály Pedagojisiyle hazırlanan ders planları uzman görüşlerine sunulmuştur. Uzman görüşlerinden sonra düzenlenen ders planlarının son halleri verilmiş ve bu bölümde gösterilmiştir.

4.1 Görüşme Sorularının Analizi

4.1.1 Hazırlanan Ders Planlarının Kodály Pedagojisine Uygunluğu ile İlgili Uzman Görüşleri

Uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda hazırlanan ders planlarının Kodály pedagojisine uygunluğu ile ilgili uzman görüş analizleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 7: Ders Planlarında Kodály Pedagojisine Uygunluğu ile İlgili Uzman Görüşleri

Kodály Öğretim Basamakları	U1: Uygulamada öğretmene kolaylık sağlaması ve Kodály öğretim planlarını daha detaylı olarak yansıtmaları için mutlaka ders planlarına ve dersin amacına değerlendirme ve odak noktaları eklenmelidir. U3: Ders planlarını Hazırlık-Sunum ve Uygulama olarak basamaklandırmışsın. Bu bakımdan gayet uygun.
Etkinlik Sırası-Kolaydan Zora Sıralaması	U2: Etkinliklerin aşamalandırmaları öğretimsel olarak biraz karışıktır, basitten zora veya ritimden melodiye veya oyundan teoriye şeklinde düzenlenmesi daha iyi olacaktır. U1: Önce çift zamanlı ölçüler daha sonra 3 zamanlı ölçüler öğretilmelidir. U1: Aralık öğretiminde B2, B3, T5 ve T4 aralıkları sırasıyla öğretilir. T5’li aralığı doğru sıralama ile verilmiştir

Sonuçlara göre hazırlanmış olan ders planlarının Kodály pedagojisinin ders planlama sırasında göre yapıldığı ancak ders planlarında bir odak noktası konulması gerektiği belirtilmiştir. Aynı zamanda pedagojisinin temel esaslarından biri olan basitten karmaşığa, kolaydan zora ve oyundan teoriye alanlarının dikkat edilerek yapılması gerektiğini, yapılan etkinliklerinin öğrenme hedefleri ile doğru eşleşmesi gerektiği belirtilmiştir. Uzmanlara göre ders planlarının öğrencilerin ses aralık ve ölçü zamanlarına göre ise en küçük aralıklar devamında daha geniş ses aralıklarına göre öğretilmesi T5 aralığının doğru sıralama olduğunu aynı zamanda çift zamanlı ölçülere öncelik verilmesi gerektiğini aktarmışlardır.

4.1.2 Hazırlanan Ders Planlarının Hedeflenen Kazanımların Kazandırılmasında Etkililiği ile İlgili Uzman Görüşleri

Kodály pedagojisi ile hazırlanan 7.sınıf müzik ders planlarının hedeflenen kazanımların kazandırılmasında etkililiği ile ilgili uzman görüş analizleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 8: Ders Planlarının Hedeflenen Kazanımların Kazandırılmasındaki Etkililiği ile İlgili Uzman Görüşleri

Kodály Araçları ile Kazanımların Kazandırılmasındaki Etkisi	U3: Evet düşünüyorum, yedinci sınıf kazanımları ve Kodály araçları gayet güzel ilişkilendirilmişsin. U2: 7. Sınıf müzik ders etkinliklerinde Kodály pedagojisiyle hazırlanan ders etkinlikleri kazanımların kazandırılmasında etkilidir. U1: Kodály yaklaşımı ile hazırlanmış olan ders planları hedefleri kazandırmada tabi ki etkili olmaktadır.
Müzik Etkinliklerinde Öğrencinin İlgisini Çekilmesi	U3: Öğrenciye hitap etmesi konusunda kullanmış olduğun materyaller ve etkinliklerin etkili olduğunu düşünüyorum. U1: Materyalleri ve araçları doğru olarak kullanılırsa tüm yaş grupları için çok verimli bir müzik dersi yaşantısı sunar. U3: öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmeleri, öğrencilerin aktif öğrenmeleri söz konusudur.
Kıbrıs Şarkılarının Kullanılması	U1: Kodály araçları ile doğru bir şekilde eşleştirilir öğretildiği zaman öğrenci üzerinde etkili öğrenmeler ve zaten kendinde var olan aşına olduğu şarkılar ile kalıcılık sağlanabilir. U3: Kullanmış olduğun şarkılar ve etkinliklerin etkili olduğunu düşünüyorum.

Uzman görüşlerine göre Kodály pedagojisinin hazırlanan ders planlarının hedef kazanımlarında etkili olduğu kanısına ve etkinliklerin ise 7. sınıf kazanımlarına göre Kodály pedagojisinin araçları ile doğru bir şekilde ilişkilendirildiği belirtilmiştir. Yapılan ders planlarının öğrencilerin ilgilerinin çekmede etkili olduğunu ve doğru materyal kullanımı, ders planlarının öğrenci merkezli, öğrencilerin aktif katılım sağlamaları ile tüm yaş gruplarının müzik dersinin verimli gerçekleştirebileceğini ifade etmişlerdir.

4.1.3 Hazırlanan Ders Planlarında 7. Sınıf Müzik Dersi Öğrenme Çıktıları ile Kodály Pedagojisi Arasındaki Ortak Yönler ile İlgili Uzman Görüşleri

Kodály pedagojisi ile hazırlanan 7.sınıf müzik dersi öğrenme çıktıları ile Kodály pedagojisi arasındaki ortak yönler ile ilgili ilgili uzman görüş analizleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 9: Ders Planlarının 7. Sınıf müzik dersi öğrenme çıktıları arasındaki ortak yönler ile İlgili Uzman Görüşleri

Şarkı Söyleme	U1: Kodály yaklaşımı halk müziğine önem verip merkeze alan bir yaklaşımdır.
Ritim Öğretimi Sırası	U1: Basit ve bileşik ölçüler çıktısı ile Kodály ritim öğretim sırası çıktıları ortaktır.
Yaratıcı etkinlikler	U1: Kodály yaklaşımında doğaçlama, eşlik ve tartım çalışmaları çokça kullanılan araçlardır.
Ses ve nefes çalışmaları	U2: Örneğin ses ve nefes çalışmaları yapar öğrenme çıktısı birden farklı pedagoji kullanarak ele alınabilir.

Yapılan etkinliklerde ölçü birim zaman öğretme sırasının, hazırlanan planlarda doğaçlamalara, eşiklemelere ve tartım çalışma çıktılarının birbirleri ile ortak yönleri olduğu vurgulanmıştır. Ses ve nefes çalışmaları ve şarkı söyleme kazanımı ile ortak noktalarıdır.

4.1.4 Hazırlanan Ders Planlarında 7. Sınıf Müzik Dersinde Kodály Pedagojisinin Kullanılmasına İlişkin Uzman Görüşleri

Kodály pedagojisi ile hazırlanan 7.sınıf müzik dersinde Kodály pedagojisinin kullanılmasına ilişkin olumlu ve olumsuz görüşler ile ilgili ilgili uzman görüş analizleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 10: Ders Planlarında Kodály pedagojisinin kullanılması hakkında olumlu ve olumsuz Uzman Görüşleri ve Önerileri

	Hazır bulunuşluk Düzeyi	Öğrencilerin Derse Katılımı	Hareketli Do Sistemi	Şarkı Öğretimi
Olumlu Görüşler		U1: Kodály araçları ile oluşturulmuş dersler işlenirse öğrenci için zevkli ve yaratıcılığını geliştirebileceği müzikle iç içe olabileceği bir müzik ortamı sağlar. U3: Öğrencilerin daha aktif katılımını sağlıyoruz derste, onların yaparak yaşayarak öğrenmelerini, sıkılmamalarını sağlıyoruz.	U1: Hazır bulunuşluk düzeyleri çok önemlidir. Bunların en ince detayına kadar incelenip ona göre etkinlikler oluşturulmalıdır.	
Olumsuz Görüşler	U3: Öğrencilere uygun ders etkinlikleri bulmak konusunda zorluk yaşanabilir. U2: Önerilen etkinlikler çok üst düzey müziksel becerileri gerektirmektedir, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri gerçekçi değildir. Bağlı solmizasyonu ve çift ses fonomimi etkinlikleri, solfej ve bona uygulamaları gerçekçi değildir. 7. Sınıf öğrencilerinin müzik geçmişi bu etkinlikleri yapmak için yeterli olmayacaktır.	U3: Öğrenciler tam ergenlik çağına girişindedirler. Etkinliğimizde beden perküsyonu yaptırıyoruz diyelim Kız öğrencileri vücutlarındaki gelişmelerden dolayı yapmak istemiyor, utanç duyuyor olabiliyorlar ya da göbeğine, bacağına vurduğunda arkadaşlarının onunla dalga geçecek hissine kapılabiliyorlar. U1: Öğrenci seviyesine göre Kodály araçlarını kullanmazsa öğrenci derse gelmek istemeyebilir.	U3: Sadece tonik sol-fa sistemi bize uygun değil, tonik sol-fa Kodály yaklaşımının en önemli materyallerinden biridir. Eğitim sistemimiz gereğince sabit do sistemi alıyor ve kullanıyoruz.	

Öneriler	U3: Öğrencilerin gelişimsel durumlarını göz ardı etmememiz gerekmektedir.	U3: Ergenlik çağındaki öğrencilerin sınıfta herhangi bir olumsuz durumda karşı karşıya kalmaması için tabi böyle bir durumda müzik öğretmenin hemen bir B planının olması gerekir ya da öğrencilerini çok iyi gözlemlemesi gerekebilir ki böyle bir durumda kaçınılması için.	U1: Kodály pedagojisi şarkı öğretiminde kullanılabilir. Bu yaş grubu öğrenciler ses mutasyonu dönemine girdikleri için ses kullanımının yanında farklı etkinlikler yapılmalıdır.
-----------------	--	--	---

Uzmanlar hazırlanan ders planlarında Kodály pedagojisinin kullanılması hakkında belirttikleri görüşlerde olumlu olarak bilinenden bilinmeye ilkesiyle hareket edildiği, yakıdan uzağa ilkelerinin doğru işlendiği ve Kodály araçlarının doğru kullanıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca Kodály pedagojisinin öğrenci merkezli olması, yaşayarak öğrenmeleri aşamalarında öğrencinin müzik derslerinde yaratıcılıklarının, özgüvenlerinin gelişebileceğini ve derslere sıkılmadan katılım sağlayacaklarını dile getirmişlerdir. Kodály pedagojisinin temel unsuru olan şarkı öğretiminin kullanılmasının etkili olabileceğini vurgulamışlardır.

Uzmanlar olumsuz taraf olarak şarkı seçiminin dikkatli yapılması gerektiği bu yaş grubundaki öğrencilerin ergenlik çağının getirmiş olduğu gelişimsel özellikler sebebiyle ses mutasyon döneminde ses tellerine çok yüklenmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bir diğer olumsuz görüş olarak ise hazırlanan ders planlarında bizim müzik eğitimimizden dolayı Kodály öğretim araçlarından olan tonik sol-fa kullanılmasının zor bir araç olduğunu, öğrencilerin öğrenme seviyesine uygun materyal ve araç kullanımı olmazsa öğrencinin derse olan ilgisinin azalacağını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin ergenlik çağında olmalarından dolayı gelişimsel

durumlarının göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Örneğin kız öğrenciler bu süreçte derse katılma konusunda isteksiz olabilmekte ve sınıf ortamında arkadaşlarının olumsuz tutumları ile karşılaşabilmektedir. En önemli madde ise sınıftaki öğrencilerinin hepsinin aynı seviyede hazır bulunuşluklarının olmaması yapılan etkinliklerin öğrencilerin hazır bulunuşluklarına göre üst bir seviyede olması ve bu durumda hazırlanacak olan etkinliklerinin sınıfın genelinde öğrencileri gözlemleyerek doğru ve verimliliği arttırabilecek etkinlikler yapılmasına dikkat edilmesi gerektiği dile getirilmiştir.

4.1.5 Hazırlanan Ders Planlarında Öğrencilerin Müzikal Becerilerini Geliştirmek İçin Uzmanlar Tarafından Kullanılması Önerilen Kodály Araçları

Kodály pedagojisi ile hazırlanan ders planlarında 7.sınıf müzik dersinde öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmek için uzmanlar tarafından kullanılması önerilen Kodály araçları ve önerilen araçlarla ilgili analizler aşağıda gösterilmiştir

Tablo 11: Ders Planlarında Öğrencilerin Müzikal Becerilerini Geliştirmek İçin Uzmanlar Tarafından Kullanılması Önerilen Kodály Araçları

Şarkı Söyleme	U3: Kodály yaklaşımı diyince aklımıza gelen ilk araç şarkı söylemek geliyor.
Oyun- Yaratıcı Drama- Hareket	U1: yaratıcı drama, hareket ve ses doğaçlamaları
Fonomimi-El işaretleri	U1: ... fonomimi gibi araçlar kullanılabilir. U2: Kodály pedagojisi yöntem ve tekniklerinden fonomimi, kullanılmasını öneririm. U3: Öğrencilerin müzikal becerilerinde Kodály'ın bütün materyalleri etkilidir. Curwen el işaretleri kullanılmasını öneririm.
Doğaçlama	U1: Ses doğaçlamaları yapılabilir.
Bağlı Solmizasyon	U3: Eğitim sistemimiz gereğince sabit do sistemi ile eğitim alıyor ve veriyoruz. Dolayısıyla öğrencilerin sabit do sisteminden tonik sol-fa yöntemine geçmesi kolay değil. Eğitim sistemimizde tonik sol-fa yöntemine adapte etme çalışmaları yapmamız gerekiyor önce.
İçten Seslendirme	U2: İçten seslendirme yapılabilir.
Çubuk Notasyon	U3: Çubuk notasyon etkilidir.
Tartım Heceleri	U1: Kendi ritim kalıplarını oluşturup çalabilecekleri ve hareketlerini yapabilecekleri tartım heceleri önemlidir.
Halk Şarkıları	U3: Tabi ki en önemli materyalimiz bizim halk şarkılarımızdır. U1: En önemli materyalimiz bizim halk şarkılarımızdır.

Uzmanlardan alınan yarı yapılandırılmış görüşme sorularına dönütler ve uzman öğretmenlerin sunmuş olduğu öneriler analiz edilerek ders planlarının düzeltilmiş hali bulgular kısmının devamında yer almaktadır.

4.2 Ders Planları

9 haftadan oluşan ders planları ritimsel ve melodik zorlukları göz önünde bulundurarak ve uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda aşağıdaki şekilde dizilmiştir. “Dillirga”, “Kebapçıların Şişi”, “Köprüden Geçemedim” ve “Dolama” şarkıları Kıbrıs Türk kültürüne ait şarkılardır. “Kâtip”, “Samanyolu”, “Yurda Veda”, “İstiyorum”, “Memleket İsterim” şarkılarının bazıları Türkiye’de ve Kıbrıs’ta bazıları tanınmış bazıları ise eğitim müziğinde kullanılan şarkılardır. Şarkıların ses aralıkları, şarkıların tonu, şarkının ritmi ve şarkının içinde geçen ritim kalıpları aşağıdaki Tablo 11’de gösterilmiştir:

Tablo 12: 7. Sınıf Ders Etkinlik Sırası

	Şarkı İsmi	Şarkının Ses Aralığı	Şarkının Tonu	Şarkının Ritmi	Şarkının İçindeki Ritimler
1.	<u>Dillirga</u>	Do – La	Re Minör	2/4	
2.	<u>Katip</u>	Do# - Do'	Re Minör	2/4	
3.	Kebapçıların Şişi	Mi – Do	Do Majör	2/4	
4.	Samanyolu	Mi- Re'	Do Majör	3 / 4	
5.	Köprüden Geçemedim	Re- Si'	Mi Minör	4/4	
6.	Yurda Veda	Re – Mi'	Re Majör	4/4	
7.	İstiyorum	Mi- Mi'	Sol Majör	5/8	
8.	Memleket İsterim	Do-Do'	Fa Majör	6/8	
9.	Dolama	Re-Re'	Re Minör	9/8	

4.2.1 Ders Planı 1 Dillirga

ETKİNLİKLER	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
DİLLİRGA	1.Eserin içerisinde yer alan 16 vuruşluk notaları oyun ile birlikte kavrama. 2. Yarım vuruşluk sus'u ölçü içerisinde hisseder 3. Birim vuruşu beden perküsyonu ile kavrayıp, anlama ve birim vuruşa kaç adet nota olduğunu öğrenme.	1.Ritim Heceleri ile eserde geçen ritimleri öğrenme. Ve böylelikle 2/4'lük ritim kalıbını öğrenme 2. El İşaretleri (Curwen Hand Signs) ile birlikte Re minör tonunun içerisinde yer alan notaları ile esere hazırlama. 3.İçten söyleme: Eserin içerisinde bazı kelimelerin yerine içten söyleme yapmalarını ister. 4. Öğretilmek istenilen ölçüyü dikkat çekerek içten söyletme. 5. T5 (Re-La) aralığını kavrar.	1. Dillirga Türküsünü öğretme. Esein içerisinde yer alan re-la notalarını anlama, 2/4'lük notasyonu kavrama. 2.Temel müzik bilgisi edinme ve pekiştirme

Şekil 6: Ders Planı 1. Dillirga

DERS SÜRESİ: 40 dk

ARAÇLAR: Akıllı tahta

Kodály pedagojisi Araçları:

- Yaratıcı Dans
- Ritim Heceleri
- Fonomimi

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Re Minör (Dm)
- Ses Aralığı: Re- La
- Do- Re- Mi- Fa- Sol-La

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.

- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8'lik ölçü sayılarını bilir.
- Çalgılar ile doğaçlama yapar.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.

Ders Planında Kullanılacak 7. Sınıf Kazanımları:

Mü.7.B.2. Basit ölçülerde tartım çalışmaları yapar.

Mü.7.B.3. Edinmiş olduğu temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söyler.

Mü.7.B.6. Temel müzik bilgilerini uygular. Re minör tonunu kavrar.

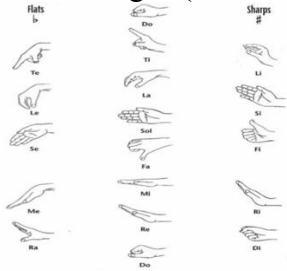
Mü.7.B.7. Şarkının temposuna ve ritmine uygun beden perküsyonu yapar.

Mü.7.C.5. Yaratıcı dans yapar.

Şekil 7: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Tablo 13: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
1.16'lık nota kalıplarını kavrar	1.Ritim Heceleri ile eserde geçen ritimleri öğrenir	1. Dillirga Türküsünü öğrenir.
2. Yarım vuruşluk sus'u ölçü içerisinde hisseder.		2. Temel müzik bilgisi bilir ve pekiştirir.
3. Birim vuruşu kavrar.	2. Curwen Hand Signs (El Fonomimi) 	
	3.İçten söyleme 4. Öğretilmek istenilen ölçüyü dikkat çekerek içten söyler. 	
	5. T5 (Re-La) aralığını kavrar.	

HAZIRLIK:

Dersin başlangıcında öğretmen öğrencileri daire yapar ve hep beraber eserin nakarat kısmını söylemeye başlarlar. Çember bozulmadan öğretmen bir öğrenci seçer. Şarkının nakarat kısmına gelmeden çemberin içine bir arkadaşını davet eder ve nakarat kısmında beraber kol kola girip dans etmelerini ister. Bu arada öğretmen eserin melodisini (-na) hecesi ile söyler buradaki amaç öğrencinin eserin melodisini tekrarlayarak anlayabilmesidir. Çemberin içine alınan öğrenci ile aynı etkinlik devam eder.

Bu aşamada öğrenciler hem birim vuruşlara dikkat ederek hem de şarkıyı söyleyerek yerlerine geçerler. Daha sonra öğrenciler ayakta durmaya devam eder ve

Öğretmen: Evet arkadaşlar birim vuruşu yaptığımız sırada bir vuruşa kaç adet -la hecesi sığdırdık?

la la

la la la la la la la lay la la la la la la la la la la lay la la

la la la la la la la la la la la la la la la la la lay la la la

SUNUM:

 TI TI RI TI TI TI TI RI TI TI TI TI RI TI TI TA-A

 TI TI RI TI TI TI TI RI TI TI TI TI TI TI TA TI RI

56

Öğretmen, öğrencilerden çaldıkları ritimlerde her bir vuruşta kaç nota yer aldığını söylemelerini ister. Bu alıştırma yapıldıktan sonra öğrencilerin sırayla gelip bir ritmin yerlerini değiştirmeleri istenir. Değiştirilen ritmi öğrencilerin tekrar çalmaları istenir. Böylelikle eserin başında geçen ritim kalıplarını pekiştirmiş aynı zamanda farklı çeşitlerini çalmış olurlar.

Dersin devamında öğretmen eserin içerisinde yer alan notalarının fonomimi ile öğrencilere re minöre hazırlar ve öğrencilerin kendisini tekrar etmeleri istenir. Böylelikle öğrenciler fonomimisi ile hem eserin tonuna aynı zamanda tam 5’li aralığını kavramış olurlar. Daha sonra dersin başlangıç kısmında da aslında nakarat kısmına değinilmişti şimdi ise öğretmen nakarat kısmını söyler ve nakarat kısmını öğrencilerinde toplu bir şekilde söylemelerini ister. Bu melodik geçişi yapmalarındaki amaç notaların inici- çıkıcı ve sonra durağan bir yapıya sahip olup olmadığını kavramalarıdır. Melodinin nasıl bir geçişe sahip olduğu sorularak, öğrencilerin eserin melodisini anlayıp anlamadıklarını kavramaya çalışırız.

Öğretmen: Söylediğim nakarat kısmında seslerde nasıl bir sıralama var?

Öğrenci: Bir dalga şeklinde, inici-çıkıcı sesler yan yana ve sonra ise durağan bir melodiye sahip.

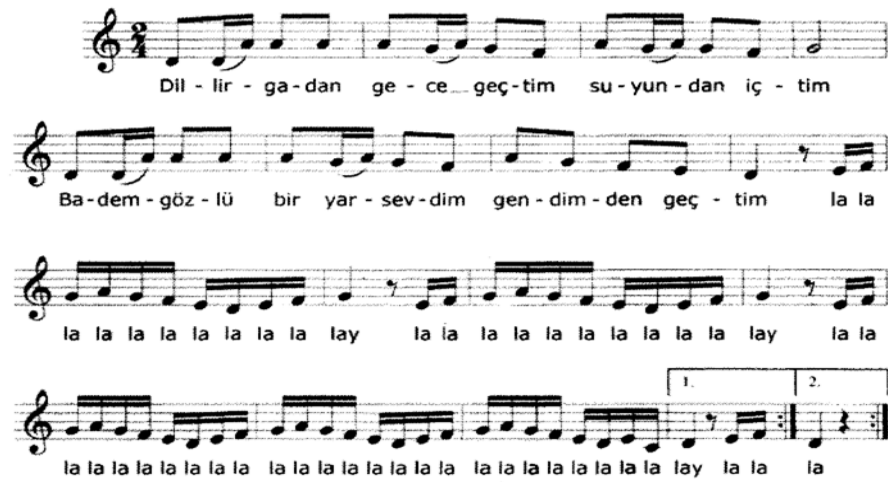
Söylenilen nakarat kısmında bir ölçüde yarım vuruşluk es ve devamında 2 onaltılık yer alan ölçüyü içten söylemelerini devamını dıştan söylemeleri istenir. Böylelikle asıl eserde kavramalarını ve anlamalarını istediğimiz ritmik ve melodik yapıyı anlamalarını sağlarız. Öğretmen öğrencileri iki gruba ayırır ilk gruba eserin ilk satırını ikinci gruba ikinci satırını ve nakarat kısmında ise tüm öğrencilerle beraber söylemelerini ister.

UYGULAMA:

Öğretmen dersin son kısmında eserin sözlerini de ekler. Eserde “suyundan içtim”, “kendimden geçtim” gibi sözlerin üstünü kapar ve öğretmen üstünü kapattığı yerlerde öğrencilerin sessiz olmalarını içten söylemelerini ister. Daha sonra ise öğretmen öğrencilere eserin içerisinde yer alan 4 tane 16 vuruşluk notanın toplamda 1 vuruşluğa eş değer olduğunu, 1 adet çeyrek vuruşluk ve 2 adet 16 vuruşluk notanın toplamda 1 vuruşa denk geldiğini açıklar ve ders biter.

Dillirga

Kıbrıs Türküsü

Dillirga

Dillirga'dan gece geçtim suyundan içtim
Badem gözlü bir yar gördüm gendimden geçtim

La la la....

Dillirga'nın tepeleri denize bakar
Köy kızları saçlarına çiçekler takar

La la la....

Çilek üzüm diyarısın nazlı bir yarsın
Mavi dalgalar boyunca sen uzanırsın

La la la....

Şekil 10: Dillirga Eserinin Notası

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
KÂTİP	1. Ritmik notasyonu oyunsal bir yolla öğretmek amacıyla eserde geçen ritimleri 'Sek Sek' oyunu ile pekiştirmeye çalışır. 2. Ritimlere ritim çubuğu ile ritim çeşitleri kavrar ve eşlik eder.	1. Eserin nakarat kısmını dinleme yöntemi ile mırıldanarak öğrenilir. 2. Eserin belli bir kısmına prozodiye uygun söz yazar. 3. İçten mırıldanma yapar. Öğrenciler söz yazarken birden fazla melodiyi içten mırıldanma yöntemi ile öğrenmeye başlar.	1. Parçada geçen t5'li aralığı pekiştirir. (Re- La) 2. 2/4 ritim kalıbını kavrama. 3. Kâtip parçasını öğretme, bir önceki derste öğrenilenleri aynı zamanda bu eser sayesinde pekiştirme.

Şekil 11: Ders Planı 2 Kâtip

4.2.2 Ders Planı 2 Kâtip

DERS SÜRESİ: 40 dk

ARAÇ ve GEREÇLER:

- Akıllı tahta
- Ritim çalgıları: Ahşap Blok, Ritim Çubuğu, Guiro, Tef, Zil, Kastanyet, Marakas, Yer Davulu

Kodály Pedagojisi Araçları:

- El işaretleri
- Ritim Çalışması
- Mırıldanma

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Re Minör (Dm)
- Ses Aralığı – Do diyez- İ.do
- Do- Re- Mi- Fa- Sol-La -Si- İ. Do

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.

- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.
- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerini bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8'lik ölçü sayılarını bilir.
- Çalgılar ile doğaçlama yapar.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.

Kazanımlar:

Mü.7.B.2. Basit ölçülerde tartım çalışmaları yapar.

Mü.7.B.3. Edinmiş olduğu temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söyler.

Mü.7.B.6. Temel müzik bilgilerini uygular. Re minör tonunu kavrar.

Mü.7.B.7. Şarkının temposuna ve ritmine uygun beden perküsyonu yapar.

Mü.7.C.5. Yaratıcı dans yapar.

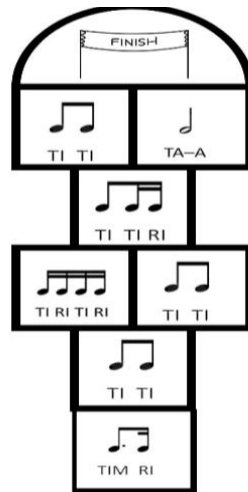
Şekil 12: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Tablo 14: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
1. Ritmik notasyonu oyunsal bir yolla öğretmek amacıyla eserde geçen ritimleri 'Sek Sek' oyunu ile pekiştirmeye çalışır.	1. Mırıldanma 2. Prozodiye uygun söz yazımı 3. Dıştan – içten söyleme	1. T5 aralığını pekiştirme 2. 2/4 ritim kalıbı pekiştirme 3. Kâtip parçasını öğrenme
2. Ritim çeşitleri ve çalgı ile eşlik		
		

HAZIRLIK:

Dersin başlangıcında öğrencileri sek sek oyunu karşılar. Bu oyunun amacı eserin içerisindeki ritmik notasyonları oyun oynayarak kavramalarıdır. Öğrencilerin eline bir çift ritim çubuğu verilir ve öğrenciler oyuna normal sek sek oynar gibi başlarlar taş attıkları ritim kutusunu geçerek her bir kutucuğa zıpladıkları anda ritim çubukları ile karede yazılan ritmi çalmaları istenir. Dersin devamında öğrencilere nakarat kısmı öğretmen tarafından mırıldanır ve bu sefer öğrencilerden nakarat kısmında geçen ritim değerlerini bulmaları istenir.

Şekil 13: Oyun

SUNUM

Derste öğretmen öğrencilerin ikiyeşerli olmalarını ister ve oluşan grupları yan yana dizilmelerini söyler. Bu esnada öğretmen şarkının nakarat kısmının melodisini mırıldanmaya başlıyor.

Şekil 14: Eserin Nakarat Kısmı

Öğrencilerden ise melodiyi mırıldanmalarını istiyor. Sonra öğretmen öğrencilerden başta melodiyi söyleyip parçanın ortasına geldiklerinde içten söyleme yapıp ölçünün sonunda tekrar dıştan söylemelerini ister. Daha sonra öğretmen artık anladıkları melodiye prozodiye uygun bir cümle yazmalarını istiyor. Bu etkinlikteki amaç melodiyi öğrenen öğrencilerin melodiye uygun söz dizilimi yapıp yapmayacakları ve bir melodiye farklı çeşitlemeler yapabileceklerinin farkında olmalarını sağlamaktır. Melodiye yazılan söz dizilimine uygun grup olarak beden perküsyonu veya yaratıcı dans yapmaları istenir.

Daha sonra öğretmen büyük bir daire oluşturur. Dairenin içinde çeşitli enstrümanlar bulunmaktadır. Öğretmen ilk dizeği mırıldanır böylelikle öğrenci ilk melodiye aşina olmuş olacaktır öğrenci devamında nakarat kısmında melodi söylenirken dönmelerini ister ve bir öğrenciye dairenin dışından içine girip çıkarak 2 vuruşluk notaya gelince bir arkadaş seçmesini ister. Ve seçen çocuğun dairenin içine girerek istediği bir enstrüman ile şarkıya uygun bir şekilde eşlik etmesini ister. Seçilen öğrencide aynı şekilde tekrar etmeye başlar ve tüm öğrenciler deneyimledikten sonra oyun biter.

UYGULAMA

Eserin sözleri ile söylemeye başlamadan önce öğretmen eserin giriş kısmındaki T5’li aralığı (Re-La) fonomimi ile öğrencilere duyurur. Ve öğrencilerden T5’li aralığını önce notaları birer birer çıkıcı sırası ile okumaya başlaması ve bunu yaparken el fonomimisini kullanmaya özen göstermeleri istenir. Öğrencilerden bu sefer Re sesi ile başlayıp içten söylemeleri ve sonra La sesini dıştan söylemeleri istenir. Amaç öğrencilerin 5’li aralığı olan sadece Re ve La notalarını duymalarını sağlamaktır. Daha sonra öğrencilere sorulur (Re-Mi-Fa-Sol-La)

Öğretmen: Sizce Re notası mı yoksa La notası mı daha tiz bir ses ? Bu sorunun sorulmasındaki amaç öğrencilere bir önceki derste de anlatılan konunun pekiştirilmesini amaçlar. Öğrencilere esere başlamadan önce bu sefer nakarat kısmındaki melodiyi hatırlayıp hatırlamadıkları sorulur ve öğrencilerden söylemeleri istenir. Müzikte değiştirici işaretlerin olduğundan söz edilir. Değiştirici işaretlerin notanın soluna geldiği ve notayı kalınlaştırdığı, tizleştirdiği anlatılır. (#) diyez işaretinin önüne gelen notayı tizleştirdiği, (b) bemol işaretinin ise önüne gelen notayı kalınlaştırdığı anlatılır.

Öğretmen bu sefer tüm öğrencilerin eline birer ritim çalgısı verir. Tahtada açık olan sözler ile daha önceden aklıda olan eserin melodisini bu sefer sözler ile söylemeye başlarlar ve ders biter.

Katip

İstanbul Türküsü

1. Üs - kü-dar - a gi - de - ri - ken al - dı-da bir yağ - mur
2. Üs - kü-da - ra gi - de - ri - ken bir men - dil - bul - dum

Ka - ti-bi - min set - re-si u - zun e - te - ği - ça - mur
Men - di-li - min i - çi - ne - lo - kum - dol - dur - dum

Ka - ti-bi - min set - re-si u - zun e - te - ği - ça - mur
Men - di-li - min i - çi - ne - lo - kum - dol - dur - dum

Katip

Üsküdar'a gider iken aldı da bir yağmur
Katibimin setresi uzun eteği çamur

Katip uykudan uyanmış gözleri mahmur
Katip benim ben katibin el ne karışır
Katibime kolalı da gömlek ne güzel yaraşır

Üsküdar'a gider iken bir mendil buldum
Mendilimin içine de lokum doldurdum

Katibimi arar iken yanımda buldum
Katip benim ben katibin el ne karışır
Katibime kolalı da gömlek ne güzel yaraşır

Şekil 15: Kâtip Eserinin Notası

4.2.3 Ders Planı 3 Kebapçıların Şişi

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
KEBAPÇILARIN ŞİŞİ	1. Kart oyunu oynarlar böylelikle eserde geçen ritmik yapıları oyunla anlamaya ve pekiştirmeye başlarlar. 2. Ritmik melodiyi kavrar.	1. İçten mırıldanma kullanılır. Eserde çok kullanılan melodiye dikkat çekmek. 2. El işaretleri (Curwen Hands Signs) ile nakarat kısmında en çok geçen notayı bulup öğrencilerden hangi nota olduğunu el fonomimisi ile göstermeleri istenir. 3. K3 aralığı fark ettirilir. (Mi- Sol) 4. Beden perküsyonu parçada yarım vuruşluk suslara dikkat çekmek. 5. Toplulukla beraber birim vuruşu hissederek çalgı çalar ve eserin ritmik kalıbına göre farklı ritim kalıpları oluşturur. 6. Tersten okuma. Eserin en çok tekrar edilen melodisini kavramaya başlar.	1. Kebapçılar Şişi türküsü öğretilir. 2. Öğrenci bir önceki derste öğrendiği ritm kalıbını bu türküde pekiştirir. 3. 2/4 lük ritim kalıbı tekrar edilir. 4. Temel müzik bilgilerinde akor kavramını anlar.

Şekil 16: Ders Planı 3 Kebapçıların Şişi

DERS SÜRESİ: 40 dk

ARAÇLAR:

- Akıllı tahta
- Pişano

Kodály pedagojisi Araçları:

- Ritim Çalışması
- İçten Söyleme
- Yaratıcı hareket
- El işaretleri

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Do Majör (C)
- Ses Aralığı: Mi- Do
- Mi-Fa-Sol-La- Si-Do

Şekil 17: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.
- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8'lik ölçü sayılarını bilir.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.

Kazanımlar:

Mü.7.U.3Edinmiş olduğu temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söyler.

Mü.7.U.2 Tartım çalışmaları yapar.

Mü.7.U.5. Şarkının temposu ve ritmine uygun vurmali çalgılar kullanarak eşlik yapar.

Mü.7.U.7. Şarkının temposuna ve ritmine uygun beden perküsyonu yapar.

Tablo 15: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
1. Eşleştirme kart oyunu	1. İçten mırıldanma	1. Kebapçıların Şişi türküsünü öğrenme
2. Ritmik melodiyi anlama	2. El fonomimisi (Curvern Hand Signs)	2. 2/4'lük ritim kalıbı
	3. K3 aralığı fark ettirilir. (Mi- Sol)	3. Atışmalı tekrar.
	4. Beden perküsyonu	4. Akor kavramını öğrenme.
	5. Birim vuruşu anlama, doğaçlama çalma	
	6. Tersten okuma.	

HAZIRLIK

Dersin başlangıcında öğrencileri bekleyen kart oyunu vardır. Ters çevrilmiş kartların arka tarafında seslendirilecek eserin içerisindeki ölçülerin yazılı olduğu kartlar bulunur. Öğrencilerden bu yazılı olan kartların eşlerini bulmaları ve buldukları ölçülerin ritmini ve solfejini yapmaları istenir. Bu etkinliğin amacı öğrencilere eseri öğretmeye başlamadan önce eserin içerisindeki ritim kalıplarını ve ses aralıklarını oyun oynayarak öğrenmiş olmalarıdır.

Şekil 18: Kart Oyunundaki Ritim Kalıpları

SUNUM

Öğretmen öğrencilerden büyük bir çember olmalarını ister ve öğretmen çemberin ortasında yer alır. Eseri öğretmeye başlamadan önce eserin nakarat kısmını

mırıldanarak söyler ve öğrencilerden de onu tekrar etmesini ister. Ve son iki ölçüsünde 2/4'lük bir melodi doğaçlama ile mırıldanmalarını ister.

Nakarat kısmında öğrencilere en çok hangi notayı duyduklarını sorar ve el fonomimisi ile göstermeleri istenir. Daha sonra öğrencilere sözleri ile birlikte nakarat kısmı söylenir. Ve nakaratta en çok geçen (gol-lar) kelimesine uygun başka bir kelime bulup söylemeleri istenir. Daha sonra (gol-lar) kelimesini söylememeleri içten söylemeleri istenir. Bu eserde en çok tekrar eden melodiyi kavramaları amaçlanır. Öğretmen öğrencilere eserin önce melodisini okur. Öğretmen ilk olarak düz bir şekilde öğrencilerden daha sonra melodiyi tersten söylemeleri istenir. Bu etkinlik birkaç kere tekrar eder. Böylelikle öğrenciler nakarat kısmının solfejini hem düz hem de tersten söyleyerek eserin nakarat kısmının melodisini öğrenmiş olurlar.

Şekil 19: Eserin Nakarat Kısmı

Dersin devamında bir önceki derste üzerinde durulan ritim kalıbını hatırlatıp aynı ritim kalıbını bu sefer ritmik olarak beden perküsyonu ile yapmalarını ister. Eserin yarım vuruşluk sus işaretini yerine ise jest ve mimiklerini kullanmaları istenir ve diğer vuruşları ise bacaklarına vurarak yapar ve ritmi vururken ise melodiyi mırıldanır ardından öğrencilerden yapmasını ister.

Şekil 20: Eserin Giriş Kısmı

Daha sonra öğretmen eserin giriş kısmında K3 aralığını duyurur (mi-sol) öğrencilerden K3 aralığını tek tek notasyon olarak söylemelerini (mi-fa-sol) (mi-sol) K3 aralığı duyurmalarını ve fonomimisini kullanarak yapmalarını ister. Sonra öğrencilerden 3'lü aralığı duyurmaları istenir (Mi söylenir çıkıcı olarak fa içten söylenir tekrardan sol duyurulur.) Dersin bu aşamasında öğretmen, iki farklı motifin ele alındığını öğrencilerin fark etmelerini sağlayarak, motifler arasındaki benzerlik ve farklılıkları tartışmaya açar. Bu konunun konuşulmasındaki amaç eserlerin içerisinde farklı motifler olabileceği ve bu motiflerin birleşerek müziğin ortaya çıktığını anlamalarıdır.

Ardından öğretmen öğrencileri üç gruba ayırır. Bir gruba üçgen, bir gruba beden perküsyonu (alkış), bir gruba ksilofon verilir. Üç gruba belirlenen ölçüler verilir ve öğrencilerden tahtaya yansıtılan notasyonu takip ederek sırası gelen grubun çalmaya başlamasını ister ve böylelikle eserin melodik yapısı ve ritmik yapısını deşifre etmiş olurlar. Dersin devamında gruptaki öğrenciler karıştırılıp yeni grup oluşturarak etkinlik birkaç defa tekrar eder. Beden perküsyonu yapan öğrencilerden ise 2/4 'lük doğaçlama bir ritim bulmaları istenir. Bu etkinlikteki amaç öğrencilerin her grubu deneyimleyerek eserin farklı farklı ritim ve melodisini algılamış olmalarıdır.

Kebapçıların Şişi

The musical score is written for six instruments: Ksilofon (Xylophone), Üçgen (Triangle), Tokat (Tamtam), Ksl. (Kaval), Trgl. (Tambur), and Sla. (Saz). The score is in 2/4 time and consists of two systems. The first system has 8 measures, and the second system has 8 measures, starting with a measure number 9. The Ksilofon part features a melody with eighth and sixteenth notes. The Üçgen part has a steady eighth-note rhythm. The Tokat part has a steady eighth-note rhythm. The Ksl. part has a melody with eighth and sixteenth notes. The Trgl. part has a steady eighth-note rhythm. The Sla. part has a steady eighth-note rhythm.

Şekil 21: Alıştırma

UYGULAMA

Dersin son kısmında öğretmenin öğrencilerden öğrendikleri ritim kalıplarını tekrar etmeleri istenir. Ve tahtadan eseri açarak öğrencilerin sözlerini söylemelerini ister. Öğrencilere sözlerini ezberlettikten sonra sınıfı tekrar iki gruba ayırır ilk gruptan sözlerini ikinci gruptan ise nakarat kısmını söylemeleri istenir. Böylelikle atışmalı bir şekilde eser okutulur ve öğretmen dersinin değerlendirilmesini öğrencilerin kendi kısmındaki melodik ve ritmik yapıyı anlayıp anlamadığını gözlemler. Dersin sonunda ise hiçbir eşlik olmadan öğretmen eşliğinde eser söylenilir.

Kebapçıların Şişi

Kıbrıs Türküsü

Kebapçıların Şişi

Kebapçıların şişi
Gelininin gidişi
Kınanız mübareki da
Hazırlayın bahşişi

Aman aman a gollar
Adamı derde gollar
Senin için a canım da
Beni zindana gollar

Garşımızda durup ta
Öyle yan yan bakmayın
Bu gına bahşışidir
Güçük para atmayın

Aman aman a gollar
Adamı derde gollar
Senin için a canım da
Beni zindana gollar

Açılan güller solmaz
Üstüne bülbül konmaz
Kınanız mübareki da
Bu iş bahşışsiz olmaz

Aman aman a gollar
Adamı derde gollar
Senin için a canım da
Beni zindana gollar

Şekil 22: Kebapçıların Şişi Eserinin Notası

4.2.4 Ders Planı 4 Samanyolu

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
SAMANYOLU	1. Yaratıcı dans 3/4'lük ritimde doğaçlama dans edilir. Parçanın ritmini kavramaları istenir. 2. Duymuş olduğu eserin melodisine uygun dinleme haritası yapar.	1. El işaretleri (Curwen Hand Signs) ile eserin tamamının solfeji yaptırılır. Öğrenciler eserin içerisindeki melodik ilerlemenin farkına varmış olur. 2. Eserin ince ve kalın seslerini daha iyi kavrayıp anlaması için grafik notasyon kullanımı yapar.	1. Samanyolu parçası öğretilir. 2. 3/4' lük ritim kavramı pekiştirir. 3. Akor kavramını öğrenir. 4. Çok sesliyi ayırt eder ve söyler.

Şekil 23: Ders Planı 4 Samanyolu

DERS SÜRESİ:40 dk

ARAÇLAR:

- Akıllı tahta
- Piyano
- Diyapazon

Kodály pedagojisi Araçları:

- Fonomimi
- Yaratıcı dans
- Grafik Notasyon
- Dinleme Haritası
- El İşaretleri

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Do Majör (C)
- Ses Aralığı: Mi- Re’
- Mi-Fa- Sol- La- Si’- Do’-Re’

Şekil 24: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.

- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8'lik ölçü sayılarını bilir.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.
- Öğrenci dinlediği 2 sesli ve 4 sesli eserleri ayırt edebilir. Kanon, Bando, Country, Latin ve Klasik Batı Müziği gibi müzik türlerini tanır.
- Şarkı söylerken, müzik dinlerken yaratıcı dans ve dramatizasyon yapar.

Kazanımlar:

Mü.7.D.3 Dinlediği müziklerde basit ölçüyü ayırt eder.

Mü.7.U.3 Edinmiş olduğu temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söyler.

Mü.7.U.9 Eserde çok sesliği fark eder, 2 sesli şarkı çalışması yapar.

Mü.7. Y.5 Şarkının temposuna ve ritmine uygun yaratıcı hareket yapar.

Tablo 16: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK		SUNUM		UYGULAMA	
1.	Yaratıcı dans	1.	El fonomimisi	1.	Samanyolu parçası
2.	Dinleme Haritası	2.	Grafik Notasyon	2.	öğrenme 3/4 'lük ritim kalıbı kavrar
				3.	Akor kavramını öğrenir.
				4.	Çok sesliği ayırt eder ve söyler.

HAZIRLIK

Dersin başında öğrencilerin daha önce bildiği Fikrimin İnce gülü eserinin melodisi açılır. Öğrencilerden ikili eş olmaları istenir ve birim vuruşa uygun dans figürleri bulmaları istenir. Böylelikle öğrenciler dans figürlerini bulurken aynı zamanda birim vuruşu kavramış olacaktır. Öğrenciler hazırlamış oldukları dans figürlerini sergiler.

Dersin devamında esere hazırlık olarak öğrencilerin önceden duymuş oldukları bir eserin melodisini dinletir amaç birim vuruşu anlamalarını sağlamaktır.

Öğretmen öğrencilere bir adet kâğıt verir. Öğrencilerden bu derste öğrenecekleri Samanyolu parçasını açmalarını ve dinledikleri melodiye uygun bir müzik dinleme haritası çizmeleri ister. Böylelikle öğrenciler hem eseri hem de eserin birim vuruşunu kavramaya başlar.

Samanyolu

Beste: Metin Bükey
Söz: Teoman Alpay

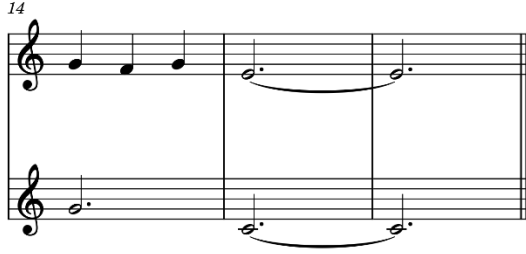
Şekil 25: Eserin El Fonomimisi

SUNUM

Esere başlamadan önce öğretmen öğrencilere eserin giriş kısmının ilk dizeğini çalar. Öğrencilerden ilk başta duydukları sesleri ince ve kalın seslere dikkat ederek grafik notasyon yazmaları ister. Bu etkinlikteki amaç öğrencinin eserin melodisinde yer alan ince ve kalın sesleri ayırt edip edemediğini anlamaktır. Bu aşamada öğretmen eseri çalmaz, onun yerine fonomimi ile eserin ilk dizeğini öğrencilere aktarır ve yazmış oldukları grafik notasyon ile karşılaştırmaları istenir. Öğrenciler böylelikle duydukları melodiyi doğru yazıp yazmadıklarını kendileri kontrol etme şansı yakalar. Öğretmen bu alıştırmayı her dizekte yapar ve öğrenci eseri oyun ile öğrenmeye başlar. Eserin tamamını öğrenci bu aşamalar ile öğrenir. Bu sefer öğretmen fonomimi yapmayı bırakır eseri piyano ile çalmaya başlar ve öğrencilerden tahtada açık olan fonomimi ile eseri söylemelerini ister.

Dersin devamında tahtada eserin çift sesli versiyonu açılır. Eserin sadece ilk iki dizeğini kapsayan çok sesli hali için sınıf ikiye bölünür ve 1. Gruba eserin melodisi 2. Gruba ise şarkıya eşlik edecek melodiyi fonomimi ile söylemeleri istenir. Bu etkinlikteki amaç öğrencilerin çok sesliliği fark etmeleri ve söylemeleridir.

Samanyolu

Şekil 26: Eserin Çift Sesli Notasyonu

UYGULAMA

Öğrenciler çift ses seslendirme yaptıktan sonra 2. Grubun söylemiş olduğu notaların aslında müzikte kullandığımız akorların olduğu anlatılır. Akorların 3 sesin aynı anda duyulması ile meydana geldiği söylenir. Eserde bize eşlik edecek olan (C-Em- F-G) akorlar tahtaya yazılır ve akorlar üç ve üçten daha fazla sesin aynı anda duyulmasına akor denir terimi açıklanır. Dersin son kısmında öğretmen eserin sözleri ile söylemelerini ister. Böylelikle öğrenciler daha önce bildikleri bir eseri dans figürleri ve 3/4 'lük ritmi ile pekiştirmiş olur aynı zamanda bu derste ele alınan eseri fonomimi aracı ile öğrenmiş olurlar.

Samanyolu

Beste: Metin Bükey
Söz: Teoman Alpay

Sen kal - bi - min meh - ta - bı - sın gü - ne - ş i - sin -
Sen ru - hu - mun vaz - ge - ç il - mez bir e - ş i - sin
Bir ş ar - kı - sın sen - ö - mür bo - yu sü - re - cek -
Du - dak - la - rım - dan - yıl - lar - ca - düş - me - ye - cek

Samanyolu

Sen kalbimin mehtabısın güneşisin
Sen ruhumun vazgeçilmez bir eşisin
Bir şarkısın sen ömür boyu süreceksin
Dudaklarımdan yıllarca düşmeyecek

Ruhum senin kalbim senin ömrüm senin
Yıllar geçse ölmeyecek bende sevgin
Bir şarkısın sen ömür boyu süreceksin
Dudaklarımdan yıllarca düşmeyecek

Uzaklara kaçarsak seninle biz
Bîrgün elbet göze gelir bu sevgimiz
Bir şarkısın sen ömür boyu süreceksin
Dudaklarımdan yıllarca düşmeyecek

Şekil 27: Samanyolu Eserinin Notası

4.2.5 Ders Planı 5 Köprüden Geçemedim

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
KÖPRÜDEN GEÇEMEDİM	1. Köprü oyunu oynatılır. Böylelikle eserin ana temasında öğrenci öğrenmiş olur. 2. Eserin melodik yürünüşünü kavrar.	1. Ksilafon çalarak melodiyi kavrar. 2. İçten mırıldanma ile eserin içerisine yer alan ritmik yapı ve melodik yapıyı öğrenmiş olur. 3. Tersten söyleme böylelikle öğrencinin söylemiş olduğu eserin 4/4 lük kalıbın içerisinde farklı yapılarında olabileceğini anlar. 4. Ritim çubukları ile eserde birbirine benzeyen ve birbirinden farklı ritim kalıplarını anlar.	1. Köprüden geçemedim eserini söyler. 2. 4/4 lük ritim kalıbını kavrar.

Şekil 28: Ders Planı 5 Köprüden Geçemedim

DERS SÜRESİ:40 dk

ARAÇLAR:

- Akıllı tahta

Kodály pedagojisi Araçları:

- İçten mırıldanma
- Yaratıcı Beden perküsyonu
- Ritim Çalışması

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Mi minör (Em)
- Ses Aralığı – Re- Si’
- Re-Mi-Fa- Sol- La- Si’

Şekil 29: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.
- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8’lik ölçü sayılarını bilir.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.
- Çalgılar ile doğaçlama yapar.

Kazanımlar:

Mü.7.D.3. Dinlediği müziklerde basit ölçüyü ayırt eder.

Mü.7.U.3. Edinmiş olduğu temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söyler.

Mü.7.Y.3. Çalgısı ile doğaçlamalar yapmaya yönlendirilir.

Tablo 17: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
1. Eserin temasına uygun oyun oynanır.	1. Ksilofon çalarak melodiyi kavrar.	1. Köprüden geçemedim eserini söyler.
2. Melodik yürünüşünü anlama	2. İçten mırıldanma TAAAA TAA TA-A-A TA TA-TI TI SH	2. 4/4'lük ritim kalıbını kavrar.
	3. Tersten söyleme	
	4. Birbirine benzeyen ve birbirinden farklı ritim kalıplarını kavrama	

HAZIRLIK

Derse hazırlık olarak öğretmen eserin ilk iki sözcüğünü ele alan melodiyi (la) hecesi ile söyler ve öğrencilerden kendisini tekrar etmelerini ister. Öğretmen öğrenciler melodiyi atışmalı şekilde öğretmiş olur.

Şekil 30: Söylenilecek Ritim ve Melodi Kalıbı

2 öğrenci seçilir ellerini birleştirip havaya kaldırarak bir köprü olmaları istenir. Öğrenciler ise sırayla öğrendikleri melodiyi (la) hecesi ile birlikte söyleyerek arkadaşlarının oluşturdukları köprüden geçerler. Peş peşe söyleyen iki kişi diğer arkadaşlarının yanına katılarak tekrardan köprü oluştururlar böylelikle köprü bitene kadar melodiyi tekrar etmiş olurlar. Amaç eserin temel melodisini anlamalarını sağlamaktadır.

Şekil 31: Eserin Nakarat Kısmının Melodik Kalıbı

SUNUM

Eserin melodisini kavrandıktan sonra nakarat kısmındaki melodiyi öğrencilerin ksilofon ile çalmaları istenir. Öğretmen, tahtada yazılı olan kısa melodiyi çalar veya söyler. Bu melodiyi, öğrencilerden bir soru gibi düşünmelerini ister. Öğrencilerden, bu soruya müzikal bir cevap vermeleri istenir. Cevap kısmı için 8 vuruşluk bir boşluk vardır. Öğrencilerden, bu 8 vuruşluk bölüme doğaçlama bir melodi çalarak ya da söyleyerek soruya kendi müzikleriyle cevap vermeleri istenir. Böylelikle çocuklar tahtaya yansıtılan nakarat kısmının ritminde ve melodisinde kavrar. Öğrencilere parçanın içerisinde birbiri ile benzeyen ve birbirinden farklı olan ölçüler sorulur.

Şekil 32: Eserin Birbirine Benzeyen Ritim Kalıbı

Şekil 33: Eserin Birbirinden Farklı Ritim Kalıbı

Cevap verildikten sonra ise sorulan ölçülerin çocuklara önce alkış tutarak ritmi duyurmaları ve ardından ritmi melodisini mırıldanmaları istenir. Seçilen öğrenci, öğretmenin gösterdiği ritmi alkışlayarak ve eseri mırıldanarak uygular. Öğretmen, öğrencilerin ritim ve müzik algılarını geliştirmek amacıyla, sınıftaki diğer öğrencilerden arkadaşlarının ritim kalıplarını tersten çalıp içten mırıldanmalarını ister. Aynı zamanda öğrenciler arkadaşını takip ederek dikkatli bir şekilde dinler ve çaldığı vuruşları ve melodilerin arasındaki farklılıkların ya da benzerliklerin farkına varır.

UYGULAMA

Öğrenciler ritimleri ve melodileri tekrar ettikten sonra öğretmenin eşliğinde eserin tamamının solfejini okurlar. Ardından öğrencilerin eserin melodik ve ritmik

yürüyüşünü kavradıklarından sonra, eserin bu sefer tahtada gösterilen notasyona dikkat edilerek sözleri ile eser söylenmeye başlar. Bu eser çalışılırken öğretmen herhangi bir enstrümandan yardım almaksızın kendisi bir enstrüman görevi görerek öğrencilere eseri öğretir.

Köprüden Geçemedim

Söz: Anonim
Müzik: Raif Denктаş- Erdiñ Gündüz

Köp-rü-den ge - çe - me-dim - az dol-dur i - çe-me-dim
az dol-dur i - çe-me-dim sen ben-den vaz-geç - tiy - san -
- ben sen-den ge - çe-me-dim ben sen-den ge - çe-me-dim
13 Ay do-ğar ma - vi ma - vi rü-yam-da gör-düm se-ni yar.....

Köprüden Geçemedim

Köprüden geçemedim
Az doldur içemedim
Sen benden vazgeçtiysen
Ben senden geçemedim

Ay doğar mavi mavi
Rüyamda gördüm seni yar

Dağlarda, meşelerde
Gülyağım şişelerde
Yarımı eller aldı
Ben kaldım köşelerde

Ay doğar mavi mavi
Rüyamda gördüm seni yar

Şekil 34: Köprüden Geçemedim Eserinin Notası

4.2.6 Ders Planı 6 Yurda Veda

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
YURDA VEDA	1.Ses ve nefes çalışması yapar. 2. Eksik ölçüyü oyunla kavrar. 3. 4/4 'lük ritim kalıbına uygun doğaçlama ritim çalışması yapar.	1. El İşaretleri (Curwen Hands Signs) ile eseri öğrenmeye başlar. 2.Yurda Veda şarkısının Kanon uygulaması ile seslendirir.	1.Yurda Veda eserini seslendirir. 2. El Fonomimisi (Curwen Hands Signs) kullanılır. 3. 4/4 lük ritim kalıbını ve eksik ölçüyü uygulamalı olarak kavrar.

Şekil 35: Ders Planı 6 Yurda Veda

DERS SÜRESİ:40 dk

ARAÇLAR:

- Akıllı tahta
- Piyano

Kodály Pedagojisi Araçları:

- İçten Söyleme
- Kanon
- El İşaretleri

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Re Majör (D)
- Ses Aralığı – Re- Mi’
- Re-Mi-Fa- Sol- La- Si’-Do’- İ. Re’-İ. Mi’

Şekil 36: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.
- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inisi- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8’lik ölçü sayılarını bilir.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.
- Öğrenci dinlediği 2 sesli ve 4 sesli eserleri ayırt edebilir. Kanon, Bando, Country, Latin ve Klasik Batı Müziği gibi müzik türlerini tanır.
- Stacatto, legato teknikleri ile nefes egzersizleri yapar.

Kazanımlar:

Mü.7.U.2. Ses ve nefes çalışmaları yapar.

Mü.7.U.3 Edindiği temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söyler.

Mü.7.U.6. Temel müzik bilgilerini uygular.

Mü.7.U.9. Çok sesliliği fark eder.

Mü.7.Y.4. Çalgısı ile doğaçlamalar yapmaya yönlendirilir.

Tablo 18: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
1. Ses ve nefes çalışması	1. Curwen Hands Sign El İşaret Sistemi	1. Yurda Veda eserini seslendirir.
2. Eksik ölçüyü oyunla kavrar.	2. Kanon uygulaması	2. El Fonomimi
3. 4/4 'lük ritim kalıbını anlama		3. 4/4'lük ritim kalıbı ve eksik ölçü kavrar.

HAZIRLIK

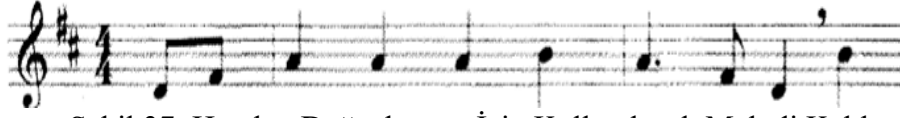
Derse başlamadan önce öğrencilere birer küçük balon verilir. Öncelikle balonu küçük bir balon olacak şekilde diyaframlarını hissederek şişirmeleri istenir. Balonu şişirmelerindeki amaç diyaframlarını daha iyi hissetmeleridir. Ardından şişirilen küçük balonu ise yere düşmeyecek şekilde üflemeleri istenilerek ve nefes çalışması yaptırılır.

Esere giriş yapmadan önce öğrencilere eksik ölçüyü kavramaları için oyun oynatılır. Öğrencilerden çember olmaları istenir ve hepsinin ellerine birer ritim çalgısı verilir. Öğretmen sınıfa 4 kere alkış yapacağını ve öğrencilerden son alkışta kendilerinin belirledikleri ritimleri çalmaya başlamalarını ister. Böylelikle öğrenciler eksik ölçü kavramını anlamaya başlamış olacaklardır.

Eserin ritim kalıpları tahtaya yansıtılır ve öğrencilerden birim vuruşlarına dikkat ederek bir ölçülük 4 vuruşluk doğaçlama ritim çalışması yazmaları istenir. Öğrencilerin yazdıkları ritimleri sırayla ayağa kalkarak çalar ve yazdıkları ritimleri arkadaşlarının tekrar etmeleri istenir. Böylelikle öğrenciler 4/4'lük ritim kalıbını bir ölçüde ne kadar fazla çeşitlilikle yazıldığını kavramış olurlar.

Öğrencilerden ikili eş olmaları istenir. Karşısında duran arkadaşı ile ayna hareketi ile eksik ölçüyü atlayarak kalan 2 ölçü için ortak bir doğaçlama hareket belirlemeleri istenir. Sonra ise öğretmen öğrencilerden eksik ölçü kısmına her kişinin kendi belirlediği bir kelime, hareket, beden perküsyonu, doğaçlama yapıp devamında

ayna hareketleri ile ölçüleri tamamlamaları istenir. Sınıf iki gruba ayrılır. Bir grup aşağıda yazılan melodiyi söyler diğer gruptan ise aşağıdaki melodiye uygun hareket doğaçlaması yapılması istenir.

Şekil 37: Hareket Doğaçlaması İçin Kullanılacak Melodi Kalıbı

SUNUM

Tahtadan eserin giriş kısmı açılır. Öğretmen öğrencilere fonomimi ile eseri öğretmeye başlar. Öğretmenin parçada dikkat çektiği bir kısım ise eserin içerisinde yer alan eksik ölçü ile eserin devam etmesidir. Ölçünün geldiği yerde öğretmen öğrencilerden 3 birim vuruşunu içten saymalarını ister. Ve son ritimde tekrardan fonomimi ile eserin devamı okumaya başlarlar. Öğrenci ilk tekrar ölçü çizgisine geldikten sonra öğretmen sınıfça beraber eserin bonasını yapmalarını ister ve öğrenciler sınıfça beraber yapar. Eserin devamında öğretmen başka bir öğrenciyi seçerek, eserin bitiş ölçü çizgisine kadar önce bonasını yapmasını ister; bu sırada sınıfın diğer öğrencileri içinden mırıldanarak eşlik eder ve ardından esere birlikte devam etmeleri teşvik edilir. Öğrenciler bu sefer sınıfça beraber bonasını yaparlar. Ardından öğretmen bir öğrenci seçerek tahtaya kaldırır ve sınıftaki arkadaşlarına öncülük ederek eserin baştan sona bonasını yaptırmalarını ister. Öğrenciler eserin içerisindeki ölçü çizgilerine devam ederek eserin tamamını bona ile tamamlar. Öğretmen öğrencilerin pekiştirebilmeleri için bu sefer eseri tersten bonasını yapmasını istenir.

Etkinliğin devamında öğretmen öğrencileri iki gruba ayırır ve grup içinden birer kişi grup lideri seçilir. Eseri bu sefer fonomimi sistemi ile okumalarını ister bu

etkinliğinin yapılmasının amacı öğrencilerin esere başlamadan ritim vuruşlarını ve ses aralıklarını dikkate alıp kavramasıdır. Dersin devamında öğretmen öğrencilere kanon uygulaması yaptırır. 1. Gruba eserin başından itibaren başlayacağını ve 2. Grubun ise ikinci ölçünün bitiminden sonra başlayacaklarının açıklamasını yapar.

Yurda Veda

Şekil 38: Kanon Uygulaması

Öğretmen ikinci grup öğrencilere eksik ölçüye karşı dikkatli olmalarını aynı zamanda eserin temel vuruşlarını kaçırmamaya önem vermeleri gerektiği bilgisini vurgular. Gruplar karşısındaki lider eşliğinde eserin kanonu yaparlar. Öğretmen bu sefer öğrencilerden sessiz bir şekilde içlerinden mırıldanarak bona yapmalarını ister ve öğrenciler sınıfça beraber yaparlar

Etkinliğin devamında sınıfça eserin fonomimisi ile solfejini yaparlar. Öğrenciler eserin ritmik yapısını ve melodisini kavradıktan sonra öğretmen bu sefer öğrencilere melodinin üstüne sözleri eklemeleri dile getirir. Sözler eklendikten sonra sınıfı bu sefer ayağa kaldırır ve bir çember olmalarını ister. Bu etkinlikteki amaç ise eserin ritmik yapısına uygun adımlayıp eseri seslendirmelerini isteyerek parçayı daha iyi kavrayıp ritmik yapısını anlamalarını sağlamaktır. Ve sınıfça eserin tamamı öğrenilmiş olur.

UYGULAMA

Eserde yer alan eksik ölçü kavramı öğrencilere öğretilir. Eksik ölçü eserin içerisindeki ölçü sayısının toplam değerinden eksik olarak üçüncü, dördüncü vuruşlardan başlayan eserlere eksik ölçü ile başlamış ölçü denir.

Dersin son uygulamasında öğretmen tekrar öğrencileri bir önceki gruplar eşliğinde 2 ayrı gruba böler. Eserin bu sefer sözleri ile grup liderleri ile kanon yapmalarını isterler. Eserin kanonu yapıldıktan sonra son olarak el fonomimisini ve kanon alıştırması kaldırarak öğrencilerden piyano eşliğinde sınıfça eserin okunmasını ister.

Yurda Veda

Alman Şarkısı
Türkçe'ye Uyarlayan:
Saip Egüz-Ziya Aydın

El - ve - da be - nim gü - zel yur-dum ar -
Gi - di - yor - ken ya - bân - cı e - le ar -

tık sa-na ve - da Ay - rıl - sam - da şim - di
tık san-na ve - da

ben sen-den ay - rıl - maz kal - bim yi - ne sen-den gü -

zel yur-dum ve - da ay - rıl da.

Şekil 39: Yurda Veda Eserinin Notası

4.2.7 Ders Planı 7 İstiyorum

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
<i>İSTİYORUM</i>	1. Kulaktan kulağa oyunu ile öğrencilere öncelikle eserin ritmik ve melodik yapısı öğretilir. 2. Ses ve nefes çalışması yapar.	1. 5/8'lik ritim kalıbını ritmik yapısını kavrar. 2. Doğaçlama çalışmaları yapar. 3. Grup ile atışmalı söyleme. Esere dikkati çekme, sırası ile gelen melodiyi takip edip ritmik yapısını kavrama ve anlama. 4. Çubuk notasyon ile 5/8'lik ölçüyü kavrar.	1. İstiyorum parçasını söyler. 2. 5/8'lik ritmik yapısını öğrenir. 3. İçten söyleme ile eseri pekiştirir.

Şekil 40: Ders Planı 7 İstiyorum

DERS SÜRESİ: 40 dk

ARAÇ ve GEREÇLER:

- Akıllı tahta
- Piyano
- Ritim Çalgıları (marakas, def, guiro, kajan, vb.)

Kodály Pedagojisi Araçları:

- Ritim Notasyon
- Doğaçlama
- İçten Söyleme

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Sol Majör (G)
- Ses Aralığı – Mi- Mi'
- Mi-Fa- Sol- La- Si'-Do' - İ. Re'-İ. Mi'

Şekil 41: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.
- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8'lik ölçü sayılarını bilir.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.
- Öğrenci dinlediği 2 sesli ve 4 sesli eserleri ayırt edebilir. Kanon, Bando, Country, Latin ve Klasik Batı Müziği gibi müzik türlerini tanır.
- Stacato, legato teknikleri ile nefes egzersizleri yapar.

Kazanımlar:

Mü.7.D.3. Dinlediği müziklerde birleşik ölçüyü ayırt eder.

Mü.7.U.2. Ses ve Nefes çalışmaları yapar.

Mü.7.U.5. Şarkının temposuna ve ritmine uygun vurmali çalgılar kullanarak eşlik yapar.

Mü.7.Y.3. Çalgısı ile doğaçlamalar yapmaya yönlendirilir.

Tablo 19: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
1.Oyun ile öğrencilere eserin ritmik ve melodik yapısı pekiştirme.	1. 5/8 'lik ritim kalıbını kavrar.	1.İstiyorum parçasını söyler.
2. Ses ve nefes çalışması	2. Doğaçlama yapar.	2.5/8'lik ritmik yapısını kavrar.
	3. Grup ile atışmalı söyleme.	
	4. Çubuk notasyon	3. İçten söyleme

HAZIRLIK

Öğretmen şarkıyı öğretmeden önce sınıfı iki gruba ayırır ve birer tane lider seçmelerini ister. Bu liderler boş dizekli tahtanın önünde olurlar. Ardından öğretmen iki gruptan da tek sıra olmalarını ister ve en sona liderleri koyar. Öğretmen iki gruptaki ilk öğrencileri yanına çağırır ve öğrencilere eserin ilk 2 ölçüsünü kâğıtta göstererek mırıldanmaya başlar. Melodiyi ve ritmik yapıyı anlayan öğrenciler sıraların başına gider ve böylelikle kulaktan kulağa melodiyi ritmik yapılarına uygun bir şekilde sıradaki son kişiye kadar doğru bir ritmik ve melodik yapıyla ulaştırmaya çalışırlar. En son sıradaki grupların liderleri duydukları melodiyi ritmik yapılarına uygun bir şekilde boş ölçü kısmına tahtada asıl olan melodik kağıtları doğru bir şekilde sıralama yapmaları gerekmektedir. En çok doğru yapan grup kazanır. Bu etkinlik sayesinde öğrenciler oyun yoluyla eserin hem melodik hem de ritmik yapısını kavramaya başlamış olacaktır. Dersin devamında ise ses ve nefes çalışması yaptırılır. Ses ve nefes çalışması öğreteceğimiz eserin içinde ritmik yapısına benzer bir ezgi dizilimi olacaktır.

Şekil 42: Ses ve Nefes Çalışması Örneği

Dersin devamında ise öğrencilerden şarkının ritmi hakkında anlayıp anlamadıklarını test etmek ve tekrarlamak için 5/8'lik bir ritim çalmaları istenir.

Öğretmen: Tekrar bir çocuk olsanız neler isterdiniz ve çocukken hiç unutamadığınız bir anınız var mı?

Sorusunu sorarız. Bu konuşmamızdaki amaç öğrencilerin çocukken sosyal çevrelerinden isteklerini ve şimdi hayatlarında neleri isteyip istemediklerini öğrenmektir.

SUNUM

Dersin başlangıcında konuşulan, çalınan ve söylenen ritmin arasındaki ilişki anlatılır.

Öğretmen: Şarkının sözleri hakkında düşünceleriniz nelerdir ve size bu eser neler hissettiriyor?

Böylelikle sıradaki şarkımızın temasının istemek olduğu ve eserin birim zamanının ise 5/8'lik olduğunu belirtiriz. Öğretmen tahtaya farklı çubuk notasyonlar çizer. Öğretmen, öğrencilerin her ölçüyü 5 sekizlik değerinde olacak biçimde çubuk notasyonla yaratıcı şekilde yazmalarını ister. Ve oluşturulan ölçüler sınıfça beraber çalınır. Böylelikle öğrenciler 5/8'lik vuruşu kavramaya ve anlamaya başlarlar.

Şekil 43: Çubuk Notasyon

Öğrencilerden her birinin istediği ritim çalgılarını seçip bir çember olmalarını istiyoruz. Ellerine almış oldukları ritim çalgıları ile 5/8'lik doğaçlama bir ritim çalmaları istenir. Oyunun başlangıcında öğrenciler buldukları ritimleri öğretmenin belirlemiş olduğu sıra doğrultusunda tek tek 4 ölçülük olacak şekilde çaldırmaya başlar. Öğrenciler çember şeklinde sandalyelerde oturur. Dört kişilik ilk grup ritim çalmaya başlar. Grup, belirlediği ritim kalıbını 4 ölçü boyunca sürdürür. Dört ölçü tamamlandığında, çemberde sıradaki grup kendi oluşturduğu ritmi ile çalmaya başlar. Bu esnada, ilk grup çalmayı durdurur. Ritim bu şekilde çemberde sırayla tüm öğrencilere aktarılır ve başlangıç noktasına geri dönene kadar devam eder. Ardından çember oyunumuz bittiğinde öğretmen öğrencilere İstiyorum parçasını çalmaya başlar.

Sınıf iki gruba bölünür bir grup söz kısmındaki melodiyi diğer grup ise nakarat kısmındaki melodiyi (-na) hecesi ile söylemeye başlar. Bu etkinlikteki amaç öğrencilerin eseri daha iyi pekiştirmeleri içindir.

UYGULAMA

Öğretmen tahtaya yansıtmış olduğu ritimleri, önceden aşına oldukları için tahtaya bakarak öğrencilerden şarkının hem ritim çubukları ile ritmini çalmalarını hem de (na) hecesi ile solfejine eşlik etmelerini ister. Öğrencilerden şarkının melodisini

kavradıktan sonra ellerindeki ritim algılarını bırakarak sadece tekrar içlerinden mırıldanarak eseri okumaları istenir. Ve ardından öğrencilerden arkının sözleri ile beraber okumalarını talep eder. Böylelikle ğrenciler arkının ritmi ve sözlerini kavradıkları için eseri okuyup ders sonlandırılır.

İstiyorum

Söz ve Müzik: Nedim Yıldız

Yeni doğdum dün-ya-ya... yaşamak is-ti-yo-rum...

Bu-yü-mek is-ti-yo-rum nin-ni-ler-le u-yu-mak

se-vil-mek ve sa-yıl-mak mut-lu-luk is-ti-yo-rum

O-yun-cak is-ti-yo-rum... gü-zel söz-lü ar-kı-lar...

Ma-sal-lar is-ti-yo-rum bol re-sim-li ki-tap-lar bo-ya-lar ka-

lem-ler mak çi-çek-ler is-ti-yo-rum O-yun-cak is-ti-yo-rum...

Dün-ya-mı kur-mak i-in... Ba-lık-lı de-niz-le-ri

ço-cuk-lu bah-e-le-ri gü-neş-li ve ay-dın-lık bir sev-gi is-ti-yo-rum

İstiyorum

Yeni doğdum dünyaya yaşamak istiyorum
Büyümek istiyorum ninnilerle uyumak
Sevilmek ve sayılmak mutluluk istiyorum

Oyuncak istiyorum güzel sözlü arkılar
Masallar istiyorum bol resimli kitaplar
Boyalar kalemler çiçekler istiyorum

Oyuncak istiyorum dünyamı kurmak için
Balıklı denizleri çocuklu bahçeleri
Güneşli ve aydınlık bir sevgi istiyorum.

Şekil 44: İstiyorum Eserinin Notası

4.2.8 Ders Planı 8 Memleket İsterim

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
MEMLEKET İSTERİM	1. Esere ses ve nefes çalışması yaptırarak sesi hazırlama. 2. 6/8'lik ritim kalıbını aynı zamanda birim zamanını top sektirerek somut olarak kavramalarını sağlama. 3. Grafik notsyon ile 5/8'lik ritim kalıbını öğrenme	1. Dinleme haritası öğrencilerden eserin melodik ve ritmik yapısına uygun yaratıcı dinleme haritası yapmalarını isteme. 2. El İşaretleri (Curwen Hand Signs) eserin içerisinde yer alan çift ses olan kısmı daha rahat söylemeleri ve ayırt etmelerini sağlamak için fonomimi ile beraber uygulama. 3. Ezgisel Taklit amaç ezgisel belleme ve eserin tonu kavrama ve anlama	1. 6/8 lik ritim kalıbına örnek başka eserler hakkında konuşma. 2. Memleket İsterim eserini öğrenme. 3. 6/8 lik ritmi pekiştirme.

Şekil 45: Ders Planı 8 Memleket İsterim

DERS SÜRESİ: 40 dk

ARAÇLAR:

- Akıllı tahta
- Piyano

Kodály Pedagojisi Araçları:

- Fonomimi
- Ezgisel Taklit
- Dinleme Haritası

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Fa Majör (F)
- Ses Aralığı – Mi- Mi’
- Do-Re-Mi-Fa- Sol- La- Si’-Do’

Şekil 46: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.
- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/4, 4/4, 5/8, 7/8, ve 9/8'lik ölçü sayılarını bilir.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.
- Stacato, legato teknikleri ile nefes egzersizleri yapar.
- Öğrenci dinlediği 2 sesli ve 4 sesli eserleri ayırt edebilir. Kanon, Bando, Country, Latin ve Klasik Batı Müziği gibi müzik türlerini tanır.

Kazanımlar:

MÜ.7.D.3. Dinlediği müziklerde basit ve birleşik ölçüleri ayırt eder. 6/8 'lik ölçü sayısında eserler üzerinde durulur.

Mü.7.U.2. Ses ve nefes çalışmaları yapar.

Mü.7.U.3. Edindiği temel müzik bilgilerini uygulayarak şarkı söylenir.

Mü.7.U.4. 6/8'lik ölçü sayısında tartım çalışmaları yapar.

Mü.7.U.9. Çok sesliliği fark eder.

Tablo 20: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

HAZIRLIK		SUNUM	UYGULAMA
1. Ses ve nefes çalışması		1.Dinleme haritası	1.6/8'lik ritim kalıbına
2. 6/8'lik ritim kalıbını oyun ile kavrama		2. El İşaretleri Sistemi	örnek başka eserler hakkında konuşma.
3. Grafik notasyon		3. Ezgisel Taklit amaç	2. Memleket İsterim
● ○ ○ ● ○ ○		ezgisel belleme ve	eserini öğrenme.
		eserin tonu kavrama ve	3. 6/ 8'lik ritmi
		anlama	pekiştirme.

HAZIRLIK

Derse başlamadan önce ses ve nefes çalışmaları yapılır. Ses ve nefes egzersizlerini 6/8'lik ritim kalıbına uygun bir şekilde yapılır ki öğrenciler birim zamanı farkında olmadan kavramaya başlayıp aynı zamanda eserin içerisinde geçen tiz notalara daha rahat çıkmaları sağlansın.

Örnek Ses ve Nefes Egzersizleri:

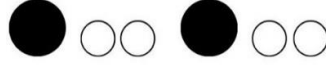
T1s, T1s, T1s _ _ _ , T1s, T1s, T1s _ _ _ (çizgi olan kısımlarda öğrencilerin kesik kesik nefes almaları istenir)

Bu egzersiz do- i.re sesine kadar çıkıcı- inici olarak devam eder.

Öğrencilerin eline birer tane top verilir. Sağ elinde 3 kere sol elinde 3 kere topu sektirmeleri istenir.

Öğretmen: İki elinizi bir ölçü olarak kabul edin toplam kaç kere topu zıplattınız?

Şimdi öğrencilerden 1. Ve 4. Top sektirmede daha güçlü diğer top sektirmelerini daha yumuşak yapmalarını ister. Önemli olan öğrencilerin yaptıkları etkinliklerinde güçlü ve zayıf zamanları anlamalarını sağlamak ve somutlaştırmaktır.

Şekil 47: Grafik Notasyon

SUNUM

Öğrencilerden karşılıklı olarak ikiyeşli olmaları istenir. Her öğrencinin elinde 1 adet top bulunmaktadır. Öğrencilerden ellerindeki topları hazırlık aşamasındaki gibi sektirmelerini ve 6. Vuruşun sonunda karşısındaki arkadaşına atlamalarını ister. Öğretmen ilk olarak eserin ilk dizeğinin melodisini öğrencilere söyler. Top karşısındaki arkadaşına geldiğinde topu ellerine alıp öğretmenin söylediği melodiyi tekrar etmelerini ister. Bu alıştırma yapıldıkça öğrenciler eserin melodik ve ritmik yapısını kavramaya başlamış olurlar. Öğrenciler alıştırmayı kavradıkça öğretmen öğrencilerden top sektirerek melodiyi söylemelerini ister.

Dersin devamında tahtaya bu derse söyleyeceğimiz eser yansıtılır. Parçanın ismi ile ilgili öğretmen şöyle bir soru yöneltir sınıfa;

Öğretmen: Arkadaşlarınızla birlikte ideal bir memleket hayal etseniz, neleri eklersiniz, neleri çıkarırsınız?

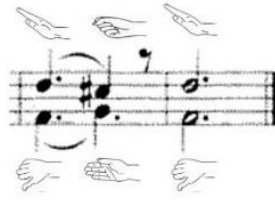
Öğrencilere kâğıt ve boya kalemleri verilir. Ve ardından öğretmen eseri öğrencilere akıllı tahtadan dinletecektir.

Öğretmen: Eseri dinlerken neler hissettiğinizi bana ve arkadaşlarınıza gösterebilecek dinleme haritası çizmenizi istiyorum.

Öğrencilere bu soruyu sormamızdaki ve bu etkinliği yaptırmamızdaki amaç eserin teması ve trafiği hakkında bir fikir oluşturmak içindir.

Dersin devamında ilk olarak öğrencilere eserin sonunda iki sesli bir ölçülük bir seslendirmemiz var olduğu söylenir. Öğrenciler iki gruba ayrılır ve tahtada açık olan çift sesli kısmı fonomimi ile göstermeleri istenir 1.ses yani tiz sesli kısma daha rahat

ses telleri çok zarar görmeyecek ve aynı zamanda öğrencilerin içerisinde eşlik eden sabit sese kaymadan kendi melodik çizgisini doğru tonla söylemesi beklenen öğrenciler seçilir ve böylelikle o bir ölçülük kısım için sınıf ikiye bölünmüştür. Geri kalan 2. sesi sınıfın geri kalanı söyleyecektir. Öğrenciler çift sesi söylerken aynı zamanda fonomimisinide yapmaları istenir.

Şekil 48: Eserin Çift Ses El Fonomimisi

UYGULAMA

Öğretmen: 6/ 8’lik bildiğiniz başka bir eser var mı? Sorusunu öğrencilere yönetir. Öğrencilerden cevap alındıktan sonra ritim çubukları ile 6/8 ‘lik doğaçlama ritim çalmaları istenir.

Dersin sonunda, öğrencilerle önce iki sesli kısa bir bölüm çalışılır. Bu sayede öğrenciler, çift sesin nasıl duyulduğunu fark eder. Şarkı bu sefer fonomimi olamadan son kez piyano eşliğinde melodisi (-na) hecesi ile söylenir. Dersin bitiminde eser bu sefer sözler ile birlikte okunur

Memleket İsterim

Söz: Cahit Sıtkı Tarancı
Müzik: Seval Köse

♩ = 66

mf Mem-le-ket is-te-rim Gök ma-vi de-niz ye-şil tar-la sa-rı ol-sun

Kuş - la - rın çi - çek - le - rin di - ya - rı ol - sun Mem - le - ket

is - te - rim ne baş - ta dert ne gö - nül - de has - ret - ol - sun

Kar - deş kav - ga - sı - na bir ni - ha - yet ol - sun *f* Mem - le - ket is - te - rim

Ne zen - gin ne fa - kir ne sen ben far - kı ol - sun Kış gü - nü

her - ke - sin e - vi bar - kı ol - sun *p* Mem - le - ket is - te - rim

poco allargando *a tempo* *rit.*

Şekil 49: Memleket İsterim Eserinin Notası

4.2.9 Ders Planı 9 “Dolama”

ETKİNLİK	HAZIRLIK	SUNUM	UYGULAMA
DOLAMA	1. Grup oyunu oynayarak eserin içerisindeki ritmik notasyonu kavrar. 2. 9/8'lik olan ritim kalıbının farkında olma.	1. Grafik notasyon ile 9/8'lik ritmi anlama. 2. Çubuk Notasyon ile doğaçlama olarak 9/8'lik ritim tartım çalışması yapar. 3. Ritmik Ostinato	1. Dolama türküsünü öğrenme. 2. 9/8'lik ritim kalıbını pekiştirme. 3. Temel müzik bilgileri olan birleşik (aksak) ritim ölçü bilgisini kavrar.

Şekil 50: Ders Planı 9 “Dolama”

DERS SÜRESİ: 40 dk

ARAÇLAR:

- Akıllı tahta
- Oyun için gerekli olan eserin ritmik nota kağıtları
- Ritim Çubukları

Kodály Pedagojisi Araçları:

- Grafik Notasyon
- Ritmik Ostinato
- Çubuk Notasyon
- Ritim Çalışması

Eserin Tonu, Ses Aralığı ve Eserin İçerisinde Yer Alan Notalar:

- Re Minör (Dm)
- Ses Aralığı: Re- İ. Re'
- Re-Mi-Fa- Sol- La- Si'-Do'-İ. Re

Şekil 51: Eserin İçerisinde Yer Alan Ritim Kalıpları

Hazır bulunuşluk:

- Dinlemiş olduğu eserlerde forte, piano, mf, mp, crescendo ve diminuendo gibi gürlük terimlerini öğrenir.
- Basit, birleşik ölçülerde şarkı dinler ve ayırt eder.
- Tam ölçü, eksik ölçü, mezzo piano, mezzo forte, decrescendo, ritardando, accelerando, diminuendo ve crescendo inici- çıkıcı nota dizilimini ve terimlerinin bilir.
- Beden perküsyonu ile şarkıya eşlik eder.
- Edindiği hız ve ifade terimlerine uygun şarkı söyler
- 2/4, 3/ 4, 4/4,5/8,7/8, ve 9/8'lik ölçü sayılarını bilir.
- Do1- Re2 ses aralığında si bemol ve fa diyez seslerini bilirler.
- Birlik nota ve sus, uzatma noktasını, dolap işaretini, hece bağı, eksik ölçü ve vurgu işaretlerini kavrar.
- Çalgılar ile doğaçlama yapar.

Kazanımlar:

Mü.7.D.4. Tartım çalışması yapar.

Mü.7.D.6. Temel müzik bilgilerini uygular.

Mü.7.U.3 Edindiği temel müzikleri bilgilerini uygulayarak şarkı söyler.

Tablo 21: Müzik Öğretiminde Hazırlık, Sunum ve Uygulama Basamaklarına Göre Kazanımlar

Hazırlık	Sunum	Uygulama
1. Grup oyunu ile ritim kalıbını kavrama	1. Grafik notasyon	1. Dolama türküsünü öğrenme.
2. 9/8'lik olan ritim kalıbı	2. Çubuk Notasyon ile doğaçlama	2. 9/8'lik ritim kalıbı
	3. Ritmik Ostinato	3. Temel müzik bilgileri olan birleşik (aksak) ritim ölçü bilgisini kavrar.

HAZIRLIK

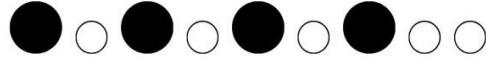
İlk olarak öğretmen 9/8'lik birim zamanı alkış ile çalar ve öğrencilere toplam kaç kere alkışladığını sorar. Öğretmen öğrencilerden kendisini tekrar etmelerini ister ve böylelikle öğrenciler birim zamanı kavramaya başlarlar.

Öğrenciler 9/8 birim zamanını kavradıktan sonra, eserdeki ölçülerin ritim kalıplarının yazılı olduğu kağıtlar hazır bir şekilde masada durmaktadır. Her ölçüden ikişer adet bulunur. Sınıf iki gruba ayrılır. Her gruptan bir öğrenci öğretmenin yanına geçer. Öğretmen, masanın önündeki desteden bir ölçü seçer ve arkadaşlarına kâğıtta yazılı olan ritmik notasyonunu ritim çubukları ile çalar. Öğrenciler, çalınan ölçüyü bulup getirmeye çalışır. Ölçüyü ilk bulan grup bir puan kazanır. 5 ölçüyü önce bulup getiren ilk grup kazanan grup olacaktır. Bu oyunun amacı sınıftaki öğrencilerin eserin içerisindeki ritmik melodiyi farkında olmadan anlayıp kavramış olmaları olacaktır.

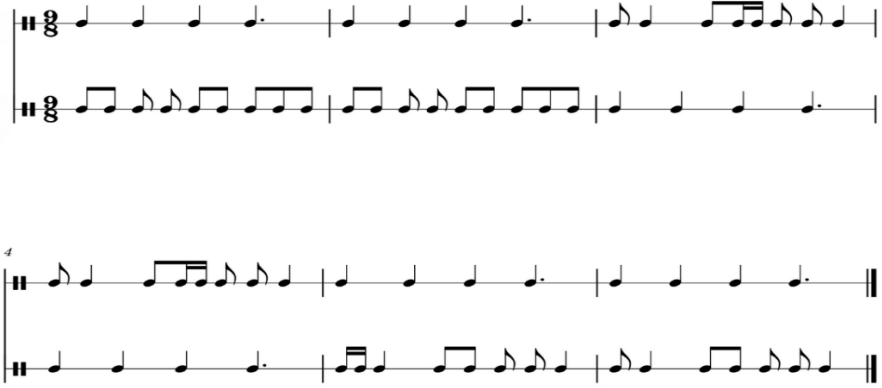
SUNUM

Ardından tahtaya ilk olarak 9/8'lik grafik notasyon çizilir. Ve öğrenciler atışmalı olarak grafik notasyonda yazılı olan güçlü zayıf vuruşlara dikkat ederek parçayı da oluşturan 2+2+2+3 birim zamanı öğrenmeye başlamışlardır. İlk olarak öğrenciler grafik notasyon ile birim zamanını kavramaya başlar ve tüm öğrenciler aynı anda tahtada açık olan grafik notasyonu alkışlar. Dersin devamında öğretmen tahtaya 9/8'lik bir ritim ostinatosu açar. Birim zamanı kavrayan öğrenciler bu sefer iki gruba

bölünür ve hem eserin içerisinde yer alan çeşitli birim zamanını kavrayabilecekleri ritmi ostinatosunu ellerinde ritim çubukları ile alıştırmayı çalmaya başlarlar.

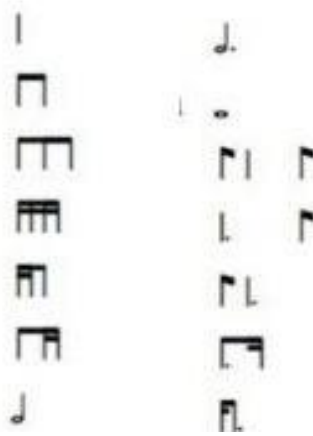

Şekil 52: Grafik Notasyon

Şekil 53: Ritmik Ostinato

Öğretmen tahtaya 9/8'lik bir dizek çizer ve 4 ölçü olacak şekilde düzenler. Tahtanın boş kısmına çubuk notasyonları yerleştirir. Öğrencilerden, bir ölçünün içine 9/8 ritmine uygun şekilde çubuk notasyonları yazarak ölçüyü tamamlamalarını ister.

Şekil 54: Çubuk Notasyon

4 ölçölük ritim melodimiz ortaya çıktığında önce öğretmen dizek'te yazılan ritmi alkışlayarak çalıyor ardından öğrencilerden yazdıkları dizeği çalmalarını istiyor. Dizek'te yazılı olan ritim silinip tekrardan yeni bir ritim oluşturmalarını istiyoruz. Böylelikle öğrenciler 9/8'lik ölçünün nasıl oluştuğunu ve duyulduğunu anlayıp kavramış olacaklar. Dersin devamında öğretmen tahtaya eseri yansıtır ve daha önceden öğrendikleri ritim kalıplarını bu sefer öğrencilerden eserin tamamını alkış vücut hareketi ile çalmaları istenir. Eserin tamamının akışta olan ritmik kalıbı öğrenciler tarafından anlaşılır.

Sınıfta öğretmen ilk önce eserin ses kaydını tahtadan öğrencilere dinletir. Eserin her bir ölçüsünü birer birer kura ile ölçüleri çektirir. Çekilen ölçü kağıtlarının arkasında eğer 1 yazıyorsa melodiyi sınıfa mırıldanmalarını, 2 yazıyorsa yalnızca fonomimi ile arkadaşlarına ölçüyü anımsatmaya çalışır. Öğrencilerin ellerinde yazılan ölçü kağıtlarını eserin melodik ve ritmik ilerleyişine göre sınıfın çekilen kağıtları doğru sıralamaları gerekmektedir. Etkinliğin amacı ise öğrenciler oyunu oynarken hem içten söyleme tekniği ile de eserin melodik yapısını kavramış olacak.

UYGULAMA

Öğretmen dersin başlangıcında bugün söyleyeceğimiz eserin 9/ 8'lik ritmi olduğunu söyler. 9/8'lik ritim, bir ölçüde 9 tane yarım vuruşluk nota bulunmasıyla oluşur ve bu yapısıyla hem bileşik hem de aksak bir ritim olduğundan bahsedilir. Dersin son bölümünde eserin bu sefer öğretmen eşliğinde (la) hecesi ile melodisinin ezgi tekrarını öğrencilere yaptırıyor. Eserin melodisini ve trafiğini kavradıktan sonra öğretmen öğrencilerden bu sefer sözler ile eserin çalışmaya başlamasını istiyor ve böylelikle öğrenciler eserin tamamını öğrenmiş olurlar.

Dolama

Kıbrıs Türküsü

1. Do-la ma do-la-ma-yı do-la-ma do-la-ma-yı
Ner-den a-lış-tın yav-rum ner-den a-lış-tın yav-rum
ge-ti-rin bağ-la-ma-yı ge-ti-rin bağ-la-ma-yı
böy-le gö-bek-at-ma-yı böy-le gö-bek-at-ma-yı
A-man a-ma-ş-lın-den sar-sam in-ce-be-lin-den öp-sem du-du-di-lin-den

Dolama

Dolama dolamayı
Getirin bağlamayı
Nerden alıştın yavrum
Böyle göbek atmayı

Aman aman elinden
Sarsam ince belinden
Öpsem dudu dilinden

Akşam Ben Uyumadım
Uykumada doymadım
Gasavet bastı beni
Yarım geldi duymadım

Çiğ Yağar Tekerlenir
Öptükçe Şekerlenir
Çiğ Yağar Yerde Kalmaz
Güzellik Sende Kalmaz

Şekil 55: Dolama Eserinin Notası

Bölüm 5

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölüm, araştırmanın ilgili literatür araştırmaları ile ilişkilendirildiği, bulgulara elde edilen analizlerin tartışıldığı bölümdür. Bu doğrultuda her bir alt probleme ilişkin sonuçların tartışıldığı bölümdür.

5.1 Uzman Görüşlerine Göre, Hazırlanan Ders Planlarının Kodály Pedagojisine Uygunluğu

Ders planları, Kodály pedagojisinin ders planlama ilkeleri, teknik ve araçları, kullanılarak hazırlanmıştır. Hazırlanan ders planlarında Kıbrıs Türk halk şarkıları kullanılmıştır. Kıbrıs Türk halk şarkılarının içerisinde yer alan müziksel unsurlar, müzikal gelişimi geliştirecek şekilde hazırlanmıştır.

Hazırlanmış olan ders planlarının sıralaması uzman görüşlerinin dönütlerinin analizine göre yapılmıştır. Ders etkinliklerinin doğru aşamalar ile sıralandığı, ses aralıklarının doğru şekilde sıralandığı, ancak bazı yerlerde ders aşamaların karıştığı uzmanlar tarafından belirtilmiştir. Ayrıca ölçülerin öğretilmesi konusunda karmaşıklık olduğu belirtilmiştir. İlk olarak çift zamanlı ölçülerin daha sonrasında üç zamanlı ölçülerin öğretilmesi gerektiği dönütü alınmıştır.

Kodály pedagojisinin ders planlama süreci üç aşamadan meydana gelmektedir. Bu aşamalar Hazırlık-Sunum- Uygulama olarak ele alınmaktadır. Hazırlanan ders planları kolaydan zora, basitten karmaşığa ve somuttan soyuta olarak hazırlanmalıdır. Hazırlık kısmında öğrenciler için ses oyunları, dikkatlerini çeken oyunlar ve ritim kalıpları, ses aralıklarına ısınma gibi etkinlikler yer almaktadır. Sunum kısmında ise

öğrencinin yeni öğrenmesi gereken ritmik çalışmalar, solfej ve müziksel işitme okuma gibi boyutların kavratılması aynı zamanda tekrar edilmesi gerekmektedir. Son olarak ise uygulama kısmı öğrencinin artık kavramış olduğu yeni kazanımları pekiştirmesi, tekrar etmesi ve bunlara uygun olarak yaratıcı, doğaçlama alanlarının yapılacağı dersin son bölümü olarak belirtilmiştir. (Houlahan & Tacka, 2008).

Bu çalışma sonucunda ders planlarında odak noktasında konulması gerektiği belirtilmiştir. Başka bir deyişle ders planlarının odak noktası ders planlarının hedeflerini belirtmektedir. Hedeflerin belirtilmesi ders planları oluştururken oldukça önemlidir. Basitten karmaşığa, kolaydan zora ve oyundan teoriye şeklinde ders planlarının hazırlanmasına dikkat çekilmiştir. Ders planlama sırası ritim, aralık ve ölçü zamanlarının öğretiminde dikkat edilmesi gereken unsurlar olarak belirtilmiştir.

5.2 Uzman Görüşlerine Göre, Hazırlanan Ders Planlarının Hedeflenen Kazanımlarının Kazandırılmasındaki Etkililiği

Çalışmanın sonucunda, uzman görüşlerine göre, Kodály pedagojisiyle hazırlanan ders planlarının hedeflenen kazanımlarının kazandırılmasında etkili olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatlerini çekme hazırlanan materyallerin etkili olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin müzik dersinde aktif bir şekilde derse katılmaları, yaparak yaşayarak öğrenmeleri önemli olduğu vurgulanmıştır. Kodály araçları nitelikli ve doğru kullanıldığında tüm yaş grubundaki bireyler için müzik eğitiminin daha verimli geçmektedir. Kodály pedagojisinde temel materyallerinden biri olan halk şarkılarının kullanılması, bu çalışmada da vurgulanan temel materyallerinden biri olarak belirtilmiştir.

Hazırlanan ders planlarının hedef kazanımları kazandırmadaki etkisi incelendiğinde, bu çalışmada elde edilen sonuçların daha önce yapılan çalışmalarla benzerlik gösterdiği görülmektedir. Peşinci (2014), Kodály pedagojisi kullanarak

yaptığı çalışmada müziksel boyutların kazandırılmasında olumlu sonuçlara ulaşmıştır. Avşar ve Çoban (2018), yaptıkları çalışmalarında Kodály pedagojisi alan öğrencilerin armonik duyumda artış olduğu sonucuna varmışlardır. Çelikleş (2021) Kodály'ın araçları kullanarak hedeflenen kazanımların olumlu şekilde gerçekleştiğini ortaya koymuştur.

Peşinci (2014), Kodály pedagojisinin bireyin halk müziğini ve kültürünü tanımasına katkı sağladığını; ayrıca müziksel boyutları ve kavramları kavramada bireyi nitelikli hale getirerek, gelişim sürecini hızlandırdığını belirtmiştir. Bu çalışmada ise Kıbrıs Türk halk şarkıları ve Türk şarkıları kullanılmıştır. Herhangi bir deney yapılmamasına karşın uzmanlar halk müziğinin önemine ve müzik eğitiminde halk ezgilerinin kullanılmasına dikkat çekmişlerdir.

Avşar ve Çoban (2018) araştırmalarında yapmış oldukları deneysel çalışmalarında Kodály yaklaşımıyla öğrenim gören öğrencilerin armonik duyum testinde anlamlı düzeyde yüksek başarı gösterdiği ortaya konulmuştur. Deney grubundaki öğrencilerin ders sürecine olan ifadeleri olumlu olduğu, bu öğretim modelinin öğrenci katılımını ve müzikal algıyı desteklediği belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda Kodály temelli armoni dersi alan öğrencilerin armonik duyum gelişimini desteklediği ve geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu sonucu saptanmıştır.

Hazırlanmış olan ders planları, öğrencilerin müziksel işitmelerinin gelişimi aşamasında eserlerin içerisinde yer alan Küçük 3'lü, Tam 5'li ses aralıklarını, inici-çıkıcı melodileri, çift sesli melodileri dinleme ve seslendirme çalışmaları yer almaktadır. Ders planları, Kodály pedagojisi araçları kullanılarak hazırlanmıştır. Deneysel çalışma yapılmadığından dolayı uzmanlar ders planlarının Kodály pedagojisinin araçları ile doğru bir şekilde ilişkilendirildiğini belirtilmiştir.

Çeliktaş (2021) doktora tezinde, deney grubundaki öğrencilerin koro derslerinde hedeflenen kazanımlarının Kodály'ın araçları kullanarak olumlu yönde gerçekleştirdiği ortaya koymuştur. Yaptığı çalışmada ilk test aşamasında çıkan sonuçların ardındaki süreçte öğrencilerin el işaretleri sistemi, çubuk notasyon ve solmizasyon gibi Kodály araçlarını kullanarak öğrencilerin derslerden zevk aldıkları olumlu yönde müzik ders kazanımlarına etki ettiği gözlenmiştir.

Araştırmada hazırlanan ders planlarında, el işaretleri, ritim heceleri, toplu şarkı söyleme, içten mırıldanma, gruplara ayrılarak şarkı söyleme ve tersten şarkı söyleme gibi Kodály pedagojisinin araçları kullanmıştır. Öğrencilerin dikkatlerini çekecek ve öğrencilerin aktif katılım sağlamaları göz önünde bulundurulacak şekilde ders planları hazırlanmıştır. Uzman görüşleri incelendiğinde, Kodály pedagojisinde yer alan araçların doğru ve etkili bir biçimde kullanıldığında, öğretilen şarkıların öğrenciler tarafından daha kalıcı bir şekilde öğrenildiği belirtilmiştir.

5.3 Uzman Görüşlerine Göre, Ders Planların 'da 7.Sınıf Müzik Dersi Öğrenme Çıktıları ile Kodály Pedagojisi Arasındaki Ortak Yönler

Bu çalışma, Kodály pedagojisinin Kıbrıs Türk halk şarkılarını merkeze alan bir pedagojidir. Hazırlanan ders planlarında halk şarkılarına öncelik verildiği görülmektedir. Doğaçlama ve yaratma etkinliklerinin ise genellikle uygulama aşamasında kullanıldığı saptanmıştır. Basit ve bileşik ölçülerin öğrenme çıktıları ile Kodály pedagojisinin ritim sırasının çıktılarının ortak olduğu belirtilmiştir. Uzman görüşlerine göre hazırlanan müzik ders planlarının, 7. sınıf öğretim programındaki kazanımların öğrencilere pedagojik ve müziksel becerilerini geliştirme açısından iyi bir temel oluşturduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Hazırlanan ders plan müzik öğretim çıktıları ile Kodály pedagojisinin arasındaki ortak yönler incelendiğinde daha önce yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar

ortaya çıkmıştır. Özeke (2007), Kodály yönteminin çocuğun gelişimine uygun, aşamalı ve yaratıcı bir öğrenme süreci sunarak müzik öğretiminde sistemli ilerlemeyi desteklediğini, Demirtaş ve Gündoğdu (2024) çalışmasında, müzik programının genel olarak öğrencilerin seviyeye uygun olduğunu ve açısından benzerlik ortaya çıkmıştır.

Özeke (2007) araştırmasında, Kodály yönteminin çocuğun gelişimine odaklanarak ve aynı zamanda çocuğun yaşantısından yola çıkarak yapılandırılmasını savunmuştur. Hazırlık, sunuş ve uygulama aşamalarına dayanan ders planlarıyla öğrenmenin sistemli bir şekilde ilerlemesi hedeflenmiştir. Özeke (2007) bu süreçte öğretmenin dersler arasındaki bağlantıyı kurarak öğrenmeyi pekiştirildiğini belirtmiştir. Kodály yaklaşımı, çocukların müziksel beceri gelişimini destekleyen evrensel bir pedagojidir. Öğretmenlerin bu ve benzeri yaklaşımları toplumun şartlarına uyarlayarak yaratıcı bir biçimde kullanmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Hazırlanmış olan ders planlarının sırası öncelikle birbirini pekiştirecek kazanımların olmasına dikkat edilerek hazırlanmıştır. Kodály pedagojisine göre ders planlama süreci, hazırlık- sunum ve uygulama aşamalarına dikkat edilerek hazırlanması gerektiği hedeflenmiştir. Ders planlama aşamasında seçilen eserler 7. sınıf müzik kitabında yer alan Kıbrıs Türk halk şarkıları ve Türk şarkıları olmak üzere 9 adet şarkı seçilmiştir. Aynı zamanda yapılan planlarda ise öğrencilerin gelişim süreçlerine uygun olarak etkinlikler hazırlanmıştır. Uzman görüşlerine göre, ders planlarının öğrenme çıktılarında Kodály pedagojisinin de temel aldığı halk şarkılarına öncelik verildiği, basit ve bileşik ölçü sıralamalarının Kodály pedagojisinin ritim öğretim sırası çıktıları ile ortak olduğu saptanmıştır.

Demirtaş ve Gündoğdu (2024) araştırmalarında, 8.sınıf müzik dersi öğretim programını incelemişlerdir. Elde edilen bulgular sonucunda, programın amaçlarının açık, anlaşılır ve aynı zamanda hedef kazanımlarının öğrencilerin seviyelerine ve

gelişim düzeylerine uygun olduğunu belirtmişlerdir. Öğretim programındaki çıktıların çoğunlukla uygulanabilir olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiş ancak öğretim programında olan çıktıların genel bir yapıda kaldığı ve çoğunlukla çıktıların öğretmenlerin tercihinine bağlı olduklarını ifade etmişlerdir. Demirtaş ve Gündoğdu (2024) çalışmalarında, kazanımların birçoğunun gelişimsel özelliklerine uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Bu çalışmada, hazırlanan ders planları KKTC 7. Sınıf öğrenme çıktıları ile aynı zamanda Kodály pedagojisinin öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilerek hazırlanmış ve 7.sınıf müzik öğretim programında Dinleme – Müziksel Uygulama ve Yaratma 3 temel alan içerisindeki yer alan kazanımlarda dikkate alınarak hazırlanmıştır. Toplu şarkı söyleme, müziği dinleme kuralları, basit ve bileşik ölçüler, tartım çalışmaları, ses aralıkları, ritim çalışmaları, melodi tekrarları ve temel müzik bilgileri gibi kazanımlara yönelik ders planları, öğrencilerin seviyelerine uygun şekilde hazırlanmıştır. Uzman görüşlerine göre, Kodály pedagojisinin çıktıları ile hazırlanan ders plan çıktılarının ortak olduğu belirtilmiştir. Ritim öğretimi, basit ve bileşik ölçü öğretim sırası, şarkı söyleme, doğaçlama ve tartım çalışmaları vb. gibi kazanımların, Kodály pedagojisinde yer alan ritim, melodi ve aralık eğitimine yönelik hedefler ile uyumlu olduğu belirtilmiştir. Öğrenme çıktılarından bazılarının birden fazla pedagojik yaklaşımla değerlendirilebileceği ifade edilmiştir.

5.4 Uzman Görüşlerine Göre, 7.Sınıf Müzik Dersinde Kodály Pedagojisinin Kullanılması

Kodály pedagojisinin ders planlarında kullanılmasına ilişkin olarak, uzman görüşlerinin cevapları doğrultusunda olumlu ve olumsuz görüşler ortaya çıkmaktadır.

Hazırlanan ders planlarında öğrencinin hazır bulunuşluk düzeylerine göre bilinenden bilinmeyene ve basitten karmaşığa ile ders planları hazırlandığı

belirtilmektedir. Ortaokul seviyesine gelmiş öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin farklılık gösterebileceği belirtilmiştir. Bu nedenle hazırlanan bazı ders planlarının ileri seviyede kaldığı, bunun da öğrencilerin hazır bulunuşlukları açısından gerçekçi olmadığı ve yeterli düzeyde karşılanamadığı ifade edilmiştir. Uzman görüşlerine göre, 7. Sınıf öğrencilerinin gelişimsel olarak ergenlik dönemine girdiklerinden dolayı seçilen ders planlarının dikkatli seçilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Aynı zamanda kız öğrencilerin gelişimsel süreçlerinin ilerleyişinden kaynaklı olarak derse katılımını istememe durumunun oluşabileceğini ya da arkadaşlar arasında olumsuz sözler duyabilmek zorunda kaldığı zamanlarda yaşanabiliyor.

Ders planlarında eser seçimi oldukça önemli olduğu uzmanlar tarafından vurgulanmıştır. Çünkü ortaokul yaş grubundaki öğrencinin içinde bulunmuş olduğu ergenlik döneminin gelişimsel süreci olan ses mutasyon sürecinde öğrencinin müzik derslerinde sesinin kullanılmasına dikkat edilmeli ve ses tellerini yormayacak başka alternatif ders planları planlanmalıdır. Kodály pedagojisinin en temel prensibi şarkı öğretimi olduğundan dolayı öğrencilere şarkı öğretimi kullanabilme olanağı sunulması gerektiğinin kanısına varılmıştır.

Uzman görüşlerine göre, KKTC eğitim sisteminde müzik öğretim programının yapısı nedeniyle Kodály pedagojisinin temel araçlarından biri olan tonik sol-fa sisteminin kullanımı, uygulama sürecinde çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu nedenle, tonik sol-fa yerine mutlak solmizasyon yöntemi ile ders işlenmesinin daha uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Müzik dersinde Kodály pedagojisinin kullanımı incelendiğinde daha önce yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Çoban (2016), Kodály pedagojisinin Türk eğitim sistemine adapte edilebileceğini, Soykunt (2021) çalışmasında, Kıbrıs Türk halk şarkıları temelli işlenen derslerde öğrencilerin

gelişiminde olumlu katkı sağladığını, Saruhan ve Deniz (2021) araştırmasında, öğrencilerin müzik dersine aktif katılım sağlamamasına ilişkin benzerlikler ortaya çıkmıştır.

Çoban (2016), araştırmasında; Kodály felsefesinin çocukların müzikal algılarını geliştirmede Türkiye’deki müzik eğitimi sistemine uyarlanabilme açısından uygun ve uygulanabilir olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda Türk ve Macar müzik eğitiminin sistem olarak birbirlerinin arasında benzerlik olduğu dikkat çekmiş, Kodály pedagojisinin Türk eğitim sistemine adapte edebileceği saptanmıştır.

Çalışmada, Kodály pedagojisinin müzik eğitim sistemi, KKTC müzik eğitim sistemine entegre ederek hazırlanmıştır. Hazırlık aşamasında Kodály ders planlama, müzik eğitim kazanımları ve müzik eğitime bakış açısı olarak aralarında benzerlikler olduğu saptanmıştır.

Soykunt (2021), araştırmasında; Kıbrıs Türk halk şarkılarının Kodály yaklaşımına dayalı öğretim materyallerini müzik derslerinde kullanarak, öğrencilerin müziksel gelişiminde olumlu bir şekilde artış gözlemiştir. Öğrencilerin vermiş oldukları dönüte göre, halk şarkılarının temel öğretim materyali olarak kullanılması ise müzik derslerinin daha eğlenceli ve kalıcı hale geldiğini ortaya koymaktadır.

Çalışmada hazırlanan ders planlarında ise Kodály pedagojisinin temel prensibi olan halk şarkıları kullanılmasına özen gösterilmiştir. 7. Sınıf müzik ders kitabının içerisinde yer alan Kıbrıs Türk halk şarkıları ve Türk şarkıları ders planlama aşamalarının temelini oluşturmuştur. Hazırlanan planlar, öğrenci merkezli bir yaklaşımla; öğrenmenin kalıcı hâle gelmesini sağlamak, öğrencilerin kendi kültürlerine ait müzikleri eğlenerek ve kendileri keşfederek öğrenebilmelerini esas olarak planlanmıştır. Uzmanlara göre, Kodály araçlarının etkili şekilde kullanıldığı

derslerde, öğrenciler için müzikle iç içe, zevkli ve kendi yaratıcılıklarını geliştirebilecekleri bir öğrenme ortamı sağlanabileceği ifade edilmiştir.

Saruhan & Deniz (2011) araştırmalarında; müzik derslerine ayrılan sürenin yetersiz olmasından, öğrencilerin aktif katılım gösterememesi ve öğretmenin ise konuların üzerinde gerektiği kadar vakit ayırıp işleyememesinden dolayı sorunlarla karşı karşıya olduklarını belirtmişlerdir.

Bu çalışmada, öğrenci seviyeleri ve müzik dersinin süresi doğrultusunda, uygulanabilir ve hedef odaklı ders planları oluşturulmaya dikkat edilmiştir. Hazırlanan ders planlarında öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmeleri aynı zamanda öğrenci merkezli ders olmasına özen gösterilmiştir. Uzman görüşlerine göre, hazırlanan ders planlarının öğrencilerin hazır bulunuşluklarına göre etkinliklerin üst düzeyde olduğu belirtilmiştir. Bu durumdan dolayı uzmanlar, öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin detaylı bir şekilde gözlem yapılarak ders planlarının hazırlanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Kodály araçları öğrencilerin seviyelerine ve müzik eğitimi geçmişlerine uygun olarak kullanılmaması durumdan öğrencilerin derse karşı olan tutumu olumsuz olarak değişebileceği belirtilmiştir.

5.5 Uzman Görüşlerine Göre, Öğrencilerin Müzikal Becerilerini Geliştirmek İçin Önerilen Kodály Araçları

Bu çalışmada ise, öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmek için uzmanlar tarafından en başta Kodály'ın temel araçlarından şarkı söylemenin kullanılması önerilmektedir. Ayrıca öğrencilerin aktif katılımı için yaratıcı drama, hareket ve ses doğaçlamalarının olması, öğrencilerinin müzikal becerilerinin gelişimi açısından fonomimi, el işaretleri kullanılması önerilmektedir. Uzman görüşlerine göre, bağlı solmizasyon, içten seslendirme, ritim çalışmaları için çubuk notasyon ve tartım heceleri Kodály pedagojisinin önemli araçları arasında yer almaktadır. Bu araçların,

öğrencinin kendi kültürünü yansıtmayı ve içselleştirmesi amacıyla halk şarkılarıyla birlikte ders planlarında kullanılması önerilmektedir.

Öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmek için önerilen Kodály araçları ile ilgili çalışmalarda benzerlik ortaya çıkmıştır. Gürgen (2007) çalışmasında, halk şarkılarının müzik derslerindeki anlamlılığını, Eren (2024) çalışmasında ise, Kodály araçlarının kullanımı ile öğrencilerin deşifre şarkı söylemede geliştiği sonucuna ile benzerlikler ortaya çıkmıştır.

Gürgen, (2007) çalışmasının sonucunda öğrencilerin Orff ve Kodály yöntemi ile birlikte yapılan derslerde halk şarkıları öğreniminde ses doğaçlama becerilerinin anlamlı derecede farklılık gösterdikleri saptanmıştır.

Bu araştırmada, hazırlanan ders planları Kodály pedagojisinin temel materyallerinden olan halk şarkıları, fonomimi, mutlak solmizasyon, ritim heceleri, hareket ve yaratıcı drama vb. gibi materyaller kullanılmıştır. Kullanılan materyaller Kuzey Kıbrıs müzik eğitiminin öğrenim çıktılarına uygun olarak hazırlanarak öğrencilerin müziksel becerilerini geliştirmek için tasarlanmıştır. Uzmanların dönütlerine göre, Kodály pedagojisinin birçok materyallerini müzik eğitim sistemi ile ilişkilendirerek ders planlarına dahil edilebileceği ifade etmişlerdir. Kodály pedagojisi araçlarının hepsi etkili ve öğrencilerin seviyelerine uygun olarak hazırlandığı durumunda öğrencilerin müziksel becerilerinin gelişmesinde etkili olabileceği dile getirilmiştir.

Eren (2024), yüksek lisans tezinde, Kodály yaklaşımı temel alınarak deşifre şarkı söyleme becerilerini geliştirmeye yönelik 8 haftalık bir modül hazırlanmış ve koro dersi kapsamında uygulanmıştır. Yapılan çalışmada, her ders sonrası öğrenci görüşleri alınmış, öğretmen günlükleri tutulmuş ve elde edilen geri bildirimlerle ders planları yeniden şekillendirilmiştir. Sürecin sonunda, öğrencilerin deşifre şarkı

söyleme becerileri son test aracılığıyla değerlendirilmiş ve tüm öğrencilerin belirlenen başarı ölçütünün üzerinde puan aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin hem müzikal becerilerinin geliştirdiği hem de sürece yönelik motivasyonlarını artırdığı görülmektedir.

Hazırlanan ders planlarında öğrencilerin ses kullanımında rahat olabilecekleri eserler seçilmeye dikkat edilmiştir. Bu yaş grubundaki öğrencilerin gelişimsel özelliklerinin getirmiş olduğu ses mutasyon döneminin içinde yer aldıklarından dolayı öğrencilerin seslerini zorlamayan etkinlikler olması göz önünde bulundurularak planlanmıştır. Öğrencilerin yapılan ders planlarında, Kodály pedagojisinin araçlarından keyif alarak ve oyunlarla dikkatlerini çekerek, seviyelerine uygun ders hazırlanması, öğrencilerin müzik dersine karşı olumlu bir tutum geliştirmeleri hedeflenmiştir. Uzmanlardan gelen dönütlere göre, öğrencilerin ses mutasyonu dönemine girdikleri için ses kullanımının yanında, yaratıcı drama, hareket ve ses doğaçlamaları, ostinato, bağıl solmizasyon kullanmaları belirtilmiştir. Öğrencilerin kendi ritim kalıplarını oluşturup çalabilecekleri ve hareketlerini yapabilecekleri tartım heceleri ve fonomimi gibi araçlar kullanılabileceklerini ifade etmişlerdir. Kodály pedagojisi araçlarından sadece tonik sol-fa yönteminin kullanımı zor olduğu belirtilmiştir. Eğitim sistemimizin yapısı gereği hem öğretmenlerin öğretim sürecinde hem de öğrencilerin öğrenme sürecinde sabit do sistemi kullanılmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin sabit do sisteminden hareketli do sistemine bir anda geçiş sürecinin kolay olmadığı da belirtilmiştir. Kodály pedagojisinde kullanılan görsel ve işitsel materyallerin, öğrencinin bilgi ve becerileri anlamasını kolaylaştırarak derse olan ilgisini ve motivasyonun olumlu yönde katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Bu çalışmanın, KKTC Kodály pedagojisi temeli ile yapılandırılmış ortaokul ders planlarının geliştirilmesine yönelik bir çalışma olması ve müzik öğretmeni

adayları ve eğitimciler için örnek sunması bakımından hem öğretim sürecine katkı sağlayacağı hem de pedagojik olarak çeşitli tartışmalara zemin hazırlayacağı düşünülmektedir.

Kodály pedagojisinin Kıbrıs kültürü ile okullarda uygulanan öğretim programlarıyla uyumlu hâle getirilerek müzik derslerinde kullanılması, aynı zamanda öğrencilerin müzikal gelişimlerine rehber olacak hem de öğretmenlerin pedagojik donanımına katkı sağlayacaktır (Forrai, 1998; Mark, 1996).

5.6 Öneriler

- Bu çalışmada ders planları ile ilgili olarak üç uzmandan görüşüne baş vurulmuştur. Türkiye ve yurtdışından daha çok uzmana ulaşarak daha fazla görüş alınabilir.
- Hazırlanan ders planlarının sınıf ortamında uygulanması öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirilebilir.
- Sınıf düzeyine yönelik olarak hazırlanan ders planları, farklı yaş gruplarına ve öğrenme düzeylerine yönelik olarak düzenlenebilir.
- Kodály pedagojisi temelli hazırlanan ders planlarının sınıf ortamında uygulanması, öğrenci ve öğretmen görüşlerinin alınarak değerlendirilmesi ve öğrenme çıktılarının gözlemlenmesi gibi uygulamalı araştırmaları yapılması ileriki yıllarda literatüre katkı sağlayacaktır.
- KKTC’de her öğretim kademesinde müzik eğitiminin genel durumu, öğretmen ve öğrencilerin yaşadıkları sorunlar vb. gibi durumlar farklı çalışmalar ve araştırmalarla ele alınabilir.

KAYNAKLAR

- Adawiyah, A. (2017), *The Effectiveness of Popular Songs in Improving Students' Listening Skill* Bachelor's thesis, UIN Syarif Hidayatullah Jakarta.
- Akbulut, E. (2006), *Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır?* Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(20), 23-28.
- Avşar, M, & Çoban, S. (2018), *Kodály Prensiplerine Göre İşlenen Armoni Dersinin Öğrencilerin Armonik Derece Duyumuna Etkisi*, Social Science Studies Journal, 4(17), 1551–1558.
- Aycan, B. (2018), *Dalcroze, Orff Schulwerk ve Kodaly Yöntemlerinin Müzik Eğitiminde Kullanımına İlişkin Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü.
- Aydın, M. Z. (2006), *Günümüz Eğitim Anlayışı*, Dek Bülten, 2(4), 6–9.
- Bağdatlı Çam, F. (2016), *Eğitim Sisteminin Ortaya Çıkışı ve Antik Yunan Eğitim Anlayışının Temelleri*, Bartın University Journal of Faculty of Education , 5(2) , 629-643.
- Bakkalbaşı, C. (2019), *Okul Müzik Eğitiminde Kullanılan Türk Halk Ezgilerinin Kodály Yöntemi Doğrultusunda İncelenmesi ve Örnek Öğretim Planı* , Yüksek Lisans Tezi, B.A.İ.B.Ü.

Benayas, J. (2022), *Rhythm syllables: Systems For Reading Rhythms in The Classroom.* Listen Play,

Create.<https://listenplaycreate.wordpress.com/2022/11/03/rhythm-syllables-systems-for-reading-rhythms-in-the-classroom/> (5 Ocak 2025).

Beylik, Ç. (2022), *İlköğretim 5. Sınıf Müzik Dersinin Kodály Yöntemine Göre Yeniden Yapılandırma Çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, D. E.Ü.

Kodály, Z. (1974), *The selected writings of Zoltán Kodály* (F. Bonis, Ed.). Boosey & Hawkes.

Boshkoff, R. (1991), *Kodály Yoluyla Ders Planlama*, Müzik Eğitimcileri Dergisi, 78 (2), 30-34. (Orijinal çalışma 1991'de yayınlanmıştır).

Brittin, R. V. (2013), *Young Listeners' Music Style Preferences: Patterns Related to Cultural Identification and Language Use* , Journal of Research in Music Education, 61(4), 415-430. (Orijinal çalışma 2014 yılında yayınlanmıştır).

Campbell, P. S.& Connell, C. & Beegle, A. (2007), *Adolescents' Expressed Meanings Of Music In and Out Of School*, Journal of Research in Music Education, 55(3), 220–236.

Cardany, A. (2015), *Solmization: What Is It? Who Invented It? Why Do We Use It?* Chorus of Westerly. Erişim adresi: <https://www.chorusofwesterly.org/solmization-article/> (9 Haziran 2025)

Choksy L. (1999) , *The Kodály method I* (3.basım). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Coşkuner, S. (2009), *The Effects of Amateur Choir Education on Children's Citizenship and Character Development*. Paper Presented at the International Conference on Primary Education, 1-7.

Curwen, J. (n.d.), *Curwen hand signs* Earl Haig School, <https://earlhaig.ca/departments/music/downloads/Mr.%20Kettle/.../CURWEN%20HAND%20SIGNS.pdf> (7 Ocak 2025).

Çeliksaş, H. (2021) , *Kodály Temelli Müzik Öğretim Programının Çocuk Korosu Eğitiminde Müziksel İşitme ve Okuma Becerilerine Etkisi*, Doktora Tezi, B.U.Ü.

Çoban, S. (2016), *Can We Apply Kodaly Philosophy in Turkey as School Music Education Programme*, International Journal of Educational Research, 2(4) , 24-39.

Çoban, S. & Özdemir, V. (2020), *Müzik Eğitimcilerinin Mesleki Doyum Düzeylerinin, Clayton Alderfer'in Vig (ERG) Teorisine Göre Değerlendirmesi*, "II. Uluslararası İstanbul Kodaly Eğitim Günleri" Örneği. Fine Arts, 15(4), 217-232.

Dean, J. (2000), *Improving Childrens Learning*, London: Educational Management Series, Routhledge.

- Demirtaş, A. O. & Gündoğdu, K. (2024), *Evaluation of 8th Grade Music Curriculum Utilizing Eisner's Educational Connoisseurship and Criticism Model*, International Journal of Curriculum and Instructional Studies, 14(1), 1-29.
- Doğan, Y. (2007), *İlköğretim Çağındaki 10-14 Yaş Grubu Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri*. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(13), 155-187.
- Erdem, C. (2011), Ergenin Müzik ile İletişimi, Türk Pediatri Arşivi, 46(11).
- Eren, M. (2024), *Kodály Yaklaşımıyla Zenginleştirilmiş Deşifre Şarkı Söyleme Uygulamaları Modülü Geliştirilmesi: Bir eylem araştırması* Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Frey-Clark, M. (2017), Perde Sistemleri ve Curwen El İşaretleri: Literatür İncelemesi. *Güncelleme Müzik Eğitiminde Araştırma Uygulamaları*, 36 (1), 59-65.
- Gander, M.J. ve Gardiner, H.W. (2001), *Çocuk ve Ergen Gelişimi (Child and Adolescent Development)*. Çevirenler: Dönmez, A.; Çelen, N.; Bekir Onur, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Göğüş, G. (2009), *Müzik Öğretimi ve Yöntemleri*. Bursa: Star Ajans Matbaacılık Ltd.
- Gündüz, M. ve Demirkıran, A. M. (2019), *Eğitim Tarihi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi

Houlahan, M. & Tacka, P. (2008), *Kodály Today Book*. Oxford University Press.
Oxford University Press.

Houlahan, M. & Tacka, P. (2015), *Kodály in the Fifth Grade Classroom: Developing the Creative Brain in the 21st Century*. Oxford University Press.

Isbell, D. (2007), *Popular Music and the Public School Music Curriculum*. Update: Applications of Research in Music Education, 26(1), 53-63. (Orijinal yayın 2007 yayınlanmıştır)

Kale, N, M. (2018), *İlköğretim Temel Müzik Eğitim Programındaki (5-6-7- ve 8. Sınıflar) (Orff-Kodály- Dalcroze) Müzik Öğretim Yöntemlerinin Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, P.Ü.

Kansu, N. (2005), Okullarda Duygusal Zekâ
<http://www.oncecocuklar.com/egitim/dz/okulda.html> (13 Mayıs 2025).

Kartal, T. (1999), *Değişik Yaş Gruplarındaki Ergenlerin Kimlik Gelişimi Sırasında Okula- İş Yaşantısına ve Boş Zamanlarını Değerlendirmeye İlişkin Görüşlerindeki Farklılıklar*, Yüksek Lisans Tezi, U.Ü.

Kaya, M. N. E. (2023), *Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kodály Yaklaşımı Temelli Bir Müzik Öğretim Programı Tasarısı*, Doktora Tezi, N.E.Ü.

Kılıç, I. (2016), *Ortaokul Öğrencilerinin Müzik ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi*. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5(3), 360–371.

KKTC, Millî Eğitim Bakanlığı. (1999). 7. Sınıf Müzik Dersi Öğrenme Çıktıları, Lefkoşa.

KKTC, Millî Eğitim Bakanlığı. (1999). *Müzik Dersi Öğretim Programı*, Lefkoşa.

Kodály, Z. (1954), Preface. In E. Szönyi, *Musical Reading and Writing* (1954 ed.). Boosey & Hawkes.

Kramer, S.N. (2002), *Tarih Sümer’de Başlar*, (H. Koyukan, Çev.) İstanbul: Kabalcı Yayıncılık

Krause, A. E. & North, A. C. (2016), *Music listening in everyday life: Devices, selection methods and digital technology*. Psychology of Music.

Küçük, B. (2019), *Kodály ve Dalcroze Yaklaşımlarıyla Oluşturulmuş Etkinliklerin 5E Modeline Göre Tasarlanan İlkokul 3. Sınıf Müzik Derslerinde Kullanımı*, Doktora Tezi, M.Ü.

Mete, M. (2019), *Kodály Yönteminin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müziksel Bilgi ve Becerilerine Etkisi*, Doktora Tezi, G.Ü.

Mete, M, & Çoban, S. (2022), *Müzik Öğretmenlerinin Kodaly Yaklaşımına İlişkin Bilgileri ve Uygulama Durumları*, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi (53), 540-557.

Nacakcı, Z. (2006), *İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Denizli, 26-28.

Özden, Y. (1999), *Eğitimde Dönüşüm Eğitimde Yeni Değerler*, Ankara: Pegem A Yayınları.

Özeke, S. (2007), *Kodály Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerinde Kodály Yöntemi Uygulamaları*, Journal of Uludag University Faculty of Education, 20(1), 111-119.

Özkan, H. H. (2010), *Öğrenme Öğretme Modelleri Açısından Modüler Öğretim*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(2), 117-128.

Peşinci, F. A. (2014), *Kodály Yönteminin Saygun ve Bartók Piyano Repertuarına Uygulanması*, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Rainbow, B. (1979), Curwen, *Kodaly and The Future*, Australian Journal of Music Education, (25), 33–35.

Sak Brody, Z. (2016), "*Suzuki Yetenek Eğitimi*" Felsefesine Kısa Bir Bakış. Sanat ve Tasarım Dergisi, 6(1), 79-88.

Saruhan, Ş. & Deniz, J. (2011), *Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları*, İlköğretim Online, 10(2), 695–702.

Soykunt, N. (2021), *Sınıf Müzik Eğitiminde Kodály Yaklaşımı Uygulamalarının Değerlendirilmesi*, Doktora Tezi, Y. D. Ü.

Soykunt, N. (2023), *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Kodály Yaklaşımı ve Uygulamaları ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi*, Uluslararası Sosyal Bilimler ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 2(1), 66-79.

Şimşek, R. P. & Bilen, S. (2017), *Etkili Müzik Okuryazarlığa Ulaşmak: Kodály Yöntemi*, International Journal of Human Sciences, 14 (4), 4307-4319.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Müzik Dersi Öğretim Programı*. Ankara.

Tekin Gürgen, E. (2007), *Orff-Schulwerk ve Kodály Yönteminin Vokal Doğaçlama, Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkileri*, Doktora Tezi, D.E.Ü.

Tez, İ. (2016), *Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersi ve Müzik Öğretmenine İlişkin Algılarının Metaforik Analizi*, Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi, 6 (2), 415-453.

Tufan, S. (2011), *Müzik Öğretmeni Adaylarının Dalcroze- Kodály ve Orff Yaklaşımlarıyla İlgili Görüşleri ile Bu Yaklaşımların Adayların Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Tutumlarına Olan Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, M.Ü.

Uçan, A. (2005), (2018), (3.ve 4. Basım), *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*: Ankara, Arkadaş Yayınları.

- Umuzdaş, S. & Kızıklı, H, O. (2018), *İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları*, Journal of Human Sciences, 15(3), 1561–1567.
- Williams, M. L. & Geringer, J. M. & Brittin, R. V. (2019), *Music Listening Habits and Music Behaviors of Middle and High School Musicians*, Applications of Research in Music Education, 37(2), 38-45.
- Williams, R.J. (1972). *Scribal Training in Ancient Egypt*, Journal of the American Oriental Society, 92 (2), 214-221.
- Wood, D. (1998), *How Children Think and Learn* , The Social Contexts of Cognitive Development Second Edition, Blackwell Publishers.
- Yavuzer, H. (1984), *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi, Bilimsel Sorunlar Dizisi.
- Yeşilyurt, E. (2020), *Öğretmen Pusulası: Genel Öğretim İlkeleri*, Ekev Akademi Dergisi, (83), 263-288.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (1995), *Kodály Yöntemiyle Müzik Eğitimi*, Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü.

Yıldırım, K. (2009), *Kodály Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlik Algısı ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi*, Doktora Tezi, D.E.Ü.

Yılmaz, H., & Oğul, R. (2018), *Güncellenen Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, The 6th International Congress on Curriculum and Instruction (ICCI-EPOK), Kars.

Yiğit, F, E. (2000). *Müzik eğitiminde Kodály Metodu'nun Rolü*, Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü.

EK

Uzman Görüşme Soruları

- 1-) Hazırlanan ders planlarının Kodály pedagojisinin yaklaşımlarına uygun olarak görüyor musunuz? Eksik veya tamamlanması gereken yerler var mıdır, varsa nerelerdi?
- 2-) Kodály pedagojisi ile hazırlanan 7. Sınıf müzik ders planlarının hedeflenen kazanımların kazandırılmasında etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Konu hakkınızdaki değerlendirmeleriniz nelerdir?
- 3-) Kodály yaklaşımı ile 7. sınıf müzik dersi öğrenme çıktıları arasında ortak noktalar nelerdir? Görüşlerinizi belirtiniz
- 4-) 7. Sınıf müzik dersinde Kodály pedagojisinin kullanılması hakkında olumlu ve olumsuz görüşleriniz nelerdir?
- 5-) 7. Sınıf öğrencilerinin müzikal becerilerini geliştirmek için Kodály pedagojisinin hangi araçlarını kullanılmasını önerirsiniz?